ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο Κ.Ε.Μ.Π.Α.
Αριθμός Άδειας 3583

ΕΛΤΑ Hellenic Post

ΚΑΣΤΕΛΛΙΑ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΔΩΡΙΔΟΣ
ΤΑ ΚΑΣΤΕΛΛΙΑ ΕΥΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΔΩΡΙΚΗΣ ΤΕΤΡΑΠΟΛΗΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗΣ ΤΩΝ ΔΩΡΙΕΩΝ:
Κυτινίου - Ερινεού - Βόϊου και Πίνδου ή Ακύφαντος

Καστελλιώτικα Νέα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΤΑ ΚΑΣΤΕΛΛΙΑ»

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΙΝΑ & ΔΑΦΝΟΜΗΛΗ 1Α • 106 80 ΑΘΗΝΑ • ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 210 4122344
ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 53 (234) • ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α΄ • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2011 • ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΕΥΡΩ 0.20

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΑΣ ΣΧΟΛΕΙΟ

Μια φορά κι έναν καιρό, εκεί λίγο πριν από τον πόλεμο, γέμιζε παιδιά. Όταν απολούσε, σκόρπιζαν δυο-δυο, τρία-τρία στους δρόμους κι από πέρα κι από δώθε, περνώντας το γεφύρι. Σιγά-σιγά με το ξεσάρρισμα του Χωριού από ανθρώπους, που σαν κυνηγημένοι έπιασαν τις πόλεις, ρήμαξε και το σχολείο, αφού δεν υπήρχαν παιδιά να μαθητέψουν. Ώσπου τέλος, τώρα κοντά πριν από λίγα χρόνια, έκλεισε. Βέβαια στους χώρους του βρήκαν καταφύγιο και ο Πολιτιστικός Σύλλογος -που το χρησιμοποιούσε για τις πρόβες του χορευτικού- και ο Σύλλογος των Γυναικών, ιδρύθηκε μάλιστα σε μια απ' τις αίθουσες του και μικρό λαογραφικό μουσείο για να γίνονται εκδηλώσεις, εκθέσεις και διάφορα άλλα.

Τέλος η Δημαρχία εξασφάλισε κονδύλι σοβαρό για να επισκευαστεί και για να αναμορφωθεί. Άρχισαν από πρόπερσι ακόμα οι εργασίες και προχωρούσαν ικανοποιητικά και ανεμπόδιστα, ώσπου προ τίνος σταμάτησαν. Ακούστηκαν πολλοί ψίθυροι, για τη χρήση που προοριζόταν το Σχολείο. Ξεκαθαρισμένο όμως τίποτε. Ακούστηκαν πολλά και έδωσαν και πήραν οι συζητήσεις, Και όσο λειτουργούσε η Δημαρχία Γραβιάς με τον Καποδίστρια, υπήρχαν ελπίδες να έχουμε με την ανακαίνιση μια χρήσιμη λειτουργία του, σε όφελος όλων και σε όφελος και του Χωριού μας.

Τώρα όμως με τον Καλλικράτη και τη Δημαρχία Δελφών, στην οποία και υπαγόμαστε, τα πράγματα αλλάζουν. Άλλοι θεσμοί, άλλες ρυθμίσεις, άλλη διοίκηση, άλλες προοπτικές και άλλα προγράμματα. Ασφαλώς η νέα Τοπική Αυτοδιοίκηση, φρονούμε -και αυτό είναι το πιθανότερο- ότι δεν θα αδιαφορήσει ή, το χειρότερο,

(Συνέχεια στη σελίδα 12)

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ
ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Προοδευτικού Συλλόγου «Τα Καστέλλια», σύμφωνα με το Καταστατικό του, προσκαλεί τα μέλη του σε **Τακτική Γενική Συνέλευση** στις **22 Μαΐου 2011**, ημέρα **Κυριακή** και ώρα **10:30** στο **Πνευματικό Κέντρο Ρουμελιωτών**, Σίνα & Αραχόβης, 106-80 Αθήνα, όπου βρίσκονται και τα γραφεία του Συλλόγου, με **θέματα Ημερήσιας Διάταξης** τα ακόλουθα:

1. Έκθεση πεπραγμένων του απερχόμενου Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Έκθεση της Εξελεγκτικής Επιτροπής που παρουσιάζει τον Οικονομικό Απολογισμό Εσόδων – Εξόδων για τη διαχειριστική περίοδο 2009-2010 με τον συνημμένο Ισολογισμό.

3. Έγκριση από τη Γενική Συνέλευση της Έκθεσης της Εξελεγκτικής Επιτροπής και απαλλαγή των μελών της από κάθε ευθύνη.

4. Έγκριση από τη Γενική Συνέλευση των πεπραγμένων του απερχόμενου Διοικητικού Συμβουλίου και απαλλαγή των μελών του από κάθε ευθύνη.

5. Επικύρωση της από 11-03-2011 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου με την οποία ανακηρύσσεται ο κ. Δημήτριος Χ.

(Συνέχεια στη σελίδα 9)

ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΩΝ ΝΕΩΝ ΚΑΣΤΕΛΛΙΩΤΩΝ ΣΕ Α.Ε.Ι. - Τ.Ε.Ι. & ΚΟΠΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗΣ ΠΙΤΑΣ

Το απόγευμα της 25ης Φεβρουαρίου 2011 στην αίθουσα «Κωστής Παλαμάς» του Πνευματικού Κέντρου Ρουμελιωτών και ύστερα από πρόσκληση του Δ.Σ. του Συλλόγου, έλαβε χώρα η -καθιερωμένη πλέον ως θεσμός- ετήσια βράβευση των επιτυχόντων στα Α.Ε.Ι. και τα Τ.Ε.Ι. νέων Καστελλιωτών και συνάμα η -επίσης θεσμοθετημένη- βράβευση δύο επιφανών Καστελλιωτών. Εις μνήμην, από τον επιχειρηματικό κόσμο, του **Πανουργιά Ιωάννου Παπαϊωάννου** και τιμητική διάκριση, από το χώρο της τέχνης, στο ζωγράφο **Πάνο Ελευθερίου**. Τέλος πραγματοποιήθηκε η κοπή Πρωτοχρονιάτικης πίτας του Συλλόγου για το 2011 και επακολούθησε μικρή δεξίωση στο φουαγιέ του Μεγάρου.

Την παρουσίαση του όλου προγράμματος έκαμε ο γραμματέας του Συλλόγου μας Παναγιώτης Ε. Παπανικολάου ο οποίος είπε τα εξής:

«Το Διοικητικό Συμβούλιο του Προοδευτικού Συλλόγου τα Καστέλλια καλωσορίζει όλους τους Καστελλιώτες και

(Συνέχεια στη σελίδα 4)

ΛΑΜΠΡΗ

Πάλι το Πάσχα φέτος θα γιορτασιεί αργά στις 24 Απριλίου, οπότε θα έχει κυκλοφορήσει η Εφημερίδα μας. Έτσι προεξαγγελτικά αναφερόμαστε στη μοναδική για την Ορθοδοξία αυτή γιορτή και φυσικά μοναδική και χρονιάρικη και για το Χωριό μας. Τ' Αϊ Γιωργιού πέφτει το Μεγάλο Σαββάτο κι έτσι οι Γιώργηδες θα πολυχρονιστούν τη Δευτέρα του Πάσχα, μαζί με την καθιερωμένη και ως γιορτή πανηγυριού του Χωριού μας. Το πρόγραμμα είναι από τώρα γνώριμο σε όλους, από τα πολύ μικρά μας χρόνια. Βέβαια πολύ παλιότερα υπήρχε μεγαλύτερος ο πανηγυρισμός, αλλά και η προηγούμενη κατάνυξη πριν από την ημέρα του Πάσχα.

Κατ' αρχήν η νηστεία των προηγούμενων πενήντα ημερών από την Καθαρά Δευτέρα, ήταν τότε κάτι το αυτονόητο, περιμένοντας την μεγάλη Ημέρα. Και νηστεία σήμαινε αληθινό

(Συνέχεια στη σελίδα 6)

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ο Προοδευτικός Σύλλογος «Τα Καστέλλια» **εκφράζει την εντονότατη ανησυχία του** για όσα συμβαίνουν στη Γκιώνα σε ότι αφορά τη **συνεχή επέκταση της εκμετάλλευσης κοιτασμάτων βωξίτη** στην περιοχή του Δημοτικού Διαμερίσματος Καστελλίων.

Λόγω της μέχρι σήμερα πρακτικής των μεταλλευτικών εταιρειών πλήθος ερωτημάτων αναδύονται βασανιστικά:

1. Λαμβάνεται κάποια μέριμνα για την προστασία του περιβάλλοντος ή αυτή είναι από μηδαμινή έως ανύπαρκτη; Πραγματοποιείται, έστω και υποτυπώδης, αποκατάσταση στους χώρους επιφανειακής εξόρυξης;

2. Προκαλούνται σοβαρές

(Συνέχεια στη σελίδα 6)

Επιστροφή στο χωριό
Δέκα ιστορίες που ξεχώρισαν

Κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Α/συνέχεια
112 σελίδες, Τιμή: 10 ευρώ, ISBN: 978-960-6625-19-0

Κάθισα στο πάτωμα και το ξεφύλλισα, λίγες στιγμές αφότου έφτασε στα χέρια μου. Μια συλλογή διηγημάτων με θέμα «επιστροφή στο χωριό». Λουλούδισαν οι τοίχοι. Ευώδιασε επαρχία το σαλόνι μου. Μας είχε ζητηθεί εσωτερικός μονόλογος. Εσωτερικό μονόλογο κάνω και τώρα, ευγνωμονώντας τη ζωή που μου πρόσφερε χωριό για να επιστρέφω, για να μπορώ τελικά να γίνομαι μέρος μιας τόσο μυρωδάτης έκδοσης.

(**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΤΑΣΣΟΠΟΥΛΟΥ**, από την ιστοσελίδα της www.tassopoulou.gr)

«Είναι προτιμότερο από το τίποτε μια ωραία προσπάθεια που

(Συνέχεια στη σελίδα 11)

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Προοδευτικού Συλλόγου «Τα Καστέλλια» εύχεται στους απανταχού Καστελλιώτες
Καλή Ανάσταση και χρόνια πολλά.

ΤΟ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΜΑΣ
ΤΟ ΛΕΙΒΑΔΙ

Με έψιλον γιώτα και όχι με γιώτα (Λιβάδι), γιατί έτσι φαίνεται μαδημένο. Πράγματι τώρα είναι μαδημένο. Λειβάδι εθεωρείτο αυτό που εκτείνεται στα πόδια της «Καλογερικής» («Καοερκής καλύτερα, όπως την λέει ο κόσμος) κι έπιανε από τα Μακρέϊκα μέχρι το προσκυνητάρι τότε του Αι Γιώργη –σημερινό Παρεκκλήσιο- στη μέση με τη βρύση της «Μπαρούκας», με τον πλάτανο και δίπλα το βουνό γεμάτο ανθισμένα ίτσια (Παναγίτσες- Νάρκισσους), που τα μάζευαν τα κορίτσια τη Μεγάλη Παρασκευή και στόλιζαν τον Επιτάφιο.

Παρά πέρα το ίσιωμα του λειβαδιού μέχρι το δέντρο του Αι Γιωργιού και το πηγάδι του Διαννο-Κώστα, πολύ βαθύ και χωρίς νερό. Εκεί παίζαμε και ξεφαντώναμε τα παιδιά από Μερμυγκιάρι, Χλωμό, Μακρέϊκα και Αι Γιώργη. Παίζαμε τα «Σκλαβάκια», ή κλωτσώντας το τόπι (μπάλα), που ήταν καμωμένο από τις τρίχες των βοδιών, που τις μαδούσαμε και τις στρογγυλεύαμε σαν τόπι με νερό. Πάρα πέρα συνέχιζε το ρεβό λειβάδι ως το «Διασελόρρεμα» κι από κει συνέχεια το Χλωμήσιο λειβάδι στα πόδια της «Αλεφάντως» και πάρα πέρα το Γραβήσιο Λειβάδι. Από την πέρα μεριά μετά το Νεκροταφείο στον πάτο στον Αι Βασίλη στην «Κοπισιά», εκτεινόταν το Λυκορραχήσιο λειβάδι ως τα Κανιανίτικα τα «Καραούλια».

Από το Γενάρη ακόμα όλος αυτός ο τόπος «φυλαγότανε» και χορτάριαζε για τα καλά ως τα Λαμπροήμερα, που «απολυότανε» για να βοσκήσουνε τις μέρες αυτές αμέριμνα τα ζα του Χωριού και ν' αφήσουνε αμέριμνους τους Καστελλιώτες να κάμουν Πάσχα και να ψήσουν τ' αρνιά και να μην έχουν τη μέριμνά τους. Αλλά, όπως σ' όλα τα πράγματα, το κόσμημα αυτό το περίμενε ο χαλασμός... Πρώτα – πρώτα το κουτσούρεψε η Κοινότητα και το κάτω μέρος κοντά στα Λεζέϊκα σπίτια ως τα Μπακέϊκα, το έκοψε οικόπεδα και το έδωσε στους γαμπρούς του Χωριού και έχτισαν σπίτια. Και η διαρπαγή συνεχίστηκε με το ίσιωμα στον Αι Γιώργη, που το έκαμαν με τις μπουλντόζες –τάχα- γήπεδο και έχασε το χρώμα του. Ύστερα από το ξερίζωμα των ζωντανών του Χωριού, το λειβάδι εγκαταλείφθηκε. Που παιδιά να παίξουν και ζα να βοσκήσουν. Τα τρακτέρ και τα αυτοκίνητα που τα αντικατέστησαν και μπήκαν στο πόδι τους, βοσκούν με τη βενζίνη. Σιγά – σιγά τώρα άρχισε να δασώνει –απίστευτο- με αγκορτσιές. Μόνο η βρύση στη Μπαρούκα μορφοχτίστηκε, χωρίς όμως να πηγαίνουν τα κορίτσια με τα λαγήνια, τις στάμνες και τις βαρέλες για νερό. Και πού είσαι ακόμα!

Χ.

Κοινωνικά

Γεννήσεις

Ο Ιωάννης Προβιάς και η σύζυγός του Χρύσα απέκτησαν κόρη στις 08-09-2010

Η Ιζαμπέλα Κουράκη (κόρη της Πόπης Μοσχολιού) και ο σύζυγός της Μανώλης Αρχοντούς απέκτησαν θυγατέρα στις 01-12-2010.

Ο Προκόπης Κουράκης (γιός της Πόπης Μοσχολιού) και η σύζυγός του Ιωάννα Αμαξοπούλου απέκτησαν γιό στις 07-01-2011.

Θάνατοι

Απεβίωσε στις 02-01-2011 και κηδεύτηκε στα Καστέλλια ο Αλέξανδρος Δ. Προβιάς

Απεβίωσε και κηδεύτηκε στην Αθήνα στις 2-2-2011 ο Παναγιώτης Π. Πέτρου ετών 79.

Αυτοί που μας έφυγαν

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Π. ΠΕΤΡΟΥ

Την 2α Φεβρουαρίου 2011 κηδεύτηκε ο συμπολίτης αντισμήναρχος ε.α. (4ης Σειράς ΣΤΥΑ) Παναγιώτης Πέτρου Πέτρου, ο «Τάκης», όπως τον γνωρίζαμε όλοι. Γεννήθηκε εις το χωριό μας το έτος 1932 και μετά τις εγκυκλίους σπουδές του εισήλθε εις την ΣΤΥΑ (7-10-1952) και ακολούθησε την στρατιωτική καριέρα εις την Πολεμική Αεροπορία, αποστρατευθείς με τον βαθμό του αντισμηνάρχου την 11-05-1984.

Διακρίθηκε πράγματι μεταξύ των συναδέλφων του, καθ' όλη τη στρατιωτική σταδιοδρομία του και έχαιρε της άφατου εκτιμήσεως όλων.

Την εσπέρα της 2ας Φεβρουαρίου 2011 εις τον κατάμεστο από συγγενείς και φίλους Ιερόν Ναό του Κοιμητηρίου της Καισαριανής, τελέσθηκε η εξόδιος ακολουθία, χοροστατούντος του Πανοσιολογιότατου Πρωτοσύγκελου της Ιεράς Μητροπόλεως Καισαριανής και Υμηττού κυρίου Αναστασίου. Παρέστησαν πολλοί συνάδελφοι του εν ενεργεία και εν αποστρατεία, καθώς και ο Επίτιμος Αρχηγός Γ.Ε.Α. Πτέραρχος (Ι) Αλέξανδρος Παπανικολάου.

Τον νεκρό αποχαιρέτησαν δι ολίγων, απευθύνοντας θεόπνευστους παρηγορητικές παραινέσεις προς την οικογένεια του μεταστάντος, ο χοροστατών Πρωτοσύγκελος κύριος Αναστάσιος, εκ δε των παρισταμένων ένστολων εν ενεργεία συναδέλφων του ο επικεφαλής αυτών Επισμηναγός.

Επίσης με θερμούς λόγους και με έντονη συγκινησιακή φόρτιση ο σύγαμβρός του Σμήναρχος κ. Κωνσταντίνος Παπασταματίου. Τέλος ο επί πολλά έτη συνυπηρετήσας με τον αείμνηστο Τάκη Υποπέραρχος Κωνσταντίνος Γιακουστίδης έλαβε τον λόγο και από στήθους και καρδίας είπε τα εξής:

«Θεοφιλέστατε! Επιτρέψατέ μου, όπως δι' ολίγων αποχαιρετίσω τον εκλεκτό μας συνάδελφο και φίλο» και ευθύς ως ο προεστός του Ιερού Ναού εκίνησε καταφατικά την κεφαλήν, συνέχισε: «Ημείς οι Έλληνες από των αρχαιοτάτων χρόνων, αλλά και τώρα υπό το φως της χριστιανικής διδασκαλίας, πιστεύουμε ότι όταν η ψυχή θείω βουλήματι αποτέμνεται εκ του σώματος, δεν μεταβαίνει αμέσως εις τους αιωνίους μονάς, αλλ' επί τίνας ημέρας περιφέρεται εις τους χώρους ένθα επέζησε ο μεταστάς και εφόσον, όπως εγώ πιστεύω, τούτο είναι αληθές, εδώ γύρωθε πλανάται αγαπητέ εν Χριστώ αδελφέ και εν τη Αεροπορία συνάδελφε Τάκη η αθώα Σου ψυχή και με ακούει εις την προσπάθειά μου να εξυμνήσω δεόντως τις πολυπληθείς αρετές σου.»

Θεοφιλέστατε!

«Ο αδελφός μας Παναγιώτης ήταν σχεδόν αναμάρτητος, πάμπολλες αρετές πλούτιζαν τον χαρακτήρα του. Όλοι οι συνάδελφοι τον αγαπούσαμε, διότι "ουκ εστίν δόλος εν τη καρδία Αυτού", ήταν πάντοτε "με το χαμόγελο στα χείλη".

Προσωπικώς σεμνύνομαι, ότι υπήρξε φίλος μου. Συνυπηρετήσαμε επί πολλά έτη, αγαπητέ Τάκη, και δια χρονικό διάστημα ενός ενιαυτού υπήρξες το "δεξί μου χέρι", αλλ' η θέση Σου ήταν εις το αριστερό ημιθωράκιο του στήθους μου. Αληθώς ναι είχες θέση εις την καρδιά μου, όπως και σε όλων σχεδόν των συναδέλφων μας, διότι ήσουν σε όλα σωστός και τέλειος. Άλλωστε πολλάκις και όταν ήσουν εν τη ζωή είπα προς Εσένα: «Εμείς ναι, είμαστε καλοί, αλλ' εσύ είσαι ο των καλλίων κάλλιστος, εμείς εάν είμεθα αγαθοί, εσύ είσαι ο των αμείνων άριστος.

Ήδη τον βίο τετέλεκας και τον ηθικό νόμο τετήρηκας, όθεν, είμαι βέβαιος, ότι ο Δίκαιος Κριτής θα σου απονείμει τον της Δικαιοσύνης στέφανο και θα σε τοποθετήσει εκ δεξιών του εις τον χορεία των δικαίων.

Προ ολίγου ο Θεοφιλέστατος είπε, ότι σήμερον είναι της Υπαπαντής του Χριστού και αμέσως με τα όμματα της ψυχής εόρακα εις τα άνω δώματα τον τότε Διοικητή μας, αείμνηστο Ταξίαρχο Δημήτριο Σταματίου, ο οποίος, αφού έλαβε σχετική άδεια από τους Ταξιάρχες των άνω δυνάμεων, συγκρότησε ήδη την ομάδα υποδοχής δια να σε προϋπαντήσουν και να σε οδηγήσουν εις τας κλιτείς του Παραδείσου.

Εύχομαι όπως ενθάδε γαία έχεις ελαφρά και για την οικογένειά Σου ευχόμαστε όλοι, όπως ο Θεός της χαρίσει βάλσαμο παρηγοριάς, καθόσον το κενόν που αφήνεις είναι όντως δυσαναπλήρωτο. Αιωνία Σου η μνήμη».

Τα ανωτέρω είπε ο Υποπέραρχος ε.α Κωνσταντίνος Γιακουστίδης, ελαυνόμενος εκ φιλαληθείας και ουχί εκ φιλοφροσύνης, καθόσον όσοι γνώρισαν τον Παναγιώτη Πέτρου αναλογίζονται, ότι ουδείς λόγος θα εξαρκέσει προς ύμνο των αρετών του.

Τα «Κ.Ν.» απευθύνουν τα πλέον βαθιά συλλυπητήρια στην οικογένειά του.

☆ ☆ ☆

ΑΛΕΚΟΣ Δ. ΠΡΟΒΙΑΣ

Τελείως αναπάντεχα, στις 2 Ιανουαρίου 2011, απεβίωσε και κηδεύτηκε στο Χωριό μας ο Αλέκος Δ. Προβιάς. Γνωστός και αγαπητός σε όλους, υπήρξε ένας από εκείνους που έδιναν ζωή στις καλές ώρες, τις χαρούμενες και τις πανηγυρικές του Χωριού μας, μετέχοντας και πρωτοστατώντας στις εκδηλώσεις με το ακορντεόν του, στο παίξιμο του οποίου υπήρξε βιρτουόζος και βετεράνος. Ήπιος στη συμπεριφορά του, προσιτός και ευπροσήγορος, έχαιρε της εκτιμήσεως όλων των κατοίκων Χωριού μας. Παντρεύτηκε, δημιούργησε μια λαμπρή οικογένεια και είδε τα παιδιά του να προκόβουν αποκατεστημένα.

Τα «Κ.Ν.» εκφράζουν τα βαθιά συλλυπητήρια τους στην οικογένεια του. Το χώμα του Χωριού μας που τον σκεπάζει, ας είναι ελαφρύ.

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ ΠΡΟΒΙΑ

Ο καινούριος χρόνος μόλις είχε ανατείλει και μετρούσε τις πρώτες του ώρες. Ο ήλιος άρχισε να φωτίζει και να δίνει ελπίδα για κάτι καλύτερο, κάτι πιο αισιόδοξο. Η αγωνία της χρονιάς που έφυγε, έδινε τη θέση της στην προσμονή για ένα καλύτερο αύριο.

Κι όμως...Όλα ήταν μια ψευδαίσθηση που ξαφνικά και μέσα στην ηρεμία του πρωινού την τάραξε το κουδούνισμα του τηλεφώνου. Η σύζυγος και μάνα, βρήκε το κουράγιο να αναγγείλει το θλιβερό μαντάτο στα παιδιά της. «Ο πατέρας σας πέθανε»... Σαν κεραυνός ακούστηκε, και μετά δευτερόλεπτα σιωπής...

Ο ουρανός απότομα σκοτείνιασε κι ας ήταν πρωί με λαμπρό ήλιο. Ο ήλιος χάθηκε... Το κενό μεγάλο. Πίστευα πως σαν έρθει αυτή η ώρα θα τ' αντέξω. Ήρθε και η επιβεβαίωση... «Ο πατέρας σου έφυγε»...

Δεν ήξερα κι ακόμα δεν μπορώ να πιστέψω, αν αυτό που βιώνω από τη χαραυγή του χρόνου είναι ένα ψέμα, μια κακόγουστη φάρσα, ή η σκληρή αλήθεια.

Πατέρα μας, έφυγες χωρίς να μας χαρείς και χωρίς να σε χορτάσουμε. Έφυγες όμως όρθιος στα πόδια σου, όπως όρθιος αγωνίστηκες μαζί με τη μάνα μας να μας μεγαλώσεις και να μας αποδώσεις σωστούς ανθρώπους στην κοινωνία. Έδωσες τα πάντα και στερήθηκες τα πάντα για να το πετύχεις. Εκεί που βρίσκεσαι να είσαι βέβαιος πως το κατάφερες.

Όταν μια ψυχή χάνεται, μια καινούρια ζωή γεννιέται. Σε ευχαριστούμε για όσα έκανες για όλους μας, για όσα δεν πρόλαβες να κάνεις, και γι' αυτά που θα μας προσφέρει η θύμησή σου. Ας είναι ελαφρύ το χώμα της Καστελλιώτικης γης που σε σκέπασε.

Από τις 2 του Γενάρη μας λείπεις... και κανένας δεν μπορεί να φανταστεί πόσο πολύ.

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΟΥ

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑΣ Α΄ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΣ «ΣΤΕΛΙΟΣ ΞΕΦΛΟΥΔΑΣ»

		ΕΥΡΩ
ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ ΜΑΡΙΑ	ΗΡΑΚΛΕΙΟ	50
ΔΙΕΝΝΗ ΘΕΟΔΩΡΑ	ΑΘΗΝΑ	55
ΘΩΜΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΑΘΗΝΑ	10
ΘΩΜΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΑΘΗΝΑ	10
ΚΑΡΑΚΛΙΟΥΜΗ ΜΑΡΙΑ	ΑΘΗΝΑ	20
ΚΟΤΣΙΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΑΘΗΝΑ	10
ΜΑΚΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΑΘΗΝΑ	10
ΜΑΝΤΑΛΙΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	ΑΘΗΝΑ	10
ΜΟΥΤΕΒΕΛΗ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ	ΑΘΗΝΑ	10
ΜΠΑΣΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΑΘΗΝΑ	40
ΠΑΝΑΚΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΑΘΗΝΑ	10
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΕΡΑΦΕΙΜ	ΑΘΗΝΑ	10
ΤΑΣΣΟΠΟΥΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ	ΑΘΗΝΑ	40
ΧΡΟΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΑΘΗΝΑ	10

(Συνέχεια στη σελίδα 3)

Τριμηνιαία Έκδοση
«ΚΑΣΤΕΛΛΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ»
Ιδιοκτησίας του Προοδευτικού Συλλόγου
«ΤΑ ΚΑΣΤΕΛΛΙΑ»
Οδός Σίνα & Δαφνομήλη 1Α
Αθήνα – Τ.Κ. 106 80
Α.Φ.Μ. 090381071
ΚΩΔΙΚΟΣ: 4490

✧✧✧

Συντάσσεται
από Επιτροπή του Δ.Σ.
Εκδότης
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ Π. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ
Καραΐσκου 64-66
Πειραιάς – Τ.Κ. 185 32
Τηλ.: 210-41.22.344
trianteleu@hotmail.com
proodsyllogos@kastellia.gr

✧✧✧

Αριθμός φύλλου **234**
ΙΑΝ. - ΦΕΒ. - ΜΑΡ. 2011

✧✧✧

Ηλεκτρονική σελ/ση - Εκτύπωση
ΑΦΟΙ ΖΟΥΜΠΟΥΛΗ Ο.Ε.
Γερανίου 7 - 2ος όροφος
Τηλ. - Fax: 210-52.38.107
E-mail: costaszl@yahoo.gr

✧✧✧

Τεχνικός σύμβουλος
Κ. ΧΟΥΛΙΑΡΑΣ
Αγ. Φωτεινής 3 - Ν. Σμύρνη
Τηλ.: 210-93.17.784

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

- Τα ενυπόγραφα κείμενα απηχούν τις απόψεις των συγγραφέων τους. Διατηρείται όμως το δικαίωμα συντόμευσης μεγάλων κειμένων.
- Τα υπόλοιπα κείμενα είναι ευθύνη της σύνταξης και του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Για αλλαγή διευθύνσεων ή νέων διευθύνσεων να ενημερώνετε τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Τα κείμενα δεν επιστρέφονται.

Καστελλιώτικα

ΣΤΟ ΛΑΚΚΟ

—Χριστός Ανέστη!
Αληθώς Ανέστη!
Μέρα Λαμπρή
σαν αστραπή,
(σταθείτε αγάλια
τηράτε — χώρια
καίονται Μπράλια
και Παλιοχώρια).
Τούτη στιγμή
δε μας βολεί
όλα δρομή,
φέρτ' το σουβλί
πούντο τ' αρνί
'λατε σουβλίστε
ασπραλατίστε
και πιπερίστε,
φκιάστε φωτιά
ξύλα πολλά
—μην τα λυπάστε—
'πο 'δω - 'πο 'κει
ταμπάνια δυο
πρόκες σωρό
δε μας βολεί
'λατε αναγκάστε.
Λαμπρός πολύς
—μεσουρανίς—
για συδαυλίστε
το ρεντιστήρι
το ποτιστήρι
πιάστε ρεντίστε
(γρέβελος να!,
σύδραυλος να!)
τη θράκα απλώστε
—καπνίδια χώστε—
κι εμπρός παιδιά
βάλτε τ' αρνιά
μονοζυγιά
πιάστε γυρίστε
και τουφεκίστε:
—«Χρόνια πολλά
πάντα με γεια».
Αρνίσια κοιλιά
σηκωταριά
στη θράκα ψήστε,
σιγά - σιγά
παρανταριά
πάρτε σειρά
και τραγουδήστε.
Κι απ' τη φωτιά
ψημένους πια
μεζέδες μάστε
και με γιαλιά
γυροβολιά
κρασιά παλιά
όλους κεράστε.
Κι όταν ψηθούνε
στα τζένια ρθούνε
(να μην καούνε
κι ωμά μη βγούνε),
στα σπίτια μόνου
προτού σκορπίστε,
με τα σουβλιά
βγάλτε τ' αρνιά,
πέστε «από χρόνου»
και τουφεκίστε:
—Χριστός Ανέστη!
Αληθώς Ανέστη!

Α. ΚΑΣΤΕΛΛΙΩΤΗΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ευχαριστούμε θερμά τον Πολιτιστικό Σύλλογο Καστελλίων για την χορήγηση τριών φιαλών αίματος από την Τράπεζα Αίματος που διατηρεί για την αντιμετώπιση μιας δύσκολης κατάστασης για την οικογένειά μας. Δηλώνουμε ότι θα είμαστε αρωγοί και συμπαραστάτες στην αξιόλογη αυτή προσπάθειά του.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΚΡΗ

B R K
B R K

Κοινωνικά

(Συνέχεια από τη σελίδα 2)

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Σε μνήμη **ΤΑΚΗ ΠΕΤΡΟΥ** η οικογένεια ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΑΚΛΙΟΥΜΗ προσέφερε 30 ΕΥΡΩ.

Σε μνήμη **ΔΗΜΟΥ ΠΕΤΡΟΥ** η οικογένεια ΠΕΡΙΚΛΗ & ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΑΛΕΞΙΟΥ (ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΥ) προσέφερε 100 δολάρια Η.Π.Α.

Σε μνήμη **ΔΗΜΟΥ ΠΕΤΡΟΥ** η οικογένεια ΓΕΩΡΓΙΟΥ & ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΚΟΡΑΚΗ (ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΥ) προσέφερε 100 δολάρια Η.Π.Α.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΠΡΟΣ ΤΡΙΤΟΥΣ

Σε μνήμη **ΔΗΜΟΥ ΠΕΤΡΟΥ** η οικογένεια ΠΕΡΙΚΛΗ & ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΑΛΕΞΙΟΥ (ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΥ) προσέφερε για τις ανάγκες του Ι.Ν. «Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου» στο Εκκλησιαστικό Συμβούλιο 100 δολάρια Η.Π.Α.

Σε μνήμη **ΔΗΜΟΥ ΠΕΤΡΟΥ** η οικογένεια ΓΕΩΡΓΙΟΥ & ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΚΟΡΑΚΗ (ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΥ) προσέφερε για τις ανάγκες του Ι.Ν. «Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου» στο Εκκλησιαστικό Συμβούλιο 100 δολάρια Η.Π.Α.

Σε μνήμη των γονέων τους **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ & ΕΛΠΙΝΙΚΗΣ ΚΟΛΛΙΑ** οι αδελφές ΣΟΦΙΑ & ΡΟΗ ΚΟΛΛΙΑ προσέφεραν, για μία εικόνα στην Εκκλησία, στο Εκκλησιαστικό Συμβούλιο 350 ΕΥΡΩ.

ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΩΝ

Ο ΤΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ είχε προσφέρει **50 Ευρώ στη μνήμη του αείμνηστου ΓΙΩΡΓΗ ΧΑΛΑΤΣΑ** και όχι ως συνδρομή προς την εφημερίδα, όπως εκ παραδρομής γράφτηκε στο φύλλο 232 των «Κ.Ν.». Ζητάμε συγνώμη για την αβλεψία.

☆ ☆ ☆

ΧΡΗΜΑΤΑ ΜΑΣ ΑΠΕΣΤΕΙΛΑΝ

		ΕΥΡΩ
ΒΛΑΧΑΚΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ του ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ	ΑΘΗΝΑ	50
ΒΛΑΧΑΚΗ ΛΕΜΟΝΙΑ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΑΘΗΝΑ	50
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΩΤΙΟΣ	ΑΘΗΝΑ	30
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ οικογένεια	ΑΘΗΝΑ	40
ΔΙΕΝΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΑΘΗΝΑ	50
ΘΩΜΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΑΘΗΝΑ	30
ΚΑΦΑΣΗ-ΠΡΑΣΣΑ ΖΩΗ	ΑΘΗΝΑ	50
ΚΟΛΛΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	ΑΘΗΝΑ	50
ΚΟΝΤΟΛΑΤΗ ΕΦΗ	ΑΘΗΝΑ	50
ΚΟΤΣΙΚΗ ΣΤΕΛΛΑ	ΚΗΦΙΣΙΑ	100
ΚΟΤΣΙΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΑΘΗΝΑ	50
ΚΟΤΣΙΜΠΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑ	ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	Δολ.100
ΚΟΥΛΟΥΡΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ	ΑΘΗΝΑ	50
ΚΟΥΡΑΚΗ ΙΖΑΜΠΕΛΛΑ	ΑΘΗΝΑ	50
ΚΟΥΡΑΚΗΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ	ΑΘΗΝΑ	50
ΛΑΛΑ ΕΥΘΥΜΙΑ	ΑΘΗΝΑ	50
ΛΙΑΠΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ	ΓΑΛΑΞΙΔΙ	50
ΜΑΚΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του ΗΛΙΑ	ΑΘΗΝΑ	50
ΜΑΛΕΒΙΤΣΗ ΜΑΡΙΑ	ΑΘΗΝΑ	30
ΜΑΝΤΑΛΙΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	ΑΘΗΝΑ	10
ΜΟΣΧΟΛΙΟΥ-ΚΟΥΡΑΚΗ ΚΑΛΛΙΟΠΗ	ΑΘΗΝΑ	100
ΜΟΣΧΟΛΙΟΥ ΝΙΚΗ	ΑΘΗΝΑ	100
ΜΟΥΤΕΒΕΛΗ-ΗΛΙΑΔΗ ΔΗΜΗΤΡΑ	ΑΘΗΝΑ	50
ΜΟΥΤΕΒΕΛΗ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ	ΑΘΗΝΑ	50
ΜΠΑΚΑ-ΠΑΝΑΚΙΑ ΒΟΥΛΑ	ΑΘΗΝΑ	20
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΕΥΘΥΜΙΟΣ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΑΘΗΝΑ	50
ΠΡΟΒΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΛΑΡΙΣΑ	30
ΠΡΟΒΙΑΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ	ΛΑΡΙΣΑ	30
ΠΡΟΒΙΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ	ΛΑΡΙΣΑ	30
ΣΚΩΛΙΚΗ ΑΡΕΤΗ	ΑΘΗΝΑ	20

ΠΕΝΗΝΤΑ ΕΝΑ ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΙΝ!

Καστελλιώτικο ξεφάντωμα στις 12-06-1960 στο γάμο του Παναγιώτη Κόλλια του Αθανασίου με την Αικατερίνη Κόλλια, θυγατέρα του Ιωάννη Λευκαδίτη. Στη φωτογραφία δεσπόζουν οι μουσικοί: ο αείμνηστος Δήμος Βασιλείου Πέτρου στο ακορντεόν, ο αείμνηστος Κωνσταντίνος Παναγιώτη Μακρής στο σαντούρι και στη μέση (πλάτη), στο κλαρίνο ο Σπύρος Γεωργίου (Βάβης). Διακρίνονται να σέρνουν το χορό οι: Αικατερίνη Κόλλια, Παναγιώτης Κόλλιας, Νίκος Ηλ. Μακρής, Ιωάννης Ζαγγανάς, Αθανάσιος Μυρμίρης. Άλλες εποχές, άλλα ήθη, τότε που παρά τις δυσκολίες και την ανέχεια οι άνθρωποι τραγουδούσαν, χόρευαν και γλεντούσαν. Ένας κόσμος πιο ευωδιαστός, πιο χρωματιστός, πιο ανθρώπινος, πιο αληθινός...

Τη φωτογραφία μας έστειλε η Ευθυμία Λαλά, θυμίζοντάς μας τις καλές παλιές στιγμές και παραδόσεις του Χωριού μας. Την ευχαριστούμε θερμότατα.

ΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΤΟΥ Α' ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ «ΣΤΕΛΙΟΣ ΞΕΦΛΟΥΔΑΣ»

*Με έκδηλη συγκίνηση, ιδιαίτερα αφού έχει ήδη εκδοθεί η Ανθολογία με τίτλο **«Επιστροφή στο χωριό – Δέκα ιστορίες που ξεχώρισαν»** από τις εκδόσεις Α/συνέχεια, τα «Κ.Ν.» συνεχίζουν και στο παρόν φύλλο- σύμφωνα με την αρχική προκήρυξη- τη δημοσίευση δύο ακόμη από τα υπόλοιπα έξι διηγήματα που απέσπασαν επαίνους για τη συμμετοχή τους στον Α' Διαγωνισμό «Στέλιος Ξεφλούδας». **Η σειρά δημοσίευσης στην εφημερίδα είναι τυχαία**. Στο προηγούμενο φύλλο δημοσιεύθηκε το διήγημα με τίτλο **«Μίζα η ντίζα;»** του **Γιάννη Καρκανέβατου.***

*Στο σημερινό φύλλο δημοσιεύονται δύο διηγήματα. Το ένα έχει τίτλο **«Ο Γυρισμός»** (η συμμετοχή Nº 27) και συγγραφέας είναι ο **Δημήτρης Κολιδάκης** του Μιχαήλ ο οποίος χρησιμοποίησε το ψευδώνυμο «Βίκτωρας Παρίσης». Ο Δημήτρης Κολιδάκης γεννήθηκε το 1955 στην Αθήνα και ζει στον Άγιο Δημήτριο.*

*Το άλλο έχει τίτλο **«Η επιστροφή»** (η συμμετοχή Nº 25) και συγγραφέας είναι **Παναγιώτης Καστέλλος** του Γεωργίου ο οποίος χρησιμοποίησε το ψευδώνυμο «Αλέξανδρος». Ο Παναγιώτης Καστέλλος γεννήθηκε το 1964 στον Κορυδαλλό και ζει στην Άγια Βαρβάρα.*

Επαναλαμβάνουμε πως το σύνολό αυτών που μας εμπιστεύθηκαν τα κείμενά τους είναι άνθρωποι αξιόλογοι, πετυχημένοι και καταξιωμένοι στον επαγγελματικό - ιδιωτικό τους βίο οι οποίοι, παρά το γεγονός αυτό, έκριναν πως έχουν κάτι σημαντικό να μοιραστούν μαζί μας. Οι λέξεις θα είναι πάντα φτωχές για να εκφράσουν τις αμέριστες ευχαριστίες μας.

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Ένα διήγημα του ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΟΛΙΔΑΚΗ

Εκείνο το πρωινό, ο ήλιος ο φωτοστάλτης δεν βγήκε στον ουρανό. Βγήκε, αλλά τούτος δω ο ήλιος, ο δεύτερος, που κατέβαινε από τα σκαλοπάτια της βεράντας στην αυλή, ήτανε πιο δυνατός. Πιο φωτεινός και πιο ζεστός. Με μάτια μελιά και με μαλλιά κυματιστά, ηφαιστειακά. Και ακόμη με πόδια απέραντα, που κουβαλάγανε ένα κορμί, ατέλειωτο, λαμπαδίσιο. Και από τη ματιά τρύπωνες στη ψυχή κι έβλεπες, έτσι έβλεπες κι έτσι θα 'τανε, ότι τα καλά όλα, δοσμένα και βαλμένα απλόχερα, τα 'χε ακουμπήσει η δοξασία Του στο σώμα τούτο.

Όλα τούτα στο σπίτι της κυρα-Γλυκερίας άκρια στο μεγαλοχώρι -τίποτα δεν έμεινε μικρό- με πλάγια το δρόμο, που σαν τον έπαιρνες τραβούσε γραμμή στο 'κλησάκι του Αϊ Γιάννη του Κυματιστή. Φάτσα πόρτα από το έβγα, του Τρύφωνα. Από την κηπόπορτα τη στολισμένη με τα γιασεμιά τα μοσχοβολιστά του Περπετίδη. Στολισμένη από πάνω στο σκέπαστρο, ανάσαινε στα πλάγια τις μυρωδιές τις ανάκατες από τα φυτεμένα νυχτολούλουδα, αγγελικούλες, βασιλικούς και τριαντάφυλλα που κυνηγιόντουσαν κάθε βράδυ, αλλά και μέρα, γύρω από τη δάφνη την αντρειωμένη καταμεσίς. Δάφνη για το καλό του σπιτιού... Για το μάτι το κακό βαλμένη. Να το διώχνει μακριά στο λόφο!

Ίδια η μάνα ήτανε τούτη που κατέβαινε και ερχότανε! Όχι η δίπλα με τη τσάντα, η Γλυκερία... όχι! Η άλλη... το κορίτσι! Φτυστή στο μπόι και στα χαράγματα. Στην κοψιά. Την καμάρωσε η γιαγιά-Μαλάμω. Καλημέρισε δισταχτικά η κοπέλα, σηκώνοντας τη ματιά κατά τη φωνή. Την ξαναπήρε, πίσω, στα σβέλτα. Σαν βεντάλια ανοιγόκλεισαν τα βλέφαρα με τα τσίνορα. Αργά-αργά. Κι ήτανε και μεγάλα τα βλέφαρα τούτα. Λες και σε χάιδευαν από τα μαλλιά ίσαμε τα ποδόνυχα. Ξεκίνησε να ρωτήσει τ' όνομα η γερόντισσα αλλά το 'κόψε καταμεσίς. Το ματασκέφτηκε ότι λάθος δεν έκανε... Σίγουρα πια! Η Ελπίδα. Βέεεεεβαια, η Ελπίδα της Μαγδαληνής! Ακουστά είχε τόσα από την απέναντι! Τη θεια της! Ακουστά με λόγια τρανά και 'βλογημένα πάντα για την πρωτανηψιά της!

Η πρωτανηψιά της Γλυκερίας, λοιπόν! Ώστε γύρισε; Στον τόπο που... Όλα γυρίσανε... όλα! Και το μυαλό της Μαλάμως, γύρισε κι αυτό γύρες προς τα πίσω. Εκεί που κι αυτή νια ήτανε. Νια, τι νια! Πενηνταλίγο χρονών ήτανε η Μαλαματένια ενώ η Γλυκερία με την Μαγδαληνή παιδούλες ρόδινες. Τι παιδούλες δηλαδή, νέες, καμαρωτές κι αστραφτερές. Κι η μάνα τους... Α! Βέβαια κι η μάνα τους, σπαθάτη και τούτη. Το σόι το 'χε, φαίνεται. Κορδωμένοι όλοι και στητοί. Απ' της μάνας, γιατί αν έπιανες των πατεράδων, άσ' τα να πάνε καλύτερα. Κοντοστούπηδες οι άντρες, μα ξύπνιοι.

Τα θυμάται σα να 'ναι τώρα η γερόντισσα!

Οκτώβρης μήνας πριν δεκατόσα χρόνια. Δεκαπέντε, δεκάξι, άντε να 'τανε δεκαεφτά. Δύο πάνω - δύο κάτω δεν έχει σημασία το μέτρημα. Έβρεχε ο Θεός με τον Θεό. Έβρεχε δυνατά, την τοτινή την ώρα, τη μεσημεριανή κι ο δρόμος, μπροστά απ' το σπίτι, ποτάμι ορμητικό ήτανε. Κατέβαζε η ανηφόρα, από πιο πάνω, ένα σωρό, κάθε που ο Μεγαλοδύναμος άνοιγε τις βρύσες του. Τι ξύλα, τι πέτρες, τι κλωνάρια, τι παπούτσια. Κάποτε, το νερό κατέβασε μέχρι το φούρνο του Πελέκη και την κατσίκα της Ασήμως. Και πάνω στα μπουμπουνητά και στις λάμψεις, τις ουράνιες απ' τα ψηλά, άνοιξε η ξώπορτα της κυρα Σωτηρίας -της μάνας των κοριτσιών- και πετάχτηκε έξω με το κοντοφούστανο και με φορεμένο το παπούτσι το ένα, στο ζερβό ποδάρι, η Μαγδαληνή. Η μικροκόρη, κατά τρία χρόνια απ' την άλλη, τη Γλυκερία. Θα 'τανε δε θα 'τανε εικοσιπέντε Μαΐων η Μαγδαληνή. Η Μαλάμω, απ' τ' απέναντι, ξεχνώτιζε τα τζάμια. Ζέστη μέσα, υγρασία και κρύο του φθινοπώρου έξω. Έτσι τα 'δε και τ' άκουσε όλα.

«Δε θέλω εξηγήσεις και παρλόλογα. Τίποτα δε θέλω από σένα. Τίποτα, κατάλαβες! Μόνο να φύγεις θέλω, μωρή! Να πας στα τσακίδια! Στα γκρεμοτσακίδια να ριχτείς και να μη σε βρει η νύχτα! Αυτό θέλω! Αυτό θέλωωωωω!»

Ούρλιαζε ξοπίσω, απ' την κόρη της, η Σωτηρία. Και μια γλίστραγε στα χαντάκια της βροχής η Μαγδαληνή και μια σηκωνότανε στο όρθιο και στο καμπουριαστό και με τα μαλλιά ριχτά και ανάκατα έτρεχε για να χαθεί στο πέρα. Και η Σωτηρία, η μάνα της, δώσ' του και συνέχιζε να πλέκει κατάρες και βρισιές. Μισάνοιξε λίγο το παράθυρο η Μαλάμω. Μια ιδέα χαραμάδα, για να μην τρυπώνει το νερόβροχο. Να χώνεται, μόνο πιο καθάρια η φωνή.

«Να μη ξαναγυρίσεις πίσω, ποτέ! Τ' άκουσες, μωρή τσούλα; ΠΟΤΕ! Τη μούρη σου να μην την ξαναδώ! Στα τσακίδια να πας και να μη σώσεις να γυρίσεις. Δεν σε θέλω πίσω. Να χαθείς να χάνεσαι... Ούτε σένα θέλω μωρή, ούτε τ' άλλο. Ούτε τ' άλλοοοοοο!»

«Τ' άλλο!» απόρησε, τότες, η Μαλάμω. «Αφού μόνη της, η Μαγδάλω, πετάχτηκε! Ποιο άλλο και δεν το 'δα; Στραβώθηκα; Εκτός αν το 'χε κρυμμένο κάτω...».

Πάγωσε η γειτόνισσα. Μαρμάρωσε σαν το ξαναζύμωσε στο νιονιό της. Και πάνω στο μαρμάρωμα, φάνηκε στ' άλλο παραθύρι, η Σωτηρία. Μια Σωτηρία κουρέλι. Λιώμα. Κοιταχτήκανε οι γυναίκες. Η Σωτηρία με την Μαλαματένια. Η Μαλαματένια με την Σωτηρία. Πέσανε οι ματιές σαν σφυρί. Σαν σουβλιά μυτερά. Όχι με κακία. Όχι. Με απορία απ' τη μια και με σκιές στα βάθη των ματιών που ζητάγανε βοήθεια απ' την άλλη. Ξαφανίστηκε στα νερά και στις λάσπες η Μαγδαληνή. Ροδοβόλημα του σκοτωμού στα λασπόνερα. Μπουχός! Την κατάπιε η στροφή στο κόψιμο του δρόμου, στο βάθος. Κατά 'κει που τραβάγανε και τα νερόβροχα, λες και θέλανε να την πάρουνε μαζί τους.

Χάθηκε κι η Σωτηρία, η μάνα της, απ' το παραθύρι. Για λίγο. Φάνηκε σ' ένα λεπτό στη πόρτα την απέναντι, της γειτόνισσας, βρεμένη κι ελεεινή. Έτσι φάνηκε, όταν της άνοιξε την πόρτα, η Μαλάμω.

Και την πόρτα της άνοιξε η Μαλάμω και την αγκαλιά της. Κι η άλλη, με κλάματα και με ξόρκια, για να μείνουν όλες τούτες οι κουβέντες στα κρυφά, της άνοιξε την καρδιά της, για το παιδοδιώξιμο. Της τα 'πε όλα. Δεν άφησε τίποτα μέσα της η Σωτηρία. Πάντα έτσι το 'κανε με τη Μαλάμω. Την είχε μάνα και πατέρα κι άντρα. Την είχε στο πόδι όλων τούτων. Σ' αυτήν ακουμπούσε τα μυστικά της και τα δύσκολα. Σ' αυτήν έριχνε το δάκρυ της και φανέρωνε τα κρυφά του μυαλού της, η Σωτηρία. Στην κυρα Μαλαματένια.

Από τότε.

Από το ατύχημα στο γκρεμό, σαν πήγαιναν οι μεγάλοι να προσκυνήσουνε στη Ψηλομυρτιώτισσα και τους πήρε το πίσω και το κάτω, στα εκατοτόσα μέτρα. Θα παίρνανε και εικόνες απ' το μοναστήρι. Γιατί το μοναστήρι τούτο ήτανε ξακουστό και για το σχολειό που 'χε. Μάθαινε στα παιδιά τα ντόπια, μα και σε πολλά απ' έξω, ζωγραφική. Αγιογραφία. Έδινε κι από τα έργα τα φτιαχτά. Και γίνανε λαμαρίνες και σάρκες, ένα. Μόνο η Σωτηρία βγήκε με την ανάσα της. Οι άλλοι μείνανε στο βάθος. Κι η μάνα της κι ο πατέρας της, ο κυρ-Απόστολος κι ο άντρας της ο Λευτέρης. Άπνοοι όλοι τους. Κι ευτυχώς που τα παιδιά είχανε κρατηθεί, από την Μαλαματένια, για τον πηγαιμό στο μοναστήρι και σωθήκανε. Ειδάλλως,

(Συνέχεια στη σελίδα 8)

ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΩΝ ΝΕΩΝ ΚΑΣΤΕΛΛΙΩΤΩΝ

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

τους φίλους των Καστελλίων στην αποψινή, καθιερωμένη πλέον, ετήσια βράβευση των εισαγομένων σε Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. νέων Καστελλιωτών και εύχεται σε όλους εσάς υγεία και ευτυχία για το έτος 2011.

Θερμές ευχαριστίες οφείλουμε στον κ. ***Γεώργιο Γιαννόπουλο*** *ο οποίος φέτος, όπως και τα τελευταία χρόνια, μας προσφέρει την Πρωτοχρονιάτική πίτα που θα κόψουμε στο τέλος της εκδηλώσεως καθώς και τα συσκευασμένα κομμάτια πίτας που θα μοιραστούν σε όλους* (ακούστηκε μεγάλη ευχαριστήρια αποδοχή και παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Ευχαριστούμε επίσης θερμότατα τον «δικό μας» ***Παναγιώτη (Τάκη) Θωμά*** *ο οποίος δεκαετίες τώρα επιμελείται την κατασκευή των επαίνων, των τιμητικών πλακετών και καλύπτει φωτογραφικά τις συγκεκριμένες εκδηλώσεις* (θερμά χειροκροτήματα).

Ευχαριστούμε ειλικρινά τους υπαλλήλους του Πνευματικού Κέντρου Ρουμελιωτών ***Θεόδωρο*** *και* ***Γεωργία Ντόκου*** *οι οποίοι χρόνια τώρα, πρόθυμα και ευγενικά, μας βοηθούν ουσιαστικά στην πραγματοποίηση αντίστοιχων εκδηλώσεων* (θερμά χειροκροτήματα).

Τέλος το σημαντικότερο. Οφείλουμε ιδιαίτατες ευχαριστίες ***στο Διοικητικό Συμβούλιο του Πνευματικού Κέντρου Ρουμελιωτών,*** *τόσο για την αποψινή διάθεση της συγκεκριμένης αίθουσας, όσο και για την παραχώρηση γραφείου στον τρίτο όροφο του Μεγάρου του Ιδρύματος κατά τα τελευταία επτά χρόνια. Στεγαζόμαστε, ως Σύλλογος, στο πνευματικό σημείο αναφοράς της Ρούμελης, στο φλεβόκομβο της ρουμελιώτικής καρδιάς, όχι σε κάποιο σπίτι ούτε σε κάποια επαγγελματική στέγη. Αναρωτιέμαι εάν έχουμε πλήρως αντιληφθεί τη σημασία του γεγονότος και τη δυναμική που απορρέει από αυτό. Το προαναφερθέν Ίδρυμα νομίμως εκπροσωπεί ο πρόεδρός του κ.* ***Γεώργιος Κουβέλης,*** *επίτιμος εισαγγελέας εφετών από το Αντίρριο. Ο κύριος Κουβέλης, όπως στην τελετή απονομής βραβείων του Α' διαγωνισμού διηγήματος «Στέλιος Ξεφλούδας» έτσι και απόψε, μας τιμά με την παρουσία του. Καλωσορίζουμε τον οικοδεσπότη μας, τον ευχαριστούμε από καρδιάς και τον καλούμε στο βήμα.»*

Ο πρόεδρος του Πνευματικού Κέντρου Ρουμελιωτών κ. **Γεώργιος Κουβέλης** εξέφρασε με θερμότατα λόγια την αμέριστη συμπαράσταση όλων των Ρουμελιωτών στις δράσεις του Συλλόγου μας, εξήρε τις δραστηριότητες μας -τις οποίες παρακολουθεί ανελλιπώς- και κατέθεσε τον απεριόριστο θαυμασμό του για τις εκδηλώσεις μας οι οποίες, όπως τόνισε, συνιστούν έναν από τους σημαντικότερους Καταστατικούς Σκοπούς του Κοινωφελούς αυτού Ιδρύματος και οφείλουν να αποτελούν τον πυρήνα των ενεργειών του. Πολύ εύστοχα διαπίστωσε πως τόσο το Πνευματικό Κέντρο Ρουμελιωτών όσο και ο Σύλλογος μας βγαίνουν πολλαπλά ωφελημένοι από την συνύπαρξη τους και από αντίστοιχες διοργανώσεις. Τέλος, εν τω μέσω εγκάρδιων εκδηλώσεων και παρατεταμένων χειροκροτημάτων, ευχήθηκε τα καλύτερα για τους βραβευόμενους Καστελλιώτες και για την ευόδωση των σκοπών του Συλλόγου μας.

Στη συνέχεια ο λόγος δόθηκε στον πρόεδρο του Συλλόγου μας κ. Αθανάσιο Γραμματικό ο οποίος, αποτεινόμενος στους παριστάμενους. είπε:

«Αγαπητοί φίλες και φίλοι,

Όπως κάθε χρόνο έτσι και εφέτος ο Σύλλογός μας τηρεί την καθιερωμένη από πολλές δεκαετίες παράδοση της βραβεύσεως των επιτυχόντων της χρονιάς νέων Καστελλιωτών στα Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. της χώρας. Πιστεύουμε ότι είμαστε οι πρώτοι που καθιέρωσαν τον εν λόγω θεσμό στους Τοπικούς Συλλόγους με εμπνευστή, αρωγό και χορηγό τον αείμνηστο συμπατριώτη μας Ιωάννη Μοσχολιό. Έκτοτε μας μιμήθηκε πλήθος Τοπικών Συλλόγων και ο θεσμός τείνει να γίνει Πανελλήνιος. Και, εκτός αυτού, όσον αφορά τον αριθμό των επιτυχόντων νέων Καστελλιωτών σε Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι., είχαμε πάντα τα πρωτεία. Και αυτό δεν είναι τυχαίο. Η πνευματική παράδοση του χωριού μας στις επιστήμες και στα γράμματα κρατάει από τους Βυζαντινούς χρόνους και ιδιαίτερα από τους χρόνους της Τουρκοκρατίας. Πράγματι το Μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου του Άνω Καστελλίου υπήρξε, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της τουρκοκρατίας, το άντρο του φωτός και της μαθήσεως για όλη την περιοχή. Εκεί συνέρρεαν κάθε μέρα όχι μόνο τα Καστελλιωτάκια, αλλά και όλα τα παιδάκια από το Χλωμό, τη Βάριανη, τον Μπράλλο, το Σκλήθρο, την Πάνω και Κάτω Κάνιανη, και την Κουκουβίστα για να μάθουν γράμματα. Βιβλία οι δάσκαλοι ιερείς χρησιμοποιούσαν το «Οχτωήχι», τον «Απόστολο», το «Λειτουργικό» και το «Ευαγγέλιο». Τα μαθήματα ήταν ανάγνωση και γραφή (κατά τη βυζαντινίζουσα νεοελληνική της εποχής), αριθμητική (τις τέσσερις πράξεις), θρησκευτικά (τους βίους των Αγίων) και Ψαλτική. Όπως προκύπτει από το Αρχείο της οικογένειας Ζεΐνη, που σώζεται και ευρίσκεται στο Χωριό μας, εκεί δίδαξαν όλοι οι ιερείς από το 1600 μέχρι την απελευθέρωση, δηλαδή ως το 1830 όπου ιδρύθηκε το πρώτο σχολείο και διορίστηκε ο πρώτος δάσκαλος. Στις συναλλαγές της Τουρκοκρατίας, όπου οι Καστελλιώτες υπογράφουν ως συμβαλλόμενοι και μάρτυρες δεν θα δεις την επισημείωση «αγράμματος». Όλοι υπογράφουν κανονικά, στα ελληνικά, με τη βυζαντινίζουσα γραφή, την οποία χρησιμοποιούσαν ακόμα και οι ζαμπίτες (οι εντεταλμένοι Τούρκοι φοροεισπράκτορες του χαρατσιού) στην μεταξύ τους αλληλογραφία.

Η πνευματική παράδοση αυτή συνεχίστηκε και στους μεταγενέστερους χρόνους και εξακολουθεί μέχρι και σήμερα, ώστε να φτάσουμε στο σημείο ο ένας στους τρείς Καστελλιώτες να έχει δίπλωμα Ανώτατης Σχολής. Χαιρετίζουμε τους σημερινούς επιτυχόντες που βραβεύουμε και τους ευχόμαστε ολόψυχα καλή σταδιοδρομία. Και ας έχουν κατά νου ότι κάποια ημέρα στο μέλλον θα κληθούν αυτοί να οργανώσουν ανάλογες εκδηλώσεις για να τιμήσουν τους επιτυχόντες των επερχομένων γενεών. Παράδειγμα η Δώρα Διέννη που βραβεύτηκε από το Σύλλογό μας και τώρα προσφέρει ως μέλος του Δ.Σ.

Χρόνια πολλά και καλή χρονιά.»

Ακολούθως η τελετή συνεχίστηκε με την βράβευση των εισαγομένων σε Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. νέων Καστελλιωτών κατά το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011. Η ανακοίνωση των ονομάτων έγινε με απόλυτη αλφαβητική σειρά ως εξής:

1. Γεωργίου Ελένη του Φωτίου, εγγονή του Γεώργιου Γεωργίου (Βάβη), η οποία

πέτυχε στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, τμήμα νομικής. Τον έπαινο απένειμε ο **Γεώργιος Κουβέλης**, πρόεδρος του Π.Κ. Ρουμελιωτών.

2. Δούρου Ελένη του Χρήστου, εγγονή της Ελένης Γραμματικού, η οποία πέτυχε

στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, τμήμα γεωπονικής βιοτεχνολογίας. Τον έπαινο απένειμε ο **Σεραφείμ Παπανικολάου**, επίκουρος καθηγητής του άνω πανεπιστημίου στον πρόεδρος του Συλλόγου μας **Αθανάσιο Γραμματικό** ο οποίος και εκπροσώπησε την ανιψιά του.

3. Ζορμπάς Αλέξανδρος του Νικολάου, δισέγγονος του Γιαννιονίκου, εγγονός της Παναγιωτίτσας Παπανικολάου, γιός της Ιωάννας Ράντη, ο οποίος πέτυχε στο Πολυτεχνείο Κρήτης, τμήμα ηλεκτρονικών μηχανικών και μηχανικών υπολογιστών. Τον

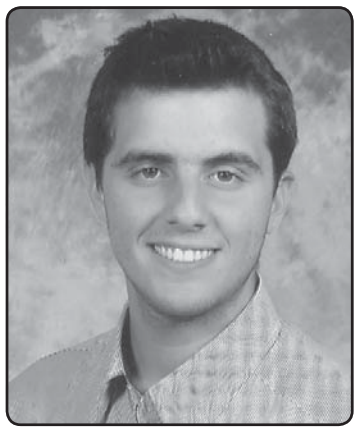

έπαινο απένειμε ο στρατηγός **Ευθύμιος Ν. Παπανικολάου,** αδελφός της αείμνηστης γιαγιάς του Παναγιωτίτσας.

4. Ηλιάδη Βικτωρία Ειρήνη του Δημοσθένους, εγγονή της Ιφιγένειας Αποστολοπούλου

Μουτεβελή, η οποία πέτυχε στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, φιλοσοφική σχολή. Τον έπαινο απένειμε η **Θεοδώρα Διέννη**, ειδική γραμματέας του Συλλόγου μας και βραβευθείσα στον Α' διαγωνισμό διηγήματος

5. Μανταλιά Ευφροσύνη Μαρία του Χαραλάμπους, κόρη του Μπάμπη του Μανταλιά, η οποία πέτυχε στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο

Θράκης, τμήμα νομικής. Τον έπαινο απένειμε η πάντα παρούσα στις εκδηλώσεις του Συλλόγου συμπολίτης μας **Μαρία Καρακλιούμη**, αντιπεριφερειάρχης νότιου τομέα Αθηνών, η οποία σε σύντομη τοποθέτησή της εξήρε το θεσμό της βραβεύσεως με τη θερμότητα, την εγκαρδιότητα και το χιούμορ που την χαρακτηρίζουν.

6. Πανάκιας Γεώργιος του

Κωνσταντίνου, εγγονός του Αθανασίου Γεωργίου Μπάκα, ο οποίος πέτυχε στη Σχολή ναυτικών δοκίμων, τμήμα επιστημών, κατεύθυνση μηχανικών του πολεμικού ναυτικού. Τον έπαινο απένειμε η **Ευαγγελία Κυριαζή**, τέως πρόεδρος του Συλλόγου μας.

7. Παπανικολάου Ιωάννης του Παναγιώτη, δισέγγονος του παπά Παναγιώτη Παπα-

νικολάου, εγγονός του Παπαδόγιαννου, ο οποίος πέτυχε στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς, τμήμα διεθνών και ευρωπαϊκών σπουδών. Τον έπαινο απένειμε η θεία του **Βίκυ Παπανικολάου**, ταμίας του Συλλόγου μας επί τριάντα σχεδόν χρόνια.

8. Πράσσα Αλεξάνδρα του Γεωργίου, κόρη της Ζωής Καφάση Πράσσα το γένος Αλεξάνδρας Νικολάου Τσακάλου, η οποία εισήλθε **δεύτερη** στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, σχολή επικοινωνίας και Μ.Μ.Ε. Τον έπαινο απένειμε ο καθηγητής και λογοτέχνης **Νικόλαος Μοσχολιός.**

9. Προβιά Ελένη του Δημητρίου, εγγονή του Αλέκου Προβιά, η οποία πέτυχε στο

Πανεπιστήμιο Κρήτης, σχολή επιστημών αγωγής, παιδαγωγικό τμήμα προσχολικής αγωγής. Τον έπαινο απένειμε ο βραβευμένος στον Α' διαγωνισμό διηγήματος **Χρήστος Θωμάς**.

10. Ράνιου Φωτεινή του Σταύρου, εγγονή της Λεμονιάς Γεωργίου Μπάκα, η οποία πέτυχε στο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Αθηνών, τμήμα τεχνολογίας τροφίμων. Τον έπαινο απένειμε ο **Δημήτριος Χαλατσάς**, πρώην πρόεδρος του Συλλόγου μας

11. Σουλάντζος Ιωάννης του Παναγιώτη, γιος της Βασιλικής Λιάπη, ο οποίος πέτυχε στο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης, σχολή τεχνολογικών εφαρμογών, τμήμα μηχανολογίας και ταξίδεψε από την Κρήτη για να παραστεί στην εκδήλωση. Τον έπαινο απένειμε ο **Παναγιώτης Μπάσιος**, μέλος των Δ.Σ. τόσο του Συλλόγου μας

➡

ΣΕ Α.Ε.Ι. - Τ.Ε.Ι. & ΚΟΠΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗΣ ΠΙΤΑΣ

➡

όσο και του Π.Κ. Ρουμελιωτών.

Αξιοσημείωτη είναι μια ενδιαφέρουσα και συνάμα συγκινητική σύμπτωση, ενδεικτική της συνέχειας των Καστελλιώτικων γενεών:

Ο βραβευμένος **Αλέξανδρος Ζορμπάς** είναι δισέγγονος του Νίκου Ι. Παπανικολάου (Γιαννιονίκου, γεννήθηκε το 1893).

Ο βραβευμένος **Ιωάννης Παπανικολάου** είναι δισέγγονος του παπά Παναγιώτη Ι. Παπανικολάου (παπά Κόκκινου γεννήθηκε το 1890).

Ο παπά Κόκκινος και ο Γιαννιονίκος, δύο πολύ ιδιαίτερες, ξεχωριστές και σημαντικότατες μορφές του χωριού μας, ήταν αδέρφια, παιδιά του Ιωάννου Παπανικολάου (Γιαννιού), γεγονός που καθιστά τους δύο βραβευθέντες τρίτα ξαδέλφια. Συνεπώς βραβεύτηκαν το ίδιο βράδυ, στην ίδια τελετή και για τον ίδιο λόγο, τα δισέγγονα δύο αδερφών που γεννήθηκαν στο 19ο αιώνα.

Πηγαίνοντας ακόμη πιο πίσω βρίσκουμε ότι ο Γιαννιός ήταν παιδί του Παναγιώτη Νικολάου Παπανικολάου, του γιού του παπά Νικόλα που πολέμησε με τον Οδυσσέα Ανδρούτσο στο Χάνι της Γραβιάς (παπά Νικόλας εφημέριος Καστέλλια όπως αναφέρεται σε πλήθος πηγών καθώς και στον κατάλογο που υπάρχει σήμερα στο μνημείο της μάχης).

Βέβαια στην εκδήλωση (στο μέσον της εξεταστικής περιόδου) δεν μπόρεσαν να παρευρεθούν μερικοί από τους βραβευθέντες φοιτητές και τους επαίνους παρέλαβαν οι οικείοι τους ή συγγενείς και φίλοι τους. Εκτός από τους προαναφερθέντες, την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο αντιπρόεδρος του Π. Κ. Ρουμελιωτών και ομότιμος καθηγητής πανεπιστημίου **Δημήτριος Κουτρούμπας**, η έφορος δημοσίων σχέσεων του Ιδρύματος **Ελένη Μπαρλή**, οι στρατηγοί **Αθανάσιος Παπανικολάου** και **Δημήτριος Διέννης**, ο επίτιμος πρόεδρος του Συλλόγου μας **Ευθύμιος Παπανικολάου**, οι πάντα παρόντες **Ευάγγελος Κοτσίκης, Ιφιγένεια Μουτεβελή, Γιώργος Κοντολάτης** (τον οποίο, από την εποχή που βραβεύτηκαν, συνοδεύουν ανελλιπώς στις εκδηλώσεις του Συλλόγου μας όλα τα παιδιά του, μπράβο στο Κοντολατέικο!), ο **Νικόλαος** και η **Ιωάννα Ζορμπά,** η **Αικατερίνη Μανταλιά,** ο **Παναγιώτης Ι. Παπανικολάου** (Πανίνος), ο **Παναγιώτης Α. Παπανικολάου** (Πιτ), ολόκληρη... εξέδρα φίλων και συγγενών της βραβευμένης Αλεξάνδρας Πράσσα να συνοδεύει τη μητέρα της **Ζωή Καφάση** και πλήθος γνωστών και αγαπητών Καστελλιωτών.

Και ο παρουσιαστής της εκδηλώσεως Π. Παπανικολάου συνέχισε:

«Η αναγνώριση της προσφοράς καστελλιωτών στο χωριό μας και στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο αποτελεί πλέον θεσμό της ετήσιας εκδηλώσεως μας. Καστελλιώτες των γραμμάτων, των τεχνών, του καθήκοντος, του μόχθου, νεώτεροι και πρεσβύτεροι, καστελλιώτες της προσφοράς βραβεύονται κάθε χρόνο από το Σύλλογο μας.

Η φετινή χρονιά δεν αποτελεί εξαίρεση, οριοθετεί όμως ένα σημείο καμπής για την παρουσία του Συλλόγου μας. Η κατά τα 5/7 ανανέωση του Διοικητικού Συμβουλίου, η εκτεταμένη–επιτέλους-χρήση του διαδικτύου στις ενέργειες του και κυρίως η απρόσμενα μεγάλη ανταπόκριση που είχε ο Α' διαγωνισμός διηγήματος «Στέλιος Ξεφλούδας», ο οποίος επανατοποθέτησε τα Καστέλλια στο λογοτεχνικό, και όχι μόνο, χάρτη της Ελλάδος σηματοδοτούν αναμφισβήτητα μια νέα εποχή για το Σύλλογο. Απότοκα των παραπάνω αποτελούν α) η έκδοση της ανθολογίας του Α΄ διαγωνισμού διηγήματος (διατίθεται ήδη από το Σύλλογο και από τα βιβλιοπωλεία), β) η προκήρυξη του Β΄ διαγωνισμού διηγήματος (ήδη έχει συγκροτηθεί η κριτική επιτροπή και έχουν ληφθεί οι πρώτες συμμετοχές), γ) η δραματική βελτίωση της ποιότητας της εφημερίδος «Καστελλιώτικα Νέα» και δ) η συνεχής και αδιάλειπτη διαδικτυακή επαφή και συνεργασία με τους νέους λογοτέχνες φίλους των Καστελλίων ανά την υφήλιο.

Για τα πεπραγμένα, αυτά και άλλα, περισσότερο ή λιγότερο σημαντικά, η παρούσα διοίκηση θα κριθεί στη Γενική Συνέλευση μετά το Πάσχα όπου θα πραγματοποιηθούν και Αρχαιρεσίες. Αδήριτη και επιτακτική είναι η ανάγκη της μέγιστης δυνατής συμμετοχής τότε, ιδιαίτερα από νέους ανθρώπους, τόσο με τη μορφή προτάσεων όσο, κυρίως, στο επίπεδο της προσφοράς, μέσα και έξω από τις τάξεις του Συλλόγου. Άλλωστε, στην Ελλάδα της δυστοπίας του 2011, η οποία ξεπήδησε θαρρείς από σελίδες μυθιστορήματος του George Orwell, οι δράσεις των συλλογικών οργάνων είναι το τελευταίο οχυρό, η Αλαμάνα και οι Θερμοπύλες μας.

Κοινός τόπος όλων των προαναφερομένων είναι η λέξη εξωστρέφεια. "Κακό χωριό τα λίγα σπίτια" λέει ο σοφός παροιμιώδης λόγος, κακό πράγμα και τα Σωματεία - σφραγίδες των... πέντε νοματαίων που ερίζουν για τα πρωτεία και αναπαράγουν μιζέρια. Πλέον δεν ανήκουμε σε αυτά. Ποτέ δεν ανήκαμε άλλωστε. Ίσως ήρθε ο καιρός το γεγονός αυτό να το εκλογικεύσουμε, να το αντιληφθούμε, να το χαρούμε, να το βραβεύσουμε και με εφαλτήριο την επερχόμενη Γενική Συνέλευση να το εξελίξουμε και να το βελτιώσουμε.

Σε συνέχεια των παραπάνω συλλογισμών ο Σύλλογος μας βραβεύει φέτος δύο Καστελλιώτες που έσπασαν τα στενά πλαίσια του χωριού και μεγαλούργησαν, ο καθένας στον τομέα του, σε ευρύτερο επίπεδο. Βραβεύει την καστελλιώτικη δημιουργικότητα, προσφορά και προκοπή σε κάθε της έκφανση. Βραβεύει και τις "δύο όψεις του Ιανού", και το μυαλό και την καρδιά, και τον ρεαλισμό και την ουτοπία, και τον επιτυχημένο επιχειρηματία και τον καταξιωμένο ζωγράφο. Απόψε, με γνώμονα την εξωστρέφεια, την εκτεταμένη προσφορά και την ευρύτατη κοινωνική αναγνώριση βραβεύουμε:

***α)** τη μνήμη του ξεχωριστού αείμνηστου Καστελλιώτη επιχειρηματία **Πανουργιά Παπαϊωάννου,** ένα πορτραίτο του οποίου θα παρουσίαζε ο επίτιμος Αρχηγός Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας αντιπτέραρχος (Ι) ε.α. **Αλέξανδρος Παπανικολάου,** τον οποίο κωλυόμενο θα αντιπροσωπεύσει η θυγατέρα του και ταμίας του Συλλόγου μας **Βίκυ Παπανικολάου** που θα απονείμει και τιμητική πλακέτα εκ μέρους του Συλλόγου και*

***β)** την παρουσία, για πάνω από εξήντα χρόνια στα καλλιτεχνικά – εικαστικά δρώμενα της χώρας, του πανελληνίως αναγνωρισμένου καστελλιώτη ζωγράφου **Πάνου Ελευθερίου,** ένα πορτραίτο του οποίου θα παρουσιάσει ο πρώην πρόεδρος μας δικηγόρος και λογοτέχνης **Δημήτριος Χαλατσάς** ο οποίος και θα απονείμει τιμητική πλακέτα εκ μέρους του Συλλόγου.»*

Κατόπιν η κ. Βίκυ Παπανικολάου ανέγνωσε το κείμενο του πατέρα της:

«Αγαπητοί συμπολίτες και φίλοι του Χωριού μας,

Παράλληλα με τη βράβευση των επιτυχόντων νέων Καστελλιωτών στα ανώτατα ιδρύματα έχει καθιερωθεί και η ετήσια βράβευση διακεκριμένων Καστελλιωτών στον κοινωνικό, επιστημονικό, εμπορικό και καλλιτεχνικό στίβο. Εφέτος ο Σύλλογός μας από της πλευράς του επιχειρηματικού κόσμου αποφάσισε να τιμήσει τη μνήμη και να βραβεύσει τον πρόσφατα απελθόντα τον κόσμο τούτον συμπολίτη μας Πανουργιά Ι. Παπαϊωάννου, από δε το χώρο της Τέχνης τον Καστελλιώτη ζωγράφο Πάνο Ελευθερίου.

Στη μνήμη του Πανουργιά Ιωάννου Παπαϊωάννου θα ήθελα να αποθέσω τα ελάχιστα τούτα λόγια:

Γεννήθηκε στο Χωριό μας και ορφάνεψε πολύ μικρός. Ο πατέρας του Ιωάννης υπήρξε πρωτοπόρος στο Χωριό μας αλλά ήταν άτυχος, γιατί έφυγε νέος, αφήνοντας χήρα την έγκυο γυναίκα του Θεώνη, που έφερε στον κόσμο τον κοιλάρφανο μικρότερο γιό της που πήρε και τ' όνομά του. Υπήρξε πρωτοπόρος, γιατί είναι ο πρώτος που συγκρότησε λαϊκή ορχήστρα, παίζοντας κλαρίνο με συνοδούς τον αδελφό του Παναγιώτη Παπαϊωάννου στο λαούτο και τον Γεώργιο Πιπέλια στο σαντούρι, που πρωτοστάτησαν και εξυπηρέτησαν όλες τις τότε τοπικές εκδηλώσεις. Τον ορφανό μικρό Πανουργιά τότε η μάνα του, παράλληλα με το σχολείο, τον έβαλε μαθητευόμενο τεχνίτη κοντά στο σιδηρουργό Γεώργιο Διέννη. Ο Πανουργιάς όμως, φύσει ανήσυχος, άφησε πολύ σύντομα τη σιδηρουργική και ξεκίνησε βοηθός στα τότε πρωτοφανέρωτα αυτοκίνητα των συγχωριανών μας Προβιά και Ανδριτσόπουλου. Με την απεριόριστη ευληψία που τον διέκρινε από μικρό έμαθε πολύ γρήγορα να οδηγεί και νεότατος προσλήφθηκε ως οδηγός από την «Α.Ε.Μ. Βωξίται Παρνασσού» μέχρι την εισβολή των Γερμανών. Στην αρχή των χρόνων της κατοχής, δαιμόνιος ακάματος και δημιουργικός, από τα κατάλοιπα των εγκαταλελειμμένων Αγγλικών στρατιωτικών αυτοκινήτων συγκέντρωσε κομμάτι - κομμάτι ανταλλακτικά, τα συναρμολόγησε και άρχισε να κυκλοφορεί ένα δικό του πλέον αυτοκίνητο. Στην αρχή μετέφερε τρόφιμα και επιβάτες από τη Λάρισα στην Αθήνα και αντίθετα. Με τις οικονομίες, την προβλεπτικότητα, τον ακάματο ζήλο και την εργατικότητά του δεν άργησε, ακόμα και μέσα στους χρόνους της κατοχής, να δημιουργήσει μικρό στόλο φορτηγών και λεωφορείων, να εδραιώσει δύο μεγάλα πρακτορεία μεταφορών (που έφερναν το όνομα «ο Πανουργιάς»!) στη Λάρισα και στην Αθήνα και να πάρει στα χέρια του όλη σχεδόν τη διακίνηση επιβατών και εμπορευμάτων Αθηνών-Λαρίσης, παρέχοντας συνάμα εργασία στους συγγενείς και φίλους του Καστελλιώτες. Έκαμε έναν πετυχημένο γάμο ο οποίος τον ανέδειξε και απέκτησε μία κόρη. Το μικρόβιο όμως της δημιουργίας ήταν ακοίμητο μέσα του. Σε κατάλληλη ευκαιρία αγόρασε κεντρικό οικόπεδο στη Λάρισα, άφησε τα συγκοινωνιακά και ανοικοδόμησε το ξενοδοχείο «ΜΕΤΡΟΠΟΛ» και, πετυχημένος πλέον, ασχολήθηκε με τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις όπου και διέπρεψε.

Ο Πανουργιάς Παπαϊωάννου ανεδείχθη ως ένας διακεκριμένος Καστελλιώτης. Το πέρασμά του έδειξε ότι είχε κληρονομήσει Δωρικό ήθος και ήταν ένα άτομο παραγωγικό και δημιουργικό, για τον εαυτό του, την οικογένειά του, τους Καστελλιώτες και την κοινωνία του περιβάλλοντος μέσα στο οποίο κινήθηκε και δημιούργησε.

Στα παλιά χρόνια που περάσαμε οικογενειακά στη Λάρισα, ζήσαμε ωραίες ημέρες. Θυμόμαστε για την εβδομάδα στο Παρίσι σε αεροπορική εκδήλωση, μαζί με έναν κοινό μας φίλο. Αιώνιος έφηβος ο Πανουργιάς δήλωσε συμμετοχή. Με εμένα και την Έλενα ξεναγούς, μας κατέπληξε με τη ζωντάνια του, ήθελε και πήγαμε και στη DISNEYLAND και όχι μόνο. Κατεβήκαμε όλοι μαζί με χαρά μικρών παιδιών στη σπηλιά των πειρατών.

Η γυναίκα του Μαρία και η οικογένειά του γενικότερα, στάθηκαν πάντοτε θετικά και με αγάπη κοντά του και συνεχίζουν όπως και εκείνος με αξιόλογες πράξεις δημιουργίας και προσφοράς.

Θεωρώ ότι με τις σημερινές απονεμόμενες τιμές και με αυτά τα ολίγα λόγια, εκφράζουμε την ιδιαίτερη εκτίμηση, την αγάπη μας, την υπερηφάνεια όλων των Καστελλιωτών, για εκείνον και την οικογένειά του.»

Στην εκδήλωση παρέστησαν η σύζυγος του τιμωμένου κ. **Μαίρη Πανουργιά Παπαϊωάννου** και η θυγατέρα του **Ειρήνη Παπαϊωάννου** η οποία και παρέλαβε από την Βίκυ Παπανικολάου την τιμητική πλακέτα του Συλλόγου μας στη μνήμη του Πανουργιά Παπαϊωάννου και στη συνέχεια, με συγκινητικά και εγκάρδια λόγια, ευχαρίστησε όλους για την καταξίωση αυτή του αείμνηστου πατρός της.

Ακολούθως ο λόγος δόθηκε στον κ. Δημήτριο Χαλατσά ο οποίος είπε:

«Αγαπητοί φίλες και φίλοι,

Ο σύλλογός μας τιμά παράλληλα σήμερα και ένα διακεκριμένο Καστελλιώτη, το ζωγράφο Πάνο Ελευθερίου. Σεμνός και αθόρυβος αφοσιώθηκε στην τέχνη του και μας έδωσε ένα τεράστιο έργο που τον κατατάσσει στους αληθινούς δημιουργούς. Αντί άλλου θα ήθελα με τη σημερινή τιμή που του απονέμεται να επαναφέρω στη μνήμη όλων κάπως αναμορφωμένο ένα παλαιό, εύστοχο και αντιπροσωπευτικό αισθητικό άρθρο για το ζωγράφο και το έργο του που δημοσιεύτηκε στο 5ο φύλλο των «Κ.Ν.» το Δεκέμβριο του 1963 με αρχισυντάκτη τότε τον κ. Ευάγγελο Κοτσίκη:

"Ο Πάνος Ελευθερίου γεννήθηκε στα Καστέλλια μπροστά από κάμποσα χρόνια (ανήκει στην παλιά γενιά) και από πολύ μικρής ηλικίας, δέκα χρονών περίπου, η εξαιρετικά ευαίσθητη ψυχή του και το πηγαίο του ταλέντο τον οδήγησαν στη ζωγραφική.

Από εσωτερική παρόρμηση, έμφυτες κλίσεις και προδιαθέσεις ξεκίνησε σαν αυτοδίδακτος στην αρχή και δούλεψε το χρωστήρα μ' απλοϊκότητα και ειλικρίνεια, που του υπαγόρευε η ευαίσθητη ψυχή του μελλοντικού καλλιτέχνη.

Αποτύπωσε στους πίνακές του τους κραδασμούς και τις ανησυχίες της νεανικής του ζωής, ζωής στερημένης και υποφέρουσας από το άγχος του πολέμου και χρημάτισε με ανεπιτήδευτους τόνους και χρώματα το καστελλιώτικο περιβάλλον και γενικότερα το ρουμελιώτικο τοπίο. Άγριο και απρόσιτο καθώς είναι, ντόμπρο και ατόφιο, σαν τις ρουμελιώτικες ψυχές, δεν δυσκολεύτηκε να το δαμάσει και να το υποτάξει στα έργα του και να του δώσει μορφή και περιεχόμενο τέτοιο, που εκείνος ήθελε.

Αργότερα ο Ελευθερίου είχε την τύχη να γνωριστεί με τον αυστριακό ζωγράφο Ριχάρδο Μπράουν, κοντά στον οποίο μαθήτευσε επί τρία χρόνια.

Το προϋπάρχον ταλέντο, η μέχρι τότε καλλιτεχνική εργασία, η συνεχής έφεση για ψηλά ανεβάσματα, η ενατένιση του ιδανικού και η καθαρή

➡

ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΩΝ ΝΕΩΝ ΚΑΣΤΕΛΛΙΩΤΩΝ ΣΕ Α.Ε.Ι. - Τ.Ε.Ι. & ΚΟΠΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗΣ ΠΙΤΑΣ

σκέψη, συνδυάστηκε έτσι με την μόρφωση και με τη σωστή και πλήρη γνώση των καλλιτεχνικών κανόνων κι εργάστηκαν όλα μαζί, για να δημιουργήσουν τον φτασμένο σήμερα ζωγράφο, του οποίου θαυμάζουν όλοι το πλούσιο ταλέντο και έμπνευση, την συνταιριασμένη τόλμη και τον ρυθμικό τόνο.

Εξαιρετική θέση κατέχουν στην τέχνη του Ελευθερίου τα χρωματικά προσόντα και η αυθόρμητη λυρική διάθεση κι ο δραματικός παλμός.

Οι πίνακές του με λάδι έχουν μια ιδιόρρυθμη τεχνική, αμετακίνητες βάσεις και ευγενικό λυρισμό.

Τα θέματά του έχουν ποικιλία και βαθύ νόημα, ιδιότυπα και αγωνιώδη καλλιτεχνικά ψαξίματα, διαλεγμένα έτσι ώστε ν' αγγίζουν κάθε παλλόμενη και λεπτή ψυχή. Βρίσκεις ακόμα ενατενίσεις και οραματισμούς με γνήσιο προοδευτικό νόημα και εμπειρίες της ζωής και της τέχνης, προσεγμένες και μάλλον συγκρατημένης μορφής.

Οι συνθέσεις του Ελευθερίου είναι εκφραστικές, ζωντανές, περιεκτικές και περικλείουν αφειδώλευτα δοσμένες την αρμονία, την ισορροπία και την ευρηματικότητα, που τις ενώνει ο πραγματικά αριστοτεχνικός χειρισμός του χρωματικού τόνου.

Έχει θητεύσει σ' όλα τα είδη της ζωγραφικής. Ξεκινώντας από το τοπίο και το πορτραίτο, προχωρεί στην αναπαράσταση σκηνών και φτάνει μέχρι το γυμνό και τους όγκους.

Ασχολείται και με πρωτοποριακά θέματα, που τα παρουσιάζει με επιτυχία.

Σαν τεχνοτροπία ακολουθεί κατά πολύ τον εξπρεσιονισμό, χωρίς όμως και ν' αφίσταται και να μη δέχεται, έστω και υποσυνείδητα, τις επιδράσεις και των άλλων σχολών.

Η τεχνική του, μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα, ότι προσφέρεται για όλα τα εφέ που βρίσκει κανείς, αν επίμονα ψάξει στα έργα του.

Ο Πάνος Ελευθερίου έχει εμφανιστεί σε πολλές ομαδικές εκθέσεις με παρουσίαση εκλεκτών πινάκων του και πλάι σε δόκιμους ζωγράφους, γνωστές μεγάλες φίρμες.

Ο αθηναϊκός καθημερινός Τύπος έχει ασχοληθεί αρκετά με τον Ελευθερίου και πολλές κολακευτικές κριτικές έχουν γραφτεί για το έργο του."

Από το 1963 που, όπως σας είπα, γράφτηκε το παραπάνω άρθρο μέχρι σήμερα ο Πάνος Ελευθερίου εξελίχθηκε, μεγάλωσε, ωρίμασε και ολοκλήρωσε ένα πελώριο έργο ζωής, βάδισε με συνέπεια και απερίσπαστος τον μοναχικό δρόμο του ασυμβίβαστου δημιουργού. Διατήρησε όμως τις αρχές του σταθερές, τα πιστεύω του ακλόνητα, τις αξίες του αναλλοίωτες, το βλέμμα του νεανικό, το σφρίγος του εφηβικό, το μυαλό του ανοικτό, δεκτικό και καθάριο. Υπό αυτό το πρίσμα το προηγούμενο άρθρο θα μπορούσε να έχει γραφτεί και εχθές...»

Την τιμητική πλακέτα για τον Πάνο Ελευθερίου παρέλαβε από τον Δημήτριο Χαλατσά ο γιός του, εκλεκτός ζωγράφος και εκδότης της εφημερίδος μας **Τριαντάφυλλος Ελευθερίου.**

Ακολούθως ο αξιοζήλευτος και ευρυμαθέστατος συμπολίτης μας **Χρήστος Θωμάς** πλούτισε την ξεχωριστή βραδιά απαγγέλλοντας από στήθους ένα άκρως επίκαιρο και διαχρονικό ποίημα του Νικηφόρου Βρεττάκου, όπως ακριβώς είχε κάνει και στην τελετή βράβευσης του Α' διαγωνισμού διηγήματος «Στέλιος Ξεφλούδας» (τότε την τιμητική του είχε ο Οδυσσέας Ελύτης).

Εύστοχα παρεμβαίνοντας ο αντιστράτηγος ε.α. **Αθανάσιος Π. Παπανικολάου** επίτιμος υπαρχηγός Γ.Ε.Σ. παρατήρησε ότι ο Σύλλογος έχει παραλείψει να συμπεριλάβει στις ετήσιες βραβεύσεις του, με συμβολικό έστω τρόπο, την Καστελλιώτισα Μάνα. Καλά να είμαστε, να υλοποιήσουμε τη θαυμάσια αυτή ιδέα τέτοιον καιρό του χρόνου.

Στη συνέχεια ο πρόεδρος του Συλλόγου μας κ. Αθανάσιος Γραμματικός έκοψε συμβολικά μικρή πρωτοχρονιάτικη πίτα μέσα στην αίθουσα. Ο πρεσβύτερος όλων, ο κ. Δημήτριος Χαλατσάς (88) ήταν και ο τυχερός που βρήκε το φλουρί.

Η αξιόλογη φετινή μας εκδήλωση ολοκληρώθηκε στο φουαγιέ του Μεγάρου με συσκευασμένα κομμάτια βασιλόπιτας για όλους, μικρή δεξίωση με πλούσιο όμως και άφθονο μπουφέ, κρασάκι και καλή Καστελλιώτικη παρέα.

Ας ευχηθούμε κι από Χρόνου καλύτερα.

Π.Ε.Π. - Χ.

ΚΤΗΜΑ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Οινοποιείο Αρχαίας Μαντινείας
15ο Χιλιόμετρο Επαρχιακής οδού Τρίπολης - Αρτεμισίου
221 00 Αρχαία Μαντίνεια, Νομός Αρκαδίας
Οινοποιείο Αρχαίας Νεμέας
Εθνική οδός Κορίνθου-Τρίπολης, Κόμβος Αρχαίας Νεμέας
205 00 Αρχαία Νεμέα, Νομός Κορινθίας
e-mail: info@domainspiropoulos.com - **T:** 27960 61400

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

διαζύγιο από το κρέας, τα ψάρια και τα γαλακτερά, ώστε ο κάθε Χριστιανός να παρασκευασθεί για την πασχαλινή θεία Κοινωνία, αυτονόητη και αυτή και μέρος της προπαρασκευής για τον εορτασμό του Πάσχα. Ύστερα επίσης υποχρεωτική ήταν και κάθε Παρασκευή η παρακολούθηση των Χαιρετισμών στην Υπέρμαχο. Κι έφτανε το Σάββατο του Λαζάρου, πριν από την Κυριακή των Βαΐων.

Οι Χριστιανοί είχαν βρει την ευκαιρία να μεταπλάσουν και να γιορτάσουν μαζί με την Ανάσταση του Λαζάρου και την ανάσταση της Άνοιξης. Τα «Λαζαρούδια», δηλαδή τα κοριτσάκια με τα ανθισμένα στεφάνια στα κεφάλια τους και τα πλουμισμένα με λουλούδια κοφινάκια τους στο ένα χέρι και με το σταυρό και την πλούσια ανθοδέσμη από αγριολούλουδα στο άλλο χέρι, γυρνούσαν τα σπίτια, τραγουδώντας τα πάθη του Λαζάρου:

Καλημέρα σας καλή χρονιά σας
Καλώς ήρθαμε στ' αρχοντικά σας,
ήρθε ο Λάζαρος ήρθαν τα Βάγια
ήρθε ο έγρυπνος εις κορασίδα.
Κορασίδα μου σταυρό σταθείτε
για ν' ακούσετε Λαζάρου πάθη:
Κάθε Λάζαρος και στην ταφή του
κλαίει η μάννα του κι η γιαδερφή του.
-Πού ήσουν Λάζαρε πού ήσουν καλέ μου,
Πού ήσουν τρίκλωνε βασιλικέ μου;
-Τρεις μανούλες ήμουνα στ' Ανάδη
στο φαρμακερό πικρό σκοτάδι,
δε μου δίνανε σταλιά νεράκι
κι είν' το στόμα μου πικρό φαρμάκι.
Κι' από Χρόνου.

Την άλλη μέρα των Βαΐων το προμήνυμα το είχαν τ' αγόρια του Χωριού. Δυο - δυο γύριζαν τα σπίτια, λέγοντας τα βαγιάτικα κάλαντα:

Σήμερα είναι τα' αϊ Βαϊώ
τρώνε ψάρια και κολιό,
και την άλλη Κυριακή
θα πασιάσουμε τ' αρνί,
με πλαστήρια με ψωμί
με βαρέλια με κρασί,
πού θα παν' στην εκκλησιά
με αγάπη με χαρά,
με το πνεύμα καθαρό
ν' αναστήσουν το Χριστό.
Κι' από Χρόνου.

Στην εκκλησία μοίραζε ο παπάς τα βαγιόκλαρα και τα παιδιά μ' αυτά κτυπούσαν το ένα το κεφάλι τ' αλλουνού, για τα χρόνια πολλά. Για τα βαγιόκλαρα, επειδή το Χωριό δεν είχε δάφνες, από έθιμο όλοι οι αρραβωνιασμένοι της χρονιάς, έδιναν ο καθένας τον οβολό του, ώστε να συγκεντρωθεί το καθιερωμένο ποσό, με το οποίο πλήρωναν έναν από τους νέους που διέθετε ζώο ο οποίος πήγαινε στο Καλλίδρομο που έχει άφθονες δάφνες, φόρτωνε το ζώο και έφερνε τα Βάγια στην εκκλησιά. Την ημέρα αυτή όλα τα σπίτια, από έθιμο πάλι, το μεσημέρι γευμάτιζαν με τηγανητό μπακαλιάρο. Από τη Μεγάλη Δευτέρα, οι γυναίκες κυρίως παρακολουθούσαν με κατάνυξη τους εσπερινούς με τα

ΛΑΜΠΡΗ

Αγια Πάθη. Τη Μεγάλη Πέμπτη έβαφαν τα κόκκινα αυγά και ζύμωναν το πασχαλινό ψωμί και για τα βαφτιστήρια έκαναν αυγοκουλούρες με ένα κόκκινο αυγό στη μέση. Τη Μεγάλη Παρασκευή το πρωί οι κοπέλες του Χωριού έφερναν λουλούδια και στόλιζαν τον Επιτάφιο μοιρολογώντας και τραγουδώντας τον θρήνο. Την ίδια ώρα τα παιδιά του Χωριού δυο-δυο ή και τρία, γύριζαν τα σπίτια και τραγουδούσαν τα επιτάφια κάλαντα:

Σήμερα μαύρος ουρανός σήμερα μαύρη η μέρα
σήμερα όλοι χλίβονται και τα βουνά λυπούνται,
Σήμερα έβαλαν βουλή οι άνομοι εβραίοι
για να σταυρώσουν το Χριστό τον πάντα βασιλέα... κ.λπ.

Το βράδυ στον Επιτάφιο τα παιδιά του σχολείου μοιρασμένα σε τέσσερις χορούς έψαλαν τα εγκώμια. Ο Επιτάφιος, αν ήταν ο καιρός καλός, περιφερόταν στο Χωριό. Το Σάββατο το πρωί (στον όρθρο) στη λεγόμενη πρώτη Ανάσταση, μεταλάβαινε όλο το Χωριό. Γινόταν και η προμήθεια των αρνιών, για όσους δεν είχαν οικόσιτα αρνιά, μανάρια, τα οποία σφαζόντουσαν για να στεγνώσουν ως την επομένη.

Η Ανάσταση γινόταν το πρωί στις δύο η ώρα και φέγγοντας, γυρνούσαν όλοι με τα πασχαλιάτικα κεριά αναμμένα στα σπίτια τους. Ακολουθούσε η μυσταγωγία της φωτιάς, το καθιερωμένο τουφεκίδι και το ψήσιμο των αρνιών στους είκοσι τρεις λάκκους του Χωριού, καθιερωμένους από την ίδρυση του ακόμη και αναλλοίωτους και το απόγευμα μετά τη λειτουργία της Αγάπης, όπου φιλιόνταν εχθροί και φίλοι, επακολουθούσε στον περίβολο της εκκλησίας ο «κλειστός» λεγόμενος χορός. Αγκώνα με αγκώνα γινόταν σε δύο κύκλους. Ο μέσα κύκλος των γυναικών και ο έξω των ανδρών. Κι αυτό ήταν εκχριστιανισμένη τελετή από την ειδωλολατρική εποχή, που γιορταζόταν σχετικά η έλευση της Άνοιξης. Οι χοροί γυναικείος και ανδρικός, περιφέρονταν γύρω από την εκκλησία σε κύκλους, τραγουδώντας εναλλασσόμενα πότε από τις γυναίκες, πότε από τους άνδρες:

Τρεις αντρειωμένοι βούλονται τον Άδη να πατήσουν,
τον Άδη και τη μαύρη γης να βγουν στον πάνω κόσμο.
Μια λυγερή τους νόγησεν από τον κάτω κόσμο:
- Πάρτε κι εμέ λεβέντες μου να βγω στον πάνω κόσμο.
- Κόρη μ' βροντούν τ' αλύσια σου και μας νογάει ο χάρος.
- Εγώ τα βγαίνω τ' αρημα στα τάρταρα τ' αφήνω,
θέλω να ιδώ τη μάνα μου, πώς χλίβεται για μένα;
- Κόρη μου εσένα η μάνα σου στη ρούγα κουβεντιάζει.
- Να ιδώ και τον πατέρα μου, πώς χλίβεται για μένα;
- Κόρη μου κι ο πατέρας σου στο καπηλειό μεθάει,
- Θέλω να ιδώ τ' αδέρφια μου, πώς χλίβονται για μένα;
- Κόρη μου και τ' αδέρφια σου στο γενικό χορεύουν.
Κι η κόρη στέναξε βαριά από τον κάτω κόσμο.
Κι ανάψανε τα καπηλειά κι εκάπκαν οι ρούγες
και ο χορός στο γενικό κάρμαλο μεσ' στη στάχτη.

Τα πιο παλιά χρόνια τον «κλειστό» γυναικείο χορό από τις γυναίκες τον έσερνε η Γερολιούσα-Βέλλιαινα και από τους άντρες ο Γερομυλιόρδος (Δημήτρης Παπανικολάου). Ο κλειστός στο Χωριό μας, έπαψε να χορεύεται περίπου από το έτος 1928. Μετά στο γενικό, δηλαδή στο προαύλιο της εκκλησίας, επακολουθούσε με όργανα ο πασχαλιάτικος χορός, και χόρευε όλο το χωριό σε πολλαπλές δίπλες.

Την επομένη μετά την πανηγυρική λειτουργία, επακολουθούσε πάλι χορός στο γενικό από όλους, καθώς και το απόγευμα. Την Τρίτη του Πάσχα η λειτουργία γινόταν στον Αϊ Θανάση της Λυκόρραχης, όπου γίνεται και σήμερα. Εκεί επακολουθούσε στον περίβολο του Αϊ Θανάση χορός μέχρι αργά το μεσημέρι και το απόγευμα συνεχιζόταν στο προαύλιο της εκκλησίας, και έτσι τελείωναν τότε την εποχή εκείνη τα Λαμπρόημερα.

Χ.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στον υδροφόρο ορίζοντα της περιοχής;

3. Λαμβάνεται υπ' όψιν η προστασία των αρχαιολογικών χώρων της περιοχής κατά την εκτέλεση των εργασιών εξόρυξης;

4. Υφίσταται κάποιο αντισταθμιστικό όφελος για το χωριό μας που για δεκαετίες πλήττεται από την περιβαλλοντική καταστροφή;

5. Ποιο ήταν το κέρδος για το χωριό μας και την περιοχή από τη δράση της εταιρείας όλα αυτά τα χρόνια; Πόσες ευκαιρίες έχουν χαθεί;

Τα γεγονότα είναι προφανή. Σε βάθος χρόνου πολλών δεκαετιών μεταλλευτικής δραστηριότητας **τα Καστέλλια υποβαθμίζονται και ερημώνουν διαρκώς**, **η δε Γκιώνα**, εάν δεν μας γελούν τα μάτια μας, **μετατρέπεται συνεχώς και σταθερά σε «κρανίου τόπο». Αρμαγεδδών!**

Ο Σύλλογός μας **απορρίπτει με τον κατηγορηματικότερο τρόπο την κάθε είδους συναλλαγή** με αυτούς που χρόνια τώρα και συστηματικά καταστρέφουν την περιοχή μας.

Ήρθε ο καιρός να αναζητήσουμε εναλλακτικές μορφές ανάπτυξης που θα μας αποδεσμεύουν από τις μεταλλευτικές εταιρείες, οι οποίες με την πολιτική τους έχουν οδηγήσει ολόκληρη τη Φωκίδα σε θέση ουραγού στην Ελλάδα και στην Ευρώπη.

Καλούμε τους εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τους Συλλόγους του χωριού μας σε εγρήγορση και συστράτευση **ώστε να αποτραπούν τα νέα καταστροφικά σχέδια**.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣ
Ο Γενικός Γραμματέας
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ο ΕΚΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1879

Με την ευγενή παραχώρηση του εγκρίτου περιοδικού «ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ», (του εκλεκτού συμπολίτη μας κ. Ηλία Ασημακόπουλου, τον οποίο ευχαριστούμε) στο οποίο δημοσιεύθηκαν οι εκλογικοί κατάλογοι του Δήμου Δωριέων Φωκίδος του 1879, αναδημοσιεύουμε τους εκλογικούς καταλόγους του Χωριού μας και του Χλωμού που αποτελούσε τότε χωριστή Κοινότητα.

Β΄ ΧΩΡΙΟΝ ΧΛΩΜΟΣ

89	Αναγνωστόπουλος Γεώργιος	Δῆμος	30	γεωργός	Χλωμό
90	Γραμματικός Παναγιώτης	Ιωάννης	80	»	»
91	Γραμματικός Ιωάννης	Παναγιώτης	33	ποιμήν	»
92	Γιανόπουλος Ιωάννης	Γεώργιος	38	ξενοδόχος	Γραβιᾶ
93	Ηλίας Θωμᾶς	Ηλίας	30	γεωργός	Χλωμό
94	Ηλιού Ιωάννης	»	27	»	»
95	Θανασούλας Κώστας	Αθανάσιος	38	»	»
96	Θωμᾶ Χρῆστος	Θωμᾶς	56	»	»
97	Κουπακιώτης Αθανάσιος	Δῆμος	75	»	»
98	Κούκιος Ιωάννης	Ανδρῖτζος	53	ποιμήν	»
99	Κούκιος Γεώργιος	Ιωάννης	30	ποιμήν	Χλωμό
100	Κουστοπλῆς Γεώργιος	Ηλίας	26	γεωργός	»
101	Κακαρᾶς Αλέξανδρος	Αντώνιος	25	ξενοδόχος	Γραβιᾶ
102	Κουσουρῆς Δημήτριος	Κώστας	37	γεωργός	Χλωμό
103	Λιάκος Παναγιώτης	Χαράλαμπος	36	»	»
104	Λιάκος Αχιλεύς	»	30	»	»
105	Λιάκος Ιωάννης	Νικόλαος	30	ποιμήν	»
106	Μπαλμπατίνης Θεόδωρος	Ηλίας	33	ὑπηρέτης	Ἐλάτεια
107	Ξυφλούδας Λουκᾶς	Εὐστάθιος	22	στρατιώτης	Θῆβαι
108	Παπᾶς Ιωάννης	Δημήτριος	43	γεωργός	Χλωμό
109	Παναγιωτῆς Νικόλαος	Παναγιώτης	45	ποιμήν	»
110	Σκουρτιᾶς Γεώργιος	Δημήτριος	45	γεωργός	»
111	Σκουρτιᾶς Παναγιώτης	»	37	»	»
112	Λακαφώσης Αγγελῆς	Εὐστάθιος	24	στρατιώτης	Ἀθῆναι
113	Σίμου Γεώργιος	Παναγιώτης	40	γεωργός	Χλομό
114	Στιλιαρᾶς Δῆμος	Αποστόλης	42	ποιμήν	»
115	Τσακνιᾶς Ηλίας	Χαράλαμπος	60	γεωργός	»
116	Τσακνιᾶς Γεώργιος	Ηλίας	28	»	»
117	Τσακνιᾶς Ιωάννης	Δῆμος	33	ποιμήν	»
118	Τσακνιᾶς Εὐθύμιος	Χαράλαμπος	37	γεωργός	»

Γ΄ ΧΩΡΙΟΝ ΚΑΣΤΕΛΙΟΝ

119	Ανδρῖτσος Δημήτριος	Ανδρῖτζος	39	γεωργός	Καστέλιον
120	Αργύρης Σπῦρος	Αθανάσιος	48	»	»
121	Αποστολόπουλος Απόστολος	»	40	ποιμήν	»
122	Βέλιος Εὐθύμιος	Κώστας	48	γεωργός	»
123	Βέλιος Εὐστάθιος	»	40	»	»
124	Βέλιος Ηλίας	Γεώργιος	30	ἔμπορος	»
125	Βέλιος Μαργαρίτης	Νικόλαος	45	γεωργός	»
126	Βέλιος Ιωάννης	Γεώργιος	24	ἔφεδρος	Θῆβαι
127	Βέλιος Παναγιώτης	Κώστας	38	γεωργός	Καστέλιον
128	Γκόγκος Νικόλαος	Αθανάσιος	60	»	»
129	Δημητρίου Νικόλαος	Δημήτριος	48	»	»
130	Δούκας Αθανάσιος	Αγγελῆς	30	»	»
131	Δούκας Παναγιώτης	»	35	»	»
132	Δούκας Πανουργιᾶς	Δημήτριος	27	»	»
133	Δούκας Δούκας	Παναγιώτης	38	»	»
134	Δρόσος Ιωάννης	Νικόλαος	41	»	»
135	Διένης Γεώργιος	Διένης	49	»	»
136	Διένης Ιωάννης	Γεώργιος	24	ἔφεδρος	Θῆβαι
137	Ελευθερίου Νικόλαος	Ελευθέριος	30	μαραγγός	Καστέλιον
138	Ζείνης Εὐστάθιος	Ηλίας	55	γεωργός	»
139	Ζείνης Ηλίας	Εὐστάθιος	29	»	»
140	Ζαχαρίας Γεώργιος	Ζαχαρίας	32	»	»
141	Ζαγκανᾶς Ιωάννης	Γεώργιος	27	»	»
142	Ζαγκανᾶς Απόστολος	»	30	κατάδικος	Κέρκυρα
143	Ζαγκανᾶς Δημήτριος	»	23	γεωργός	Καστέλιον
144	Κολοκυθᾶς Ανδρῖτσος	Ανδρῖτζος	38	»	»
145	Κουτρούμπας Αθανάσιος	Ιωάννης	46	»	»
146	Κουτρούμπας Γεώργιος	»	55	»	»
147	Κουτσίκης Γεώργιος	»	40	»	»
148	Κουτσίκης Αθανάσιος	Ιωάννης	37	γεωργός	Καστέλιον
149	Κουτσίκης Δημήτριος	Ιωάννης	32	»	»
150	Κουτσίκης Χαράλαμπος	»	28	»	»
151	Καλαμακιώτης Εὐαγγέλης	Κώστας	50	»	»
152	Κουτρούμπας Σπῦρος	Ιωάννης	46	»	»
153	Κουτσιμπός Κώστας	Αναγνώστης	50	»	»
154	Κυριαζῆς Ηλίας	Ιωάννης	46	»	»
155	Κυριαζῆς Δημήτριος	»	38	»	»
156	Κυριαζῆς Σπῦρος	»	52	»	»
157	Κρομύδας Ιωάννης	Ηλίας	37	»	»
158	Κάντσος Αὐγέρης	Αθανάσιος	65	»	»
159	Κάντσος Αθανάσιος	Αὐγέρης	30	»	»
160	Κάντσος Βασίλειος	Γρηγόριος	35	»	»
161	Κυριάκος Γεώργιος	Κυριάκος	45	»	»
162	Κοτσάνος Αθανάσιος	Ιωάννης	50	ποιμήν	»
163	Καλαμακιώτης Σταμάτης	Κώστας	50	γεωργός	»
164	Κάντσος Κώστας	Γρηγόριος	35	»	»
165	Λευκαδίτης Νικόλαος	Ιωάννης	33	»	»
166	Λικαυγέρης Ιωάννης	Γρηγόριος	35	»	»
167	Λικαυγέρης Αθανάσιος	Αποστόλης	52	»	»
168	Λικαυγέρης Αλέξιος	Αθανάσιος	25	»	»
169	Λικαυγέρης Ιωάννης	Στέργιος	34	ποιμήν	»
170	Λικαυγέρης Δημήτριος	»	28	γεωργός	»
171	Λέζας Σταμάτης	Αναστάσιος	33	»	»
172	Λέζας Ταξιάρχης	»	25	»	»
173	Λικαυγέρης Κώστας	Γρηγόριος	34	»	»
174	Λικαυγέρης Αντώνιος	Στέργιος	22	»	»
175	Μοσχολιός Νικόλαος	Γεώργιος	45	»	»
176	Μοσχολιός Γεώργιος	Νικόλαος	25	ἔφεδρος	»
177	Μοσχολιός Κώστας	Ιωάννης	38	γεωργός	»
178	Μακρῆς Αθανάσιος	Νικόλαος	35	»	Καστέλλιον
179	Μακρῆς Γεώργιος	»	38	»	»
180	Μακρῆς Ιωάννης	»	44	»	»
181	Νῖκος Ιωάννης	Εὐστάθιος	30	»	»
182	Μπάκας Σταμάτης	Ιωάννης	29	»	»
183	Πατούλιας Νικόλαος	Λάμπρος	26	ποιμήν	»
184	Παπανικολάου Ιωάννης	Παναγιώτης	30	κτηματίας	»
185	Παπανικολάου Νικόλαος	Γεώργιος	37	γεωργός	»
186	Παπανικολάου Γεώργιος	Παναγιώτης	27	»	»
187	Πατέλης Ταξιάρχης	Αθανάσιος	35	»	»
188	Πατέλης Νικόλαος	»	45	»	»
189	Προβιᾶς Δημήτριος	Κώστας	32	»	»
190	Προβιᾶς Αθανάσιος	»	28	χωροφύλαξ	Γραβιᾶ
191	Προβιᾶς Γεώργιος	»	23	σχοινᾶς	Καστέλιον
192	Παπανικολάου Ανδρέας	Παναγιώτης	25	γεωργός	»
193	Πεπέλιας Παναγιώτης	Δημήτριος	75	»	»
194	Παπανικολάου Δημήτριος	Γεώργιος	30	»	»
195	Πέτρου Γεώργιος	Ιωάννης	38	»	»
196	Πλατύς Εὐθύμιος	Νικόλαος	50	ποιμήν	»
197	Πατούλιας Λάμπρος	»	70	γεωργός	»
198	Παπαδάκης Ηλίας	Παπαγεώργιος	53	γεωργός	»
199	Παπαδάκης Γεώργιος	Ηλίας	25	ποιμήν	»
200	Παπαγεωργίου Δημήτριος	Παπαγεώργιος	60	γεωργός	»
201	Παπαδάκης Δημήτριος	Ιωάννης	35	χωροφύλαξ	Ἄμφισσα
202	Παπαδάκης Πανουργιᾶς	»	24	ἔφεδρος	Θῆβαι
203	Προβιᾶς Ιωάννης	Κώστας	24	γεωργοποιμήν	Καστέλιον
204	Σκουλίκης Λάμπρος	Ιωάννης	50	γεωργός	»
205	Σκουλίκης Νικόλαος	»	46	»	»
206	Στοφόρος Γεώργιος	Κώστας	37	»	»
207	Μοσχολιός Ηλίας	Νικόλαος	22	στρατιώτης	Θῆβαι
208	Ιωάννου Παναγιώτης	Ιωάννης	26	ἔφεδρος	»
209	Τσάκαλος Ανδρέας	Χαράλαμπος	31	γεωργός	Καστέλιον
210	Τσάκαλος Ηλίας	»	29	»	»
211	Τσόκας Γεώργιος	Ιωάννης	25	»	»
212	Τσακνιᾶς Αθανάσιος	Αναγνώστης	29	»	»
213	Τσακρής Νικόλαος	Ηλίας	45	»	»
214	Χρήστου Νικόλαος	Χρῆστος	25	φυγόδικος	Ὀθωμανικόν
215	Χαλατσᾶς Ιωάννης	»	35	γεωργός	Καστέλιον
216	Χαλατσᾶς Κώστας	»	38	»	»
217	Χαμηλός Ηλίας	Δημήτριος	30	»	»
218	Χρηστοδούλου Αθανάσιος	Χριστόδουλος	47	»	»
219	Χουλιάρας Απόστολος	Αθανάσιος	35	»	»
220	Χαλατσᾶς Γεώργιος	Χρῆστος	48	»	»
221	Χαλατσᾶς Δημήτριος	»	30	»	»

Στο Χωριό μας ψήφιζαν συνολικά (είχαν δικαίωμα ψήφου) 103 ψηφοφόροι. Η μέση ηλικία τους ήταν περίπου των 32 ετών. Ο μεγαλύτερος από τους ψηφοφόρους ο Πιπέλιας Παναγιώτης του Δημητρίου ήταν 75 ετών ο δε μικρότερος ο Αντώνιος Λυκαυγέρης του Στέργιου 22 ετών. Από πλευράς επαγγελμάτων ήσαν : Γεωργοί 82, ποιμένες 6, έμπορος 1, έφεδροι 5, χωροφύλακες 2, κτηματίες 1, γεωργοποιμήν 1, μαραγκός 1, σχοινάς 1, στρατιώτης 1, φυγόδικος 1 και κατάδικος 1.

Από πλευράς κατοικίας όλοι έμεναν στο Χωριό μας, εκτός από τους εφέδρους και τον στρατιώτη που διέμεναν στη Θήβα, ο ένας από τους χωροφύλακες στη Γραβιά και ο άλλος στην Άμφισσα. Τέλος ο μεν κατάδικος ήτο έγκλειστος στις φυλακές της Κέρκυρας, ο δε φυγόδικος είχε περάσει τα σύνορα και παρέμενε στην τότε Οθωμανική επικράτεια, προφανώς στη Θεσσαλία.

Στο Χλωμό ψήφιζαν συνολικά (είχαν δικαίωμα ψήφου) 30 ψηφοφόροι.

Η μέση ηλικία ήτο πιο προχωρημένη από του Καστελλίου, περίπου των 35 ετών. Ο μεγαλύτερος από τους ψηφοφόρους, ο Γραμματικός Παναγιώτης του Ιωάννου ήτο 80 ετών, ο δε μικρότερος ο Ξεφλούδας Λουκάς του Ευσταθίου 22 ετών (ο πατέρας του Στέλιου Ξεφλούδα!). Από πλευράς επαγγελμάτων ήσαν: Γεωργοί 18, ποιμένες 7, ξενοδόχοι 2, υπηρέτες 1 και στρατιώτες 2. Από πλευράς κατοικίας όλοι έμεναν στο Χλωμό, εκτός από τους 2 ξενοδόχους που έμεναν στη Γραβιά, ο υπηρέτης στην Ελάτεια και από τους δύο στρατιώτες ο ένας έμενε στη Θήβα (ο Λουκάς Ξεφλούδας) και ο άλλος στην Αθήνα.

Κύριοι, διάβασα όλη την εφημερίδα, «ΚΑΣΤΕΛΛΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ» που μου στείλατε ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ και ενθουσιάστηκα. Σε επιστολή που σας έστειλα παλαιότερα, εξέφραζα τον ενθουσιασμό και τα συγχαρητήριά μου για τις πρωτοβουλίες σας και ίσως το θεωρήσατε φιλοφρόνηση. Και εγώ κατάγομαι από χωριό, μεγάλωσα σε χωριό, πρωτοδιορίστηκα ως καθηγητής στη Μέση Εκπαίδευση σε χωριό και συνεχίζω να έχω στενές επαφές με το χωριό μου. Στην εποχή μας, που τη χαρακτηρίζει το προσωπικό βόλεμα και ο ωφελιμισμός, φωνές σαν τις δικές σας είναι όαση στον σκοτεινό μας κόσμο. Δεν είμαι πεσιμιστής, αλλά δεν μπορώ να δεχτώ εκείνο που ακούγεται συχνά: ΄΄ ας το κάνει κάποιος άλλος΄΄. Αυτό που τολμήσατε εσείς, παλαιότερα το τόλμησα κι εγώ και απογοητεύτηκα και μοναχός δεν μπόρεσα να καταφέρω τίποτε και υποχώρησα σαν ηττημένος πολεμιστής. Μα και η εφημερίδα σας, έχει τόσα πράγματα, που κάμποσες φορές δάκρυσα και όλο έφερνα στη μνήμη μου τα δικά μου παιδικά χρόνια. Άλλωστε, το διήγημα που σας έστειλα και με τιμήσατε με τη διάκριση που το περιβάλατε, είναι αληθινή ιστορία και όταν διάβασα για το διαγωνισμό σας, απλά την κατέγραψα. Τον γέροντα της ιστορίας μου, τον γνώρισα στο νεκρικό του κρεβάτι. Δεν τον είχα δει ποτέ μου, μα άκουγα για κάποιον ιδιόρρυθμο χωρικό που έζησε στην πρωτεύουσα και θέλησε να περάσει τα γεράματά του στο χωριό του. Το χωράφι, μέσα στο οποίο τον βρήκανε νεκρό, συνόρευε με το χωράφι του πατέρα μου και ίσως γι' αυτό πήγα στην κηδεία του. Συγχωρέστε με για την πολυλογία μου, μα τόσο με συγκίνησε η εφημερίδα σας και οι δραστηριότητές σας, οι οποίες δεν εξαντλήθηκαν με μια απλή γιορτή, με την απονομή των διακρίσεων, αλλά συνεχίζονται με περισσότερη ένταση. Και πάλι συγχαρητήρια και ο Θεός να σας έχει καλά και να χαρίζει στις οικογένειές σας υγεία και μακροημέρευση.

ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ
Φιλόλογος καθηγητής
Δ/ντής του 1ου Γ. Λ. Γιαννιτσών

★ ★ ★

Ο ΑΠΟΗΧΟΣ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ

(Κι αν είναι ο λάκκος σου βαθύς χρειάζομαι τα χέρια σου να σηκωθείς)

ΒΑΡΝΑΛΗΣ

Μέχρι σήμερα ως Χωριό είχαμε πολλά παράπονα ως προς την αντιμετώπιση που είχαμε απ' το Δήμο Γραβιάς, αν και είμαστε το μεγαλύτερο Τοπικό Διαμέρισμα αυτού.

Τούτο βεβαίως απορρέει απ' την εκπροσώπησή μας στο Δημοτικό Συμβούλιο, όπου η Μαργιολάτα εκπροσωπείτο με έξι Δημοτικούς Συμβούλους, η Γραβιά με τέσσερις και το Χωριό μας με δύο. Η ιστορία επαναλαμβάνεται. Στις εκλογές της 7ης Νοεμβρίου απ' τη Μαργιολάτα εκλέγονται δύο Δημοτικοί Σύμβουλοι, δύο απ' τη Γραβιά, κανένας απ' τα Καστέλλια.

Αντιλαμβάνεσθε ποια θα είναι η αντιμετώπισή μας στα πλαίσια του Νέου Δήμου. Οι νεκροθάφτες της πολιτικής εκπροσώπησης του Χωριού μας έκαναν καλά τη δουλειά τους, πατρονάροντας υποψηφίους άλλων τοπικών διαμερισμάτων και σαμποτάροντας συνυποψήφιούς τους χρησιμοποιώντας τους για ίδιο όφελος, τα αποτελέσματα τους δικαίωσαν και είναι για μια ακόμη φορά επιζήμια για το χωριό μας.

(ΒΑΣΑΝΙΣΜΕΝΕ ΧΩΡΙΑΝΕ ΠΑΝΤΑ ΕΥΚΟΛΟΠΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΠΑΝΤΑ ΠΡΟΔΟΜΕΝΟΣ).

Ένα από τα θύματα αυτής της μεθοδολογίας είναι και ο υπογράφων. Δέχτηκα από την αρχή μέχρι το τέλος ανελέητο πόλεμο, χρησιμοποιήθηκαν θεμιτά και αθέμιτα μέσα για την εξουδετέρωσή μου. Η τοπική κοινωνία μας έκρινε όλους γιατί αυτή είναι πάντα ΑΛΑΝΘΑΣΤΗ.

Θέλω να ευχαριστήσω και να συγχαρώ όσους με ψήφισαν και άντεξαν την πίεση που τους ασκήθηκε, για μια γνήσια και καθαρή εκπροσώπηση.

Ζω με αρχές και αξίες και με αυτές πορεύομαι. Τα ένσημά μου τα έχω κολλήσει στην κοινωνία. Θα υπηρετήσω το χωριό μου για μια ακόμη φορά απ' τη θέση του Τοπικού Συμβούλου και δεν θα αφήσω κανέναν να ΑΣΕΛΓΗΣΕΙ απάνω του.

Υ.Γ. «Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΑΠΟ ΜΟΝΗ ΤΗΣ ΝΑ ΛΕΓΕΤΑΙ ΔΕ ΦΘΑΝΕΙ, ΠΡΕΠΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΣΦΑΖΕΙ».

Μετά τιμής
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΚΡΗΣ
Απλός εργάτης

(Συνέχεια από τη σελίδα 3)

κι η Γλυκερία κι η Μαγδαληνή...

Μάνα -κι άς ήτανε κοντόχρονες- και συμβουλάτορα την είχε από τότε η Σωτηρία και στο αριστερό το φυλλοκάρδι χάρη της κράταγε για το σώσιμο των παιδιών της. Αλλά κι η κυρα-Μαλάμω στήριγμα δυνατό φάνηκε για τούτη. Σ' όλα, μέχρι που η Σωτηρία γονάτισε απ' τον βήχα πριν δυο χρόνια και πήγε να βρει τον Λευτέρη. Τον άντρα της.

«Δε θα του πω τίποτα του Λευτέρη μου για την άλληνε την προκομένη, κυρα-Μαλαματένια. Κουβέντα δε θα του βγάλω, τώρα που θ' ανέβω στο πλάι του. Κι ας με ρωτήσει. Ψέματα θα του πω, να μην συγχυστεί. Θα του πω ότι είναι καλά και ότι του στέλνει...»

Έτρεξε το δάκρυ της Σωτηρίας και το 'πιε το μαξιλάρι. Περίσσεψε δάκρυ και για την κουβέρτα. Και άφηκε ένα ύστερο μακρόσυρτο, λες και της έγινε χάρη από Εκείνον για το σταμάτημα της τυραννίας και για το περπάτημα της ψυχής στο δρόμο τον ανηφορικό, προς τα πάνω. Ίσως ο λόγος της λευτέρωσης της ψυχής να ήτανε το... παιδοδιώξιμο. Έτρεξε ο ιδρώτας από το μέτωπο να ανταμώσει τα δάκρυα. Την χάιδεψε η Μαλαματένια. Και το χέρι της Μαλάμως συνέχισε κι από το κούτελο κατέβηκε στα μάτια της άρρωστης. Και της τα 'κλείσε. Της τα σφάλισε για πάντα.

Από τότε, άνοιξε το στόμα της κι η Γλυκερία. Με το φτερούγισμα της μάνας της. Όλο έλεγε για την Ελπίδα. Την πρωτανηψιά της. Για την αδελφή της, την Μαγδαληνή, τίποτα. Ούτε φωνήεντο κι ούτε λέξη. Ούτε αν ζει, ούτε αν ξόφλησε. Κανείς, τίποτα, δεν της έβγαζε της Γλυκερίας. Ούτε κι η Σεβαστή, που ήτανε αρκετά κοντά στο νου και στα χρόνια με την Γλυκερία. Η κόρη της γιαγιάς Μαλάμως. Η Σεβαστή, χρόνια στο πλάι, της Γλυκερίας. Τι για γάμους, της έλεγε, τι για παιδιά, τι για εγγόνια. Η άλλη έκανε την κουφή. Κι άμα στριμωγνότανε για τα γερά, έβρισκε δικαιολογία για κάποιο ραφτό που περίμενε στη βιάση -καθ' όσον μοδίστρα άπιαστη- και χανότανε πίσω απ' την πόρτα. Η Σεβαστή, όμως, ήτανε διακριτική, γλυκιά και δεν το συνέχιζε. Κι αν δεν έπαιρνε απόκριση, δε φορτωνότανε, όταν την ρώταγε σπάνια:

«Βρε, Γλυκερία, η Μαγδαληνή, πού βρίσκεται; Ζει; Έχεις κανένα νέο της;»

Εκεί το σφάλιζε το χείλος, η Γλυκερία. Κάρφωνε τη ματιά στα μπροστά και μόνο με σκουντιά ξύπναγε.

Την αγάπαγε τη Μαγδαληνή, η Γλυκερία. Το ξύλο το πολύ, από τη μάνα τους, τούτη το άρπαζε σαν τύχαινε να 'τανε μπροστά. Που πάντα ήτανε, μιας και το σπίτι δυο δωμάτια και ένας καμπίνες -κι αυτός όξω- ήτανε όλο κι όλο. Μόνο τότε, τη μέρα της βροχής και του κακού έλειπε για κάτι κοντέματα και δειξήματα στης Ασήμως. Την αγάπαγε την αδελφή της λοιπόν. Πέθαινε για 'κείνη. Τότε. Μπορεί και τώρα. Ποιος ξέρει!

«Άσ' τη Μαγδάλω, την Ελπιδούλα να δεις. Να την βλέπεις και να μη την χορταίνει το μάτι σου. Γυναικάρα! Κοίτα τη φωτογραφία της! Προχτές την πήρα». Πήρε τη φωτογραφία, η Σεβαστή, και την κοίταξε. Το κορίτσι, ήτανε ίδιο η Μαγδαληνή. Φτυστό στα μούτρα και στη χάρη. Και στα χείλη και στο κορμί. Ίδιο

ΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΤΟΥ Α' ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ «ΣΤΕΛΙΟΣ ΞΕΦΛΟΥΔΑΣ»

κι απαράλλαχτο. Έκανε πως της έπεσε απ' τα χέρια η φωτογραφία. Επίτηδες, μήπως είχε καμιά σφραγίδα από πίσω που να 'γράφε το μέρος. Τίποτα. Άσπρη η πλάτη. Κάτασπρη. Η άλλη δε κατάλαβε το εξεπίτηδες. Ούτε που χαμπάρισε την μικροπονηριά της Σεβαστής και συνέχιζε τα παινέματα για την ανιψιά.

«... κι ένα χέρι, Σεβαστή, θαύματα κάνει! Θα 'ρθει στο τόπο μας. Ναι, θα 'ρθει. Θα τη στείλω στο μοναστήρι, στη Ψηλομυρτιώτισσα, να μάθει να ζωγραφίζει αγίους. Μου τη ζήτησε η μητέρα Θεοφιλή, που 'δε τα καμωμένα της κι είπε για συνάντηση. Κι η μικρή το θέλει. Το ξέρει ότι το μοναστήρι είναι για τούτη την δουλειά το καλύτερο πανεπιστήμιο. Το καλύτερο. Δεύτερο σαν και τούτο δεν υπάρχει. Και στα ύστερα, αν θέλει, συνεχίζει και πιο έξω. Έχω ακούσει ότι η Θεοφιλή, έχει τους τρόπους της και τις γνωριμίες. Φτάνει να κρίνει ότι άνθρωπος και χέρι τραβάνε. Πηγαίνουν... Αγκαλιαστά με το κατάμεσα. Κατάλαβες; Ένοιωσες γιατί σου μιλώ;»

Αυτή, τη μικρή, είχε η γιαγιά-Μαλάμω μπροστά της, τούτη την ώρα την ευλογημένη. Και ή την Ελπίδα είχε ή τη Μαγδαληνή, ένα και το ίδιο ήταν. Ένα και το ίδιο! Όχι ένα και το ίδιο, γιατί από φάτσα μπορεί να 'κανε το αυτό, αλλά η γιαγιά προτιμούσε να 'χε το κούτσικο που λασπωνότανε μέχρι το χάσιμο και λουζότανε νερά και κατάρες της μάνας. Τη Μαγδαλινή. Ναι, τη Μαγδαλινή, γιατί το παιδοδιώξιμο είναι πολύ μεγάλη αμαρτία και ποτέ δεν συγχωρείται. Ποτέ, όποιος και να 'ναι ο λόγος. Ποτέ, ποτέ, ποτέ!

«Τ' άκουσες Σωτηρία εκεί στα ψηλά; ΠΟΤΕ! Κι αν μέριαζες τα σύγνεφα κομμάτι, θα 'βλεπες το σπλάχνο το τοτινό, το διωγμένο στη κοιλιά και στους πνιγμούς του καιρού... την εγγόνα σου, φως να σκορπάει την ώρα τούτη! Φως και λάμψη εδώ, που το «φεύγα» δίχως γυρισμό, με ουρλιαχτά κι αναθέματα ζητούσες τότες!»

Και το δάκρυ της ψυχής κίνησε στο σκαφτό μάγουλο της Μαλαματένιας για να 'βρει το χαμόγελο της καρδιάς της. Για να 'ναι εκεί όλα τα συναισθήματα... Για να 'ναι εκεί στη μεγάλη γιορτή του γυρισμού!

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΛΙΔΑΚΗΣ

☆ ☆ ☆

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

Ένα διήγημα του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΣΤΕΛΛΟΥ

Έρημος ο δρόμος της επιστροφής... Κανείς δεν περπατούσε σ' αυτόν τούτη την ώρα... Δροσιά και γαλήνη τριγύρω αυτό το Αυγουστιάτικο πρωινό, που ο Γιάννης θέλησε να επισκεφθεί το χωριό των παππούδων.

Ήταν ο παππούς ο Βασίλης, ο πατέρας της μητέρας του, πρόσφυγας απ' την Πόλη, που ήρθε σ' αυτό το χωριό και το 'κανε πατρίδα του. Ήταν η γιαγιά η Διαμάντω, πρόσφυγας κι αυτή απ' τη Σμύρνη, που μαζί αποφάσισαν να ενώσουν τις ζωές τους και να κάνουν αυτόν τον τόπο πατρίδα και των παιδιών τους. Ένα χωριό, γατζωμένο στους πρόποδες του Συμβόλου μες στο πράσινο! Καλαμποκιές και φουντουκιές, μποστάνια, πλατάνια και λεύκες, τρεχούμενα νερά στο ποτάμι μπαίνοντας για το χωριό και μεθυστικά κελαηδίσματα αηδονιών ήταν η σύνθεση του υπέροχου τοπίου. Αυτό το τοπίο αντίκριζε τώρα ο Γιάννης μετά από πολλά χρόνια και οι θύμησες στο μυαλό του άρχισαν να 'ρχονται σαν ταξιδιώτες από μακρινό ταξίδι. Σαν να ήταν χθες που σεργιάνιζε τα χωράφια καβάλα στο γαϊδούρι, κι ο παππούς μπροστά ποδαράτος να καμάρωνα τον μεγάλο καβαλάρη. Σαν να ήταν χθες που στο ποτάμι πότιζε με τον παππού τα γελάδια, σαν να ήταν χθες που μες στο μποστάνι έσπαγε τα καρπούζια για να βρει το πιο κόκκινο.

Προχωρώντας έφτασε στη μικρή πλατεία του χωριού με τον Άη-Δημήτρη απέναντι να στέκει αγέρωχος. Σε λίγο θα 'βλεπε το σπίτι των παππούδων. Απ' αντίκρυ φάνηκε μια γυναικεία καλοσυνάτη φιγούρα, ρωτώντας τον Γιάννη.

- Τι ψάχνεις τζάνεμ'[1]; Πραβινός[2] είσι; Ή μήπους Καβαλιώτς;

- Καλημέρα γιαγιά, αποκρίθηκε ο Γιάννης. Δεν ψάχνω τίποτε. Να δω το χωριό ήρθα γιατί το 'πεθύμησα,

- Τίνος πιδί είσι; ρώτησε η γιαγιά ξεθαρρεύοντας και χαμογελώντας.

- Είμαι του Ακλάνη του Βασίλη εγγονός, ο γιος της Κωστούλας.

- Αχ αγόρι μ' τι κάν' η μάνα σ'; είμαστάνε μαθές φιλινάδις. Είμι η Βαγγιλίτσα η κόρ' του Σαραμάντ' πες της, ξέρ' αυτή. Ήρθις ν' ανάψεις κιράκι στον παππού κι στη γιαγιά; Μπράβο πιδάκι μ'. Φιλιά να δώσ' στη μάνα σ' κι πες τς να τη βλέπουμι καμιά φουρά.

- Εντάξει, απάντησε ο Γιάννης χαμογελώντας και κίνησε για το σπίτι. Η καρδιά του χτύπησε δυνατά μόλις το αντίκρυσε. Χορταριασμένο και βουβό, χρόνια ακατοίκητο από τότε που πέθαναν οι παππούδες, στεκόταν ακόμα όρθιο. Ένα Τούρκικο σπίτι, που 'χε παραδοθεί στους γονείς της γιαγιάς από έναν Χότζα, τότε με την ανταλλαγή των πληθυσμών μετά το '22. Μια μάντρα τριγύρω μισογκρεμισμένη, και η μεγάλη ξύλινη πόρτα στην είσοδο κλειδωμένη μ' ένα μεγάλο παλιό σκουριασμένο λουκέτο. Προχώρησε προς τη μάντρα για να δει την αυλή, εκεί που σαν παιδί πέρασε στιγμές αλησμόνητες. Εκεί που κάποτε οι τριανταφυλλιές της γιαγιάς, κόκκινες κίτρινες κι άσπρες, την έκαναν Παράδεισο. Να! στην γωνία η βρύση που πότιζε ο παππούς τον γάϊδαρο, να! ο φούρνος που έψηνε η γιαγιά το ψωμί, να! το κοτέτσι και το αχούρι για τα ζώα. Όλα ήταν όπως τότε. Μόνο που το σπίτι είχε μισογκρεμίσει. Μακάρι να μπορούσε ν' ανέβει για να το δει. Να δει τη σάλα με τα μεγάλα σανίδια και το μεγάλο ξύλινο δοκάρι στη μέση της οροφής, τότε που ο παππούς έδενε την τριχιά σ' αυτό κι έφτιαχνε κούνια για να κάνει ο μικρός Γιαννάκης.. Να 'βλεπε την κουζίνα, εκεί που έπινε το φρεσκοαρμεγμένο αγελαδινό γάλα κάθε πρωί, να 'βλεπε την καλή την κάμαρη, εκείνη που η γιαγιά την είχε στην τρίχα για την οικογένεια του Γιάννη όταν ερχόταν για διακοπές. Να 'βλεπε την κάμαρη των παππούδων, εκεί που η γιαγιά του 'λεγε ιστορίες για τις αλησμόνητες Πατρίδες και τα ροδοκόκκινα μαγουλά της βρέχονταν από καυτά δάκρυα. Όμως ήταν αδύνατον ν' ανέβει γιατί ήταν επικίνδυνο. Είχε μισογκρεμίσει η σάλα και η κουζίνα και ήξερε όπως του 'χαν πει οι συγγενείς του, ότι το σανιδένιο πάτωμα του σπιτιού είχε σαπίσει. Το βλέμμα του πλανιόταν λυπημένο σε τούτο το θέαμα, μα η καρδιά και το μυαλό του σαν φωτιά ξαναζούσαν τα πάντα. Πόσο θα 'θελε να βγει στη βεράντα η γιαγιά να τον καλωσορίσει και πάλι...Να ξανακούσει πάλι τη γλυκιά και γεμάτη αγάπη ζεστή φωνή της!

- Να, να, να, Βασίλ' έλα, ήρθαν τα πιδιά απ' την Αθήνα. Καλώς τα, καλώς τα... Αχ αγόρι μ', λιβέντη μ'... Αυτά τα λόγια ηχούσαν στ' αυτιά του τούτη την ώρα, κι ένα δάκρυ κύλησε απ' την άκρη των ματιών του καυτό στο μάγουλο.

Αυτό το υπέροχο γεμάτο θύμησες ταξίδι του μυαλού και της καρδιάς για λίγο στο χρόνο, το διέκοψε ο γείτονας ο Νικολάκης, ο μικρότερος γιος του Ανάσταση και της Μαεδής, φίλοι του παππού και της γιαγιάς, συχωρεμένοι κι αυτοί πολλά χρόνια.

- Ο Γιάννης δεν είσι;

- Ναι, απάντησε ο Γιάννης.

- Τι κάνεις αγόρι μ; Είδες πως κατάντησ' το σπίτ' του παππού κι τσι γιαγιάς; Παλιό σπίτ' τι πιριμένς.

- Το βλέπω και μου ραγίζει η καρδιά ήταν η απόκριση του Γιάννη.

- Τι να κάνουμι αγόρι μ' έτσ είνι η ζουή. Να είσι καλά να τους θμάσι. Ου μπαμπά σ', η μάνα σ', είνι καλά; χιριτίσματα να τσ' δώκς.

- Θα τους τα πω αποκρίθηκε ο Γιάννης και χαιρέτησε τον κύριο Νικολάκη. Το βλέμμα του στράφηκε και πάλι στο σπίτι. Ένα αντίο του έλεγε μέσα απ' την ψυχή του, δίνοντας την υπόσχεση στους παππούδες που σίγουρα τούτη την ώρα θα τον έβλεπαν από ψηλά, ότι γρήγορα θα ξαναγύριζε. Πήρε τον ίδιο δρόμο που οδηγούσε προς την πλατεία. Μέχρι να στρίψει το στενό, κοίταζε πίσω του κι έβλεπε με τα μάτια της καρδιάς τον παππού και την γιαγιά στη βεράντα να τον χαιρετούν κλαίγοντας, όπως τότε. Ασυναίσθητα σήκωσε το χέρι του και χαιρέτησε όπως τους αποχαιρετούσε κι αυτός όταν τέλειωναν οι διακοπές του κι έφευγε. Αυτό που έμενε να κάνει τώρα, ήταν ν' ανάψει ένα κεράκι στον τάφο τους. Πέρασε την πλατεία και κατευθύνθηκε στο δρόμο προς το κοιμητήριο. Ήταν ο δρόμος, που άλλοτε οδηγούσε σε κάποια χωράφια του παππού, όπως ήταν το χωράφι στον πλάτανο γιατί είχε ένα μεγάλο πλατάνι μέσα, το χωράφι στην εκκλησία γιατί ήταν κοντά στην παλιά εκκλησία του χωριού, το χωράφι στον γκιούκι[3] μαχαλά γιατί ήταν στον πάνω μαχαλά του χωριού που ήταν χρόνια ακατοίκητος. Πόσα δεν θυμήθηκε τώρα που διέσχιζε κι αυτόν τον δρόμο! Τότε που σηκωνόταν στις 3:00 τα χαράματα για να πάει μαζί με τον παππού και την γιαγιά στο σπάσιμο του καπνού. Την ευτυχία που ένιωθε γιατί θα οδηγούσε αυτός το κάρο με τα γελάδια, έχοντας τον παππού συνοδηγό για να τον προσέχει. Την χαρά που ένιωθε γιατί θα τους βοηθούσε στο σπάσιμο του καπνού και στο μάζεμα του.

- Θέλεις αγόρι μ' να σε κρατήσ' με εδώ να γίνς αγρότς; Θα σε γράψ' με εδώ σχολείο και θα σε 'χμε ιμείς. Ήταν τα καλοσυνάτα λόγια του παππού που τα 'λεγε και γελούσαν και τα μουστάκια του. Θυμόταν πόσο ήθελε τότε αυτά τα λόγια του παππού να ήταν αληθινά και να τον άφηναν οι γονείς του να μείνει για πάντα μαζί τους. Τόσο πολύ τους αγαπούσε. Θυμόταν το ξημέρωμα στο χωράφι, τότε που μόλις έβγαινε ο ήλιος του 'λεγε ο παππούς...

- Γύρνα πιδί μ' στουν ήλιου κι κάνι την προυσιυχή σ'. Πες Θεέ μ', σ' ιυχαριστώ που μ' αξίουσις να δω τουν ήλιου κι σήμιρα... Αυτά τα λόγια που ακόμα και σήμερα ο Γιάννης τα 'χει για οδηγό του. Αυτά τα σοφά λόγια από έναν αγράμματο φτωχό κι απλό άνθρωπο, που είναι ορόσημο για τη ζωή του κάθε ανθρώπου. Που σημαίνουν πως πάνω απ' όλα, κι από πλούτη, κι από ταξίδια, κι από πολυτελή σπίτια και αυτοκίνητα, είναι η υγεία του ανθρώπου και η ευτυχία να ζει απλά την καθημερινότητα του. Χωρίς αυτήν δεν κάνουμε τίποτε. Χωρίς τα υπόλοιπα μπορούμε να ζήσουμε φτωχικά μεν, όμορφα δε αν δεν τους δίνουμε και πολλή σημασία.

Συνεπαρμένος απ' αυτές τις θύμησες, έφτασε στο κοιμητήριο. Εκεί που αναπαύονταν οι παππούδες του. Άνοιξε την μεγάλη σιδερένια πόρτα και κατευθύνθηκε στον τάφο τους. Εκεί, που είδε για τελευταία φορά τον παππού αμίλητο και αγέλαστο να κοιμάται τον αιώνιο ύπνο όταν ήταν δώδεκα χρονών, κι από τότε δεν τον ξανά 'δε. Εκεί, που είδε για τελευταία φορά την γιαγιά όταν ήταν είκοσι-πέντε χρονών, κι από τότε δεν την ξανά 'δε. Μόνο στο μυαλό και στην καρδιά του τους έβλεπε, όπως τώρα. Άναψε το καντήλι, φίλησε τις φωτογραφίες κι άφησε ένα μπουκέτο με κόκκινα κίτρινα κι άσπρα τριαντάφυλλα, όπως εκείνα που έφτιαχνε η γιαγιά στην αυλή της και την έκανε Παράδεισο. Όλα ήταν τόσο ήρεμα και σιωπηλά! Και το περιβάλλον τριγύρω, μα και η ψυχή του Γιάννη που είχε εκπληρώσει μια υπόσχεση χρόνων.

- Θα ξανάρθω... ψέλλισαν τα χείλη του κοιτάζοντας τις φωτογραφίες και τα μάτια του βούρκωσαν από συγκίνηση.

Φεύγοντας απ' το νεκροταφείο πήρε πια το δρόμο της φυγής, πέρασε την πλατεία και φτάνοντας στην γέφυρα στο ποτάμι, αποχαιρετούσε με την καρδιά του το Ντιβέκαράνι.[4] Αποχαιρετούσε τους παππούδες του και τους ευχαριστούσε μέσα απ' την καρδιά του που τον έκαναν να έχει απ' τα παιδικά του χρόνια γι' αυτό το χωριό τόσο όμορφες θύμησες! Που έκαναν όσο ζούσαν, ότι μπορούσαν για να νιώθει στην ψυχή του πως αυτό το χωριό ήταν και δική του πατρίδα!

1 Τζάνεμ': Τούρκικη έκφραση οικειότητας

2 Πραβινός: Τούρκικη ονομασία του κατοίκου της Ελευθερούπολης του Νομού Καβάλας

3 Γκιούκι μαχαλάς: Στην Τούρκικη γλώσσα ο επάνω μαχαλάς

4 Ντιβέκαράνι: Τούρκικη ονομασία του χωριού Μέλισσα του Νομού Καβάλας

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΣΤΕΛΛΟΣ

ΤΣΑΙ, ΜΕ ΜΙΑ ΙΔΕΑ ΜΕΛΙ

Τα μάτια μου, χάθηκαν μέσα στην τεράστια κούπα. Αφέθηκαν λες κι αυτή τα άφησε να ξαπλώσουν στο χείλος της. Κι ύστερα βυθίστηκαν χωρίς να το καταλάβω, σ' εκείνο το χρυσό υγρό που έμοιαζε με αλλιώτικη θάλασσα. Στο τσάι. Στο τσάι του βουνού. Ακούμπησα απαλά στην επιφάνειά της, μια κατάξανθη φέτα από λεμόνι και την άφησα σχεδία, να ταξιδέψει... Κι ύστερα σαν βάρβαρος μια άλλης εποχής έριξα στην άκρη της μια ιδέα μέλι και αυτή, σχεδόν γοητευτικά βυθίστηκε.

Έσκυψα να μυρίσω το αχνιστό υγρό μα μύρισα εσένα… Σε μύρισα τόσο έντονα που σ' ένιωσα μέσα μου. Σ' ανασαίνω…

Ήμουν δεν θα 'μουν οχτώ χρονών, μια αυγουστιάτικη Κυριακή που θύμιζε περισσότερο φθινόπωρο, στις πέντε το πρωί ακριβώς. Ο κόκορας έκανε πρόβα ακόμα για την πρωινή του παράσταση και ακουγόταν βραχνός και απρόθυμος.

«Σήκω Βασιλοπούλα» είπες γελώντας. «Σήκω και το τσάι δεν θα μας περιμένει μέχρι το χειμώνα». Κι εγώ με παραπονεμένο βλέμμα, να σου ζητάω πέντε λεπτάκια ύπνο ακόμη.

Ψηλή, με μακριά κατάλευκα μαλλιά μέχρι την μέση, που τα έκανες πλεξούδα και την πλεξούδα κότσο, ψηλά στο κεφάλι. Πάντα έτοιμη να αντιμετωπίσεις όλες τις καταστάσεις. Πάντα έτοιμη να προσφέρεις. Από αγάπη, μέχρι λίγο τσάι του βουνού τα κρύα βράδια του κάθε χειμώνα. Πάντα θυμάμαι τον τρόπο που χτένιζες τα μαλλιά σου. Πάντα δίπλα στη σόμπα, έγερνες ανάποδα το κεφάλι. Πρώτα μας έκανες τον μπαμπούλα για να γελάσουμε και ύστερα τα χτένιζες με την καφέ κοκάλινη τσατσάρα κι ας σου έλεγα κάθε φορά «η βούρτσα τα ξεμπερδεύει πιο εύκολα, γιαγιά».

Σήμερα, φορούσες και ζακέτα. Άλλωστε θα πηγαίναμε σε μεγάλο υψόμετρο. Η μπλε φούστα λίγο πιο κάτω από το γόνατο και η κάλτσα λίγο πιο πάνω από αυτό να σε σφίγγει μια ζωή κι εσύ απλά να τρίβεις την κοκκινίλα κάπου-κάπου.

Σηκώθηκα ψευτοκλαίγοντας! Παρά την μεγάλη μου χαρά το προηγούμενο βράδυ, αυτή η δουλειά βλέπεις ήταν για τους μεγάλους και αυτόματα με μεγάλωνε, αυτό το ξύπνημα σήμερα, μου φαινόταν άδικο. Άκουσα το κουτάλι να χτυπάει ρυθμικά την κούπα με το γάλα μου και χαμογέλασα! Ήταν η μέρα του κακάο! Και το σοκολατένιο γάλα ήρθε να χρωματίσει τη μέρα που ήταν ακόμη σκοτεινή.

Μου έδωσες το σακίδιό μου, πήρες κι εσύ το δικό σου, ρούφηξες στα γρήγορα την τελευταία γουλιά από τον μέτριο ελληνικό καφέ σου και βγήκαμε έξω.

Έχει μια ψύχρα… Ο θείος έχει από ώρα ζεστάνει το αγροτικό και ο παππούς Γιώργος καταφθάνει σχεδόν χορεύοντας.

"-Τι μούτρα είναι αυτά Βαγγελίτσα; Χαρά, μωρέ! Είναι μεγάλη μέρα η σημερινή! Θα πάμε να μαζέψουμε το τσαγάκι μας για το χειμώνα!"

Πόσες "μεγάλες μέρες", έχουν οι μεγάλοι στο χωριό! Η μεγάλη μέρα που κουρεύουμε το κοπάδι, ξύπνημα πάλι στις πέντε. Η μεγάλη μέρα που μαζεύουμε ρίγανη, ξύπνημα στις πέντε. Η μεγάλη μέρα που μαζεύουμε τίλιο, σταφύλια, σύκα πάλι πέντε. Και τώρα η μεγάλη μέρα για το τσάι. Πέντε το πρωί κι αυτό.

-Βρε παππού, όλες τις μεγάλες μέρες τις μετράμε από το χάραμα! Η μαμά έχει στο σπίτι φακελάκια με τσάι. Κι εμείς θα πάμε να σκαρφαλώνουμε;

-Αυτά είναι πλαστικά, Βαγγελίτσα. Αυτό που θα μαζέψουμε θα μυρίζει λουλούδιά!

Χάραξε. Ο θείος μας αφήνει στην κορυφή της Γκιώνας, στο Μιτσέσι και θα έρθει να μας πάρει από τους πρόποδες το σούρουπο. Το σακίδιό μου έχει το κολατσιό μου και το νερό μου και σε λίγο θα γεμίσει με χεριές από φρέσκο, μυρωδάτο τσάι.

«Ένα νερό κυρά-Βαγγελιώ...» ο παππούς το γιορτάζει με την ψυχή του και με παρασύρει στη χαρά με το τραγούδι του. Έτσι προσπερνάμε και κανένα θαμνάκι τσάι. Η γιαγιά Σοφία, προσηλωμένη στον γιορτινό στόχο, δουλεύει ακατάπαυστα αλλά κάπου-κάπου μας κοιτάει και χαμογελάει.

Το απόγευμα, με βρίσκει κρεμασμένη στην πλάτη της γιαγιάς, αποκαμωμένη. Εκείνη δυνατή και αγέρωχη κατέβαινε την πλαγιά συνεχίζοντας να μαζεύει τσάι. Δεν είμαι σίγουρη αν κοιμήθηκα στην πλάτη της ή μόλις μπήκαμε στο αυτοκίνητο. Το μόνο που θυμάμαι, είναι πως εκείνο το βράδυ όλο το σπίτι μύριζε τσάι. Τσάι κι εκείνη την παράξενη τρυφερή μυρωδιά της μάνας, που σε κάνει να αισθάνεσαι ασφαλής. Έστω κι αν δεν είναι η δική σου μάνα. Έστω κι αν είναι η μάνα της μάνας σου…

ΛΙΛΗ ΓΑΤΗ

Λίγα λόγια για μένα (ή πολλά): Εγγονή του Λούκα και της Σοφίας Παπαϊωάννου, έζησα ως τα πρωτοσχολικά μου χρόνια στα Καστέλλια κι εκεί ονειρεύομαι και στοχεύω να επιστρέψω, το συντομότερο δυνατόν. Σπούδασα Δίκτυα Η/Υ και εργάζομαι ως επιστημονικός συνεργάτης φαρμακευτικής εταιρείας.

Είμαι μέλος της Πανελλήνιας Ένωσης Λογοτεχνών, από την οποία και τιμήθηκα το 2009 με το 1° Βραβείο, στον Πανελλήνιο Λογοτεχνικό Διαγωνισμό της, για την νουβέλα μου «Εξ αίματος».

Κυρίως ασχολούμαι με παιδικά παραμύθια και ιστορίες για παιδιά κι εφήβους κι έχω επιλεγεί τα τελευταία δύο χρόνια από το Ε.ΚΕ.ΒΙ. όπου έχω παρακολουθήσει και ολοκληρώσει τους κύκλους για το παιδικό βιβλίο, στο εργαστήρι του βιβλίου. Το παιδικό διήγημά μου «Χελιδονοφωλιά» ύστερα από διάκρισή του σε πρόσφατο διαγωνισμό, θα εκδοθεί, το επόμενο διάστημα, σε ανθολογία με θέμα τη μετανάστευση από τη *Σύγχρονη Εποχή*. Αυτή την περίοδο, δουλεύω το πρώτο μου μυθιστόρημα.

Επίσης σύντομα θα κυκλοφορήσει από την Apple η δισκογραφική δουλειά με τίτλο «Πλανήτης Ελλάς» στην οποία συμμετέχω με τρία τραγούδια.

Πολλά λόγια για τον διαγωνισμό: κάθε χρόνο η Πανελλήνια Ένωση Λογοτεχνών διοργανώνει έναν Πανελλήνιο Λογοτεχνικό διαγωνισμό στον οποίο συμμετέχουν απλοί και άσημοι (όπως εγώ) αλλά και γνωστοί και καταξιωμένοι συγγραφείς. Πέρσι λοιπόν είχα την τύχη να κερδίσω εγώ το 1° Βραβείο με μια νουβέλα με «μούσα» τα Καστέλλια. Ένα κείμενο αρχικά χιουμοριστικό κι ύστερα γλυκόπικρο που θίγει με καυστικότητα καίρια ζητήματα της σύγχρονης κοινωνίας και του δυτικού τρόπου ζωής. Αρκεί να τονίσω πως ο ήρωας μου, ο Μπάμπης, αν και κουνούπι, βαφτίστηκε στον Αϊ Γιώργη από τον παπά Χαράλαμπο. Και αν και κουνούπι, πάσχει από τριγλυκερίδια, χοληστερίνη και ζάχαρο. Τα βάζει με όλους και με όλα κι επειδή είναι εσωτερικός μετανάστης στην Αθήνα (σαν κι εμένα), ονειρεύεται την ώρα που θα επιστρέψει στο χωριό (επίσης σαν κι εμένα). Το κείμενό μου, αν και μεγαλούτσικο (5.500 λέξεις) είναι στη διάθεσή σας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ

Σε ιδιαίτερα εγκάρδια επικοινωνία που είχε μαζί μας ο εκλεκτός συμπολίτης μας κ. Αλέξανδρος Παπανικολάου, επίτιμος αρχηγός Γ.Ε.Α.

1) εξέφρασε τα θερμότατα συγχαρητήρια και την ευαρέσκεια του προς τον Πρόεδρο μας και τα μέλη του Διοικητικού μας Συμβουλίου

α) για την διατήρηση των παραδόσεων του Συλλόγου μας

β) για την θαυμάσια εκδήλωση βράβευσης των διηγημάτων του Α' διαγωνισμού «Στέλιος Ξεφλούδας» και την έκδοση της σχετικής ανθολογίας

γ) για την ξεχωριστή εκδήλωση βράβευσης αφενός των νέων Καστελλιωτών που εισήλθαν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και αφετέρου των Πανουργιά Παπαϊωάννου και Πάνου Ελευθερίου

2) συνεχάρη με ενθουσιασμό τον κ. Παναγιώτη Μπάσιο για το εξαιρετικό «οδοιπορικό στα Καστέλλια» το οποίο επιμελήθηκε και «ανέβασε» στην επίσημη ιστοσελίδα του Συλλόγου *www.kastellia.gr/*

3) εξέφρασε ένα μεγάλο ευχαριστώ στον κ. Μίμη Χαλατσά για την βοήθεια του στην συγκέντρωση των βιογραφικών στοιχείων του τιμώμενου Καστελλιώτη Πανουργιά Παπαϊωάννου.

Οφείλουμε από την πλευρά μας να **ευχαριστήσουμε θερμότατα τον κ. Αλέξανδρο Παπανικολάου** ο οποίος σέβεται και αναγνωρίζει τις προσπάθειες και το μόχθο μας και με την διακρινόμενη από ευγένεια, νηφαλιότητα, υπευθυνότητα, θάρρος και σύνεση στάση του **ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕΙ τον Σύλλογο, τις εκδηλώσεις του, τα τιμώμενα σε αυτές πρόσωπα και κατ' επέκταση ΟΛΟΥΣ τους Καστελλιώτες.**

ΤΟ ΝΕΟ ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΣΤΕΛΛΙΩΝ

Η μετά... «Καλλικράτη» σύνθεση του νέου Τοπικού Συμβουλίου Καστελλίων έχει ως εξής:

Χουλιάρας Δημήτριος του Αποστόλου, Πρόεδρος.

Κοντολάτης Νικόλαος του Λεωνίδα, Μέλος.

Μακρής Παναγιώτης του Νικολάου, Μέλος.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Προοδευτικού Συλλόγου «ΤΑ ΚΑΣΤΕΛΛΙΑ» συγχαίρει θερμότατα τους νέους Τοπικούς Άρχοντες και εύχεται να ευοδωθεί το επίπονο έργο που καλούνται να πραγματοποιήσουν στους δύσκολους σημερινούς καιρούς. Είμαστε δίπλα τους για το καλό του Χωριού και του Τόπου.

ΟΜΙΛΙΑ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΥΡΙΑΖΗ
ΣΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΙΚΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΝ

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Ένωσης

Εκπροσωπώντας την Ένωση των Συνταξιούχων Δικαστικών Λειτουργών, ευχαριστώ για την τιμητική πρόσκλησή σας και μεταφέρω το θερμό χαιρετισμό των συνταξιούχων συναδέλφων σας, την αγάπη τους και τις ευχές τους για επιτυχία των εργασιών της Συνέλευσης προς την κατεύθυνση της ορθής, ταχείας και αδέκαστης απονομής της Δικαιοσύνης.

Η Ένωση που εκπροσωπώ καλλιεργεί πνεύμα συνεργασίας, αλληλεγγύης και αλληλοβοηθείας μεταξύ των μελών της, απόμαχων της δικαιοσύνης, τους παρέχει δε συνδρομή και ηθική συμπαράσταση στην αντιμετώπιση και επίλυση των ηλικιακών και άλλων προβλημάτων τους.

Αγαπητοί Δικαστές και Εισαγγελείς, οι χιλιάδες συνταξιούχοι συνάδελφοί σας που βιώνουν μέσα στους κόλπους της Ελληνικής κοινωνίας τιμούν και εκτιμούν την προσφορά σας στην απονομή της Δικαιοσύνης και προσπαθούν, με την «ιστορία» και εμπειρία τους, να προβάλλουν την πραγματική της εικόνα: αυτής των εντίμων Δικαστών και Εισαγγελέων που με αίσθημα ευθύνης και επίγνωση της αποστολής τους εκπληρώνουν τα δικαστικά τους καθήκοντα.

Θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι οι απόμαχοι της δικαιοσύνης γνωρίζουν το ενδιαφέρον και την συνδρομή της Ένωσής σας για την επίλυση των προβλημάτων τους και σας ευχαριστούν. Επιτρέψτε μου να μνημονεύσω ενδεικτική περίπτωση αυτού του ενδιαφέροντος.

Το Νομοσχέδιο της Έκτακτης Παροχής προς τους Δικαστικούς Λειτουργούς δεν περιελάμβανε, στην αρχική τους διατύπωση, τους συνταξιούχους Δικαστικούς Λειτουργούς. Με άμεση παρέμβαση του δραστήριου και σεμνού Προέδρου σας, του κ. Αθανασίου, έγινε η δέουσα προσθήκη, και έλαβαν έτσι και οι Συνταξιούχοι αυτή την σημαντική οικονομική βοήθεια.

Επιτρέψτε μου κύριε Πρόεδρε να σας συγχαρώ για την εμπεριστατωμένη και ουσιαστική ομιλία σας που προέβαλε και φώτισε την αποστολή της Δικαιοσύνης και τα προβλήματά της και να ευχηθώ να βρει την δέουσα απήχηση στις συνειδήσεις των Δικαστικών Λειτουργών αλλά και να τύχει της οφειλομένης προσοχής από τους αρμόδιους θεσμικούς φορείς της Ελληνικής Πολιτείας.

Με τον προσήκοντα σεβασμό προς τους παριστάμενους εκπροσώπους της Πολιτικής Ηγεσίας, των Δικαστικών και Εισαγγελικών Αρχών, των Δικηγορικών Συλλόγων, των επίτιμων και σεβαστών Προέδρων και Εισαγγελέων του Αρείου Πάγου και των άλλων φορέων παρακαλώ να μου επιτρέψετε, επικαλούμενος το δυσμενές προνόμιό μου του πρεσβυτέρου ηλικιακά στην αίθουσα αυτή αφού με την βοήθεια του Θεού συμπληρώνω την ένατη δεκαετία, την μακρά Εισαγγελική μου θητεία και την τιμήν που βίωσα να έχω διατελέσει παλαιά πρόεδρος της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων αργότερα της Ένωσης Εισαγγελέων και τώρα Αντιπρόεδρος της Ένωσης των Συνταξιούχων Δικαστικών Λειτουργών να τολμήσω μίαν προτροπή: Σήμερα που ο Ελληνικός Λαός δοκιμάζεται δεινά και η Πατρίδα μας είναι σε κίνδυνο, βιώνοντας μία πρωτοφανή οικονομική και ηθική κρίση, εσείς οι έντιμοι Έλληνες Δικαστικοί Λειτουργοί σηκώστε με σθένος το δικαστικό σας παράστημα, δυναμώστε το φάρο της Ελληνικής Δικαιοσύνης και στείλτε ελπιδοφόρο μήνυμα προς τον χειμαζόμενο Ελληνικό Λαό: Η Δικαιοσύνη είναι παρούσα, ανεξάρτητη, στην υπηρεσία του Ελληνικού Λαού, ικανή να ζωντανεύει την ελπίδα του ότι: «Έχει μέλλον αυτός ο τόπος».

Συγκινημένος που βρέθηκα σήμερα ανάμεσά σας εύχομαι σε όλους σας υγεία και καλά Χριστούγεννα.

Σας ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
Επίτιμος Εισαγγελέας Εφετών

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ
ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

Χαλατσάς ως Επίτιμος Πρόεδρος του Συλλόγου.

6. Ανακοινώσεις, προτάσεις, συζήτηση.

7. Αρχαιρεσίες, εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου και Εξελεγκτικής Επιτροπής περιόδου 2011-2012.

Παρατηρήσεις

Στην αρχή της διαδικασίας η Γενική Συνέλευση θα εκλέξει **Πρόεδρο** για να διευθύνει τη συζήτηση με τάξη και ευπρέπεια, **Γραμματέα** για να συντάξει το αντίστοιχο Πρακτικό και **τριμελή Εφορευτική Επιτροπή** για να πραγματοποιήσει τις Αρχαιρεσίες.

Παρακαλούνται τα μέλη που επιθυμούν να τοποθετηθούν κατά τη διάρκεια της συζήτησης (θέμα 6) να υποβάλλουν τις προτάσεις τους προς το Προεδρείο της Γενικής Συνέλευσης **γραπτώς**, ώστε να συμπεριληφθούν στο Πρακτικό και να δημοσιευθούν τυχόν στην Εφημερίδα του Συλλόγου.

Παρακαλούνται όσοι ενδιαφέρονται να είναι υποψήφιοι για το Διοικητικό Συμβούλιο περιόδου 2011-2012 (θέμα 7) να υποβάλουν αίτηση υποψηφιότητας στα γραφεία του Συλλόγου **γραπτώς**, μέχρι την Παρασκευή 20 Μαΐου 2011, ώστε να συνταχθεί έγκαιρα η Κατάσταση Υποψηφίων.

Τόσο οι προτάσεις όσο και οι υποψηφιότητες μπορούν να υποβληθούν και μέσω διαδικτύου, στην επίσημη ηλεκτρονική διεύθυνση του Συλλόγου proodsyllogos@kastellia.gr

Ο Πρόεδρος — Ο Γενικός Γραμματέας
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣ — **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Η Μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης

Αναδημοσιεύουμε από την εφημερίδα «Αεροπορική Ιδέα» Νο 66, Σεπέμβριος 2010, την οποία εκδίδει η Αεροπορική Ακαδημία Ελλάδος, άρθρο του Αντιπροέδρου της και εκλεκτού συγχωριανού μας Πτεράρχου Παναγιώτη Κ. Παπαδάκη.

Καθημερινά σχεδόν διαβάζω στον ημερήσιο και περιοδικό ελληνικό Τύπο, αλλά παρακολουθώ και εκπομπές από την τηλεόραση, όπου αναφέρονται και τονίζονται με πικρία και προβληματισμό από δημοσιογράφους θέματα εθνικά, όπως:

— Η θρακική γη περνά σε τουρκικά χέρια (μουσουλμάνοι αγοράζουν γη από χριστιανούς σε οποιαδήποτε τιμή!)

— Ο πληθυσμός της Δυτικής Θράκης (ελληνικής) μειώνεται δραστικά από την πλευρά των χριστιανών, ενώ εδώ και πολλά χρόνια ο μουσουλμανικός πληθυσμός αυξάνεται με γοργούς ρυθμούς.

— Η λειτουργία, όπως δηλώνουν, «τουρκικών νεολαιών» (Πολιτιστικοί Σύλλογοι), είναι πυρήνες ανθελληνισμού και έχουν αναλάβει την εφαρμογή των σχεδιασμών της Άγκυρας. Σύλλογοι μουσουλμάνων επιστημόνων ή μουσουλμάνων εκπαιδευτικών (που δηλώνουν Τούρκοι) λειτουργούν καθ' υπόδειξη και αυστηρών εντολών της Τουρκίας.

— Η δημιουργία κλειστής οικονομίας των μουσουλμάνων, με την προσφάτως δημιουργία τουρκικών συμφερόντων Τράπεζας «Ziraat», η οποία αποκαλύφθηκε ότι είναι όργανο της ΜΤΤ και του βαθέως κράτους της Τουρκίας.

— Η δημιουργία «γκέτο» καθαρά μουσουλμανικών περιοχών στις οποίες η διαβίωση ενός χριστιανού δεν θεωρείται (πλέον) ευχάριστη υπόθεση.

— Πανηγυρίζει η Τουρκία για τη μετάθεση της Ελληνίδας δασκάλας Χαράς Νικοπούλου από τον Έβρο [παραθέτω προς τούτο σχετικό κείμενο του συντάκτη Νίκου Ε. Σταυρουλάκη, της εφημερίδας «Απογευματινή» (3 Ιουνίου 2010)].

«Στην επικαιρότητα επανήλθε το θέμα της μαχητικής δασκάλας της Θράκης Χαράς Νικοπούλου (με αφορμή τηλεοπτική εκπομπή), η οποία μετά από πέντε χρόνια παραμονής και ηρωικής διδακτικής προσφοράς στο ακριτικό Μεγάλο Δέρρειο του Έβρου (μικρό χωριό δίπλα στα ελληνοτουρκικά σύνορα) από την προσεχή σχολική χρονιά θα υπηρετεί σε δημοτικό σχολείο της Γ Περιφέρειας Θεσσαλονίκης.

Η υπηρεσιακή μετακίνηση της επανέφερε στο προσκήνιο την έντονη συζήτηση για την προσφορά της στη μειονοτική εκπαίδευση καθώς ο ρόλος των Ελλήνων εκπαιδευτικών στις ευαίσθητες μειονοτικές περιοχές της Θράκης δεν οφείλει να τροφοδοτεί τις πλαστές αιτιάσεις της Άγκυρας και των οργάνων της στη Θράκη.

Παρά το γεγονός ότι, σύμφωνα με ακριβή στοιχεία του υπουργείου Παιδείας, η μετάθεση της πραγματοποιείται οικεία βουλήσει, το τουρκικό προξενείο «πανηγυρίζει» για την απομάκρυνση της βραβευμένης από την Ακαδημία Αθηνών δασκάλας του Έβρου.

Την απομάκρυνση της επεδίωκαν με κάθε τρόπο τα όργανα του τουρκικού Προξενείου και ασφαλώς η εξέλιξη ικανοποιεί τις επιδιώξεις τους. Πάντως, με αφορμή τις συνθήκες μετάθεσης της κ. Νικοπούλου από το Δέρρειο, σε ανακοίνωση του το υπουργείο Παιδείας αναφέρει: «Η δασκάλα Χαρά Νικοπούλου ζήτησε μετάθεση από το δημοτικό σχολείο του Μεγάλου Δέρρειου, στο οποίο δίδασκε, στη Γ' περιοχή Θεσσαλονίκης, για προσωπικούς λόγους, όπως αναφέρει επί λέξει στην αίτηση της με αριθμό πρωτοκόλλου 2387, Γραφείο Μειονοτικής Εκπαίδευσης Ροδόπης, στις 30.11.2010».

Στην ίδια ανακοίνωση τονίζεται το ενδιαφέρον στοιχείο ότι «η περιοχή στην οποία η ίδια ζήτησε να μετατεθεί απαιτούσε 61,9 μόρια και η κ. Νικοπούλου είχε 76,4 μόρια, συνεπώς πληρούσε απόλυτα τις προϋποθέσεις για μετάθεση στην πρώτη της επιλογή, όπως και έγινε».

Ωστόσο, με αφορμή ανεπιβεβαίωτες πληροφορίες ότι η ίδια θα επιθυμούσε να παραμείνει στο Δέρρειο και ότι τελικώς «υποχρεώθηκε» να ζητήσει τη μετάθεση της λόγω των επιθέσεων που έχει υποστεί (έχει επανειλημμένα δεχθεί επιθέσεις κατά της ζωής της, ενώ το 2008 όργανα του Προξενείου της έσπασαν το χέρι), η ανακοίνωση αναφέρει ότι «μέχρι σήμερα 2.6.2010 δεν έχει υποβληθεί στην αρμόδια Διεύθυνση κανένα άλλο αίτημα της κ. Νικοπούλου». Είναι επίσης γνωστό ότι η στάση και οι θέσεις της κ. Χ. Νικοπούλου την είχαν φέρει αρκετές φορές αντιμέτωπη με τη σημερινή ηγεσία του υπουργείου Παιδείας, τροφοδοτώντας απόψεις περί μειωμένης εθνικής κυριαρχίας στον Έβρο.

Στο θέμα παρενέβη και ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Γ. Πεταλωτής, ο οποίος, αφού παρέθεσε τα στοιχεία της οικειοθελούς μετακίνησης της, ανέφερε ότι «κάποιες φήμες, για απειλές κ.λπ. είναι τελείως ανυπόστατες και δεν υπάρχει καμία ανάλογη καταγγελία στο υπουργείο Παιδείας». Επισήμανε, ωστόσο, ότι «ειδικά στο χώρο της Θράκης, όπου υπάρχει και μειονοτική εκπαίδευση, θα πρέπει να είμαστε φειδωλοί και επειδή ακριβώς υπάρχουν πολλά ζητήματα που αναφύονται εκεί, υπάρχει και γόνιμο έδαφος για εκμετάλλευση πολλών καταστάσεων. Εμείς, ως Πολιτεία, αντιμετωπίζουμε με τη δέουσα σοβαρότητα όλα τα ζητήματα και αυτό θα πρέπει να κάνουν και όλοι οι δημόσιοι λειτουργοί της».

Οι ταγοί των τριών νομών της Δυτικής Θράκης (Βουλευτές, Νομάρχες, Δήμαρχοι, Εκκλησία) ως και οι εκάστοτε υπεύθυνοι των κυβερνήσεων, πώς αντιμετωπίζουν το σοβαρό τούτο Εθνικό θέμα; Μήπως τα κόμματα και όλοι οι Έλληνες πρέπει να υποταχθούν στην εθνική συνείδηση για να μπορέσουν να είναι αποτελεσματικοί;

Η Θράκη προδίδεται όπως η Κύπρος. Με τα παραπάνω δημοσιεύματα διαφαίνεται ότι τον τελευταίο καιρό πληθαίνουν οι υποψίες σχετικά με τον κίνδυνο που διατρέχει η ελληνική Θράκη από τη διείσδυση της τουρκικής προπαγάνδας διά του τουρκικού Προξενείου της Κομοτηνής, η οποία δυναμιτίζει την ειρηνική συμβίωση χριστιανών και μουσουλμάνων.

Η τακτική αυτή, δηλαδή η μη εφαρμογή των διεθνών συνθηκών εκ μέρους της Τουρκίας έχει εμφυσήσει έντονα στο μουσουλμανικό κόσμο το αίσθημα του «αλύτρωτου Τούρκου». Είναι μία τακτική την οποία η Τουρκία ακολουθεί σαν παρακαταθήκη αυτού που ο Ατατούρκ είχε πει το 1920 ότι «ο στόχος μας είναι σε εύθετο χρόνο και σε οποιαδήποτε ευκαιρία να εντάξουμε τη Δυτική Θράκη στη μητέρα-πατρίδα».

Ο δρ Σταμάτης Γεωργούλης, στο περιοδικό «Προβληματισμοί» της Ελληνικής Εταιρείας Στρατηγικών Μελετών, στο 8ο ενημερωτικό Σεμινάριο «1η Στρατιά - Α.Τ.Α.», 11-13 Νοεμβρίου του 2008, με θέμα «Εξελίξεις στο γεωστρατηγικό περιβάλλον στην ευρύτερη περιοχή Προβλήματα μειονοτήτων στην Ελλάδα και πιθανές επιπτώσεις στην ασφάλεια της χώρας» αναλύει εκτενώς το θέμα «Η μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης» και καταλήγει:

«Σήμερα η μουσουλμανική μειονότητα της Δυτικής Θράκης ήταν και παραμένει μια μικρή σχετικά με το συνολικό πληθυσμό της χώρας θρησκευτική, πληθυσμιακή ομάδα που αποτελεί μόλις και μετά βίας το 1% περίπου του συνολικού πληθυσμού της χώρας. Το γεγονός αυτό σημαίνει ότι η Ελλάδα είναι από τις πλέον ομοιογενείς πληθυσμιακά χώρες σε ολόκληρη την Ευρώπη».

Η μειονότητα ανέρχεται σήμερα σε 106.000 περίπου άτομα, Τουρκογενούς, Πομακικής και Αθιγγανικής προελεύσεως, που κατοικούν σχεδόν αποκλειστικά στους τρεις νομούς της ελληνικής Θράκης, δηλαδή Έβρου, Ροδόπης και Ξάνθης.

Το σύνολο των μουσουλμάνων της Δυτικής Θράκης, ως παραπάνω αναγράφεται, υπάγεται θρησκευτικώς στη δικαιοδοσία των τριών Μουφτήδων Ξάνθης, Κομοτηνής και Διδυμοτείχου, οι οποίοι πάντα διορίζονται από το ελληνικό κράτος, κατά πάγια τακτική που είχε υποστηριχθεί και από τους μουσουλμάνους πιστούς τους. Κατά παράβαση της πάγιας αυτής τακτικής, οι διορισμένοι από την Ελλάδα μουφτήδες δεν αναγνωρίζονται από την Τουρκία, με συνέπεια τη δημιουργία εντάσεως και προστριβών από τους αντικανονικώς διορισθέντες από αυτή.

Στο περιοδικό «International Tribune - Διεθνές βήμα» (περιοδικό ελεύθερης διακίνησης ιδεών και προβληματισμού) περίοδος Ζ', τεύχος 52, Ιανουάριος-Μάρτιος 2010, σελ. 20, ο πολιτικός επιστήμονας και οικονομολόγος Αποστόλης Κουτής με θέμα: «Θράκη: Η Ομήρου Θρήκη Ιλιάδος», μεταξύ των σπουδαίων και χρήσιμων στοιχείων που με εμβρίθεια αναλύει και παρουσιάζει, σταχυολογώ τα κατά τη γνώμη μου σπουδαιότερα τα οποία και παραθέτω:

«Η Ελλάδα» λέει, πρέπει να πράξει ό,τι είναι δυνατόν, να μην εκπληρωθεί ο στόχος του Ατατούρκ για τη Δυτική Θράκη, όπως αναφέρεται παραπάνω περί εντάξεως της στην Τουρκία. Ως σημαντικότερες ενέργειες θεωρούνται οι ακόλουθες, με τις οποίες δύσκολα θα ευρεθεί ορθοφρονών Έλληνας να διαφωνήσει:

1. Το Προξενείο: Πέρα από μια ισχυρή ελληνική στρατιωτική παρουσία στη Θράκη, πρέπει πρώτα απ' όλα να κλείσει το τουρκικό Προξενείο στην Κομοτηνή. Αυτό είναι «κράτος εν κράτει» και λειτουργεί σαν παράλληλος φορέας της «τουρκικής επικυριαρχίας» στην ελληνική επικράτεια.

Η Τουρκία προφανώς θα προχωρήσει σε αντίποινα, κλείνοντας το Προξενείο της Κωνσταντινούπολης ή της Σμύρνης. Αλλά η ζημιά από το κλείσιμο ενός εκ των ελληνικών Προξενείων για την Ελλάδα δεν θα ήταν μεγαλύτερη από τη ζημιά που σταθερά συντελείται στη Θράκη τόσα χρόνια. Ένα άλλο τουρκικό Προξενείο που πρέπει να κλείσει είναι της Ρόδου, που η παρουσία του εκεί είναι τελείως απαράδεκτη.

2. Οι Πομάκοι (ή Ροδοπαίοι): Είναι μια ελληνοθρακική φυλή των Αγριάνων που υπηρέτησε σαν εκλεκτό σώμα σε όλη την εκστρατεία στο στρατό του Μ. Αλεξάνδρου. Ο εξισλαμισμός των Πομάκων άρχισε επί Σουλτάνου Σελίμ (1512-1520) και ολοκληρώθηκε επί Μεχμέτ (1648-1687).

Οι Πομάκοι προτάσσουν ιστορικά, γλωσσολογικά και ανθρωπολογικά επιχειρήματα προς απόδειξη ότι είναι ιθαγενείς, κάτοικοι της Θράκης, χωρίς την παραμικρή εθνική συγγένεια με τους Βουλγάρους ή τους Τούρκους, αλλά συγγενέστατη προς τους Έλληνες, δεν έχουν καμία φυλετική, ανθρωπολογική ή πνευματική συγγένεια, τους συνδέει μόνο η μουσουλμανική θρησκεία και με αυτό κυρίως το επιχείρημα προσπαθεί η Άγκυρα να τους πείσει ότι είναι Τούρκοι.

Σήμερα υπάρχουν αρκετά αναγνώσματα, π.χ., ελληνοπομακικό λεξικό, γραμματική, ιστορικά κείμενα και άλλα βιβλία για να διδάσκονται στην ελληνική και πομακική γλώσσα και όχι στην τουρκική, όπως κακώς συμβαίνει.

3. Ρωμανία: Ένας παλαιός και διακαής πόθος των Ελλήνων του Πόντου είναι η ίδρυση της αρχαίας βυζαντινής πόλης Ρωμανίας στη Θράκη. Η πόλη αυτή να κατοικηθεί από Ποντίους και γενικά Έλληνες της διασποράς και ειδικότερα από Ποντίους της πρώην Σοβιετικής Ένωσης που διαβιούν ακόμη εκεί. Τέλος δε να επαναληφθούν οι προσπάθειες ίδρυσης ελληνικού Προξενείου στον Πόντο, για ενδεχόμενη επανεγκατάσταση Ελληνοποντίων στα πάτρια εδάφη και την ενίσχυση των Ελληνοποντίων κρυπτοχριστιανών.

Δεν είμαι ειδικός σε θέματα εξωτερικής πολιτικής (διερωτώμαι όμως τι κάνουν οι ειδικοί), αλλά ένας Έλληνας πατριώτης που νιώθω πικρία, αλλά και αγανάκτηση με την όλη απαράδεκτη συμπεριφορά της γείτονος χώρας, η οποία αντί να ζητήσει συγνώμη για την εγκληματική συμπεριφορά της προς τους Έλληνες διαχρονικά και να αναγνωρίσει και τη γενοκτονία των Ελλήνων Ποντίων, προσπαθεί με τις ίδιες απαράδεκτες μεθόδους να αλώσει και τη Δυτική Θράκη, όπως έκανε με την Κύπρο.

Η Ελλάς, κατά τη γνώμη μου, αλλά και τη γνώμη ειδικών επιστημόνων που επισήμως είναι μέλη επισήμων φορέων, όπως η «Ελληνική Εταιρεία Στρατηγικών Μελετών» (ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ.) κ.λπ., πρέπει ν' αντιδράσει άμεσα, λαμβάνοντας πάντα υπόψη την περιρρέουσα κατάσταση, το συσχετισμό δυνάμεων που πρόσκεινται φιλικά προς τις ελληνικές θέσεις, ως και τα παιχνίδια επικυριαρχίας που πιθανόν να παίζονται πίσω από την πλάτη της.

Επίσης πρέπει να υπάρχει ενιαία στρατηγική στις προγραμματισμένες διεκδικήσεις μας, μακριά από διχόνοιες και αντιπαλότητες μεταξύ των κομμάτων, έτσι ώστε όλοι οι Έλληνες σαν μια γροθιά να ριχτούμε στην ορθή, σθεναρή και μετά φρονήσεως και χωρίς πισωγυρίσματα διεκδίκηση των απαράγραπτων δικαίων συμφερόντων μας, σύμφωνα με το ισχύον δίκαιο και τις διεθνείς συμφωνίες που δεν εφαρμόζονται από την Τουρκία.

Η ασυνεννοησία, οι συχνές αδικαιολόγητες υποχωρήσεις μας, η παθητική τακτική της μη διεκδίκησης με σθένος των συμφερόντων μας, η φοβική αντιμετώπιση των εθνικών μας θεμάτων, επιδεινώνουν την όλη κατάσταση και ενθαρρύνουν τους αντιπάλους για τη μεθοδική προώθηση βήμα-βήμα της νεοοθωμανικής κοσμοθεωρίας του «Αρχιτέκτονα» αυτής υπουργού Εξωτερικών της γείτονος χώρας, παρά το γεγονός ότι η Ελλάς είναι χώρα-μέλος της Ενωμένης Ευρώπης και του ΝΑΤΟ, με σπουδαία γεωστρατηγική θέση και μεγάλη προσφορά στην ανθρωπότητα.

Ομοίως τ' αναφερόμενα σε γενικές γραμμές παραπάνω μπορούν να συνοψιστούν στο ακόλουθο μήνυμα. Η Δυτική Θράκη (ελληνική) κατοικείται από Έλληνες χριστιανούς (και από μία μικρή θρησκευτική μειονότητα αποτελούμενη από 49.800 κατοίκους μουσουλμάνους τουρκογενούς προελεύσεως, από 42.200 κατοίκους εξισλαμισθέντες πομακικής προελεύσεως και από 14.000 κατοίκους εξισλαμισθέντες τσιγγάνικης προελεύσεως.

Οι εξισλαμισθέντες Πομάκοι και Τσιγγάνοι δεν έχουν καμία άλλη σχέση ανθρωπολογική, φυλετική ή πνευματική με τους τουρκογενείς, εκτός της θρησκείας και αυτό πρέπει να το δώσουμε ξεκάθαρα να το αντιληφθούν οι πάντες και κυρίως οι Τούρκοι.

Με τέτοια μέτρα, όπως προτείνονται παραπάνω και βελτίωση των σχέσεων μας με φίλους και συμμάχους σε όλο τον κόσμο πιστεύω ότι θα καταφέρουμε να αποτρέψουμε το στόχο του Κεμάλ, να ενταχθεί η Δυτική Θράκη στην Τουρκία, αλλά και να προσπαθήσουμε να κλείσουμε και όλα τα ανοιχτά θέματα εξωτερικής πολιτικής με όλους σχεδόν τους γείτονες μας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Κ. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ
Υποπτέραρχος ε.α.,
Α' Αντιπρόεδρος Α.ΑΚ.Ε.

Επιστροφή από το χωριό

Κουμπώνομαι ως το λαιμό. Σφίγγω τη ζώνη, κατεβάζω το σκουφί, καλύπτω τα απροστάτευτα αυτιά μου. Ξεχύνομαι στην Πανεπιστημίου. Πριν μέρες ψυλλιαζόμουν άνοιξη και βεβαιώνομαι πως έπιασε χειμώνας. Μάρτης του ιχθύ. Διπλός κι αναποφάσιστος. Με προβληματισμό. Το έργο ήτανε βαρύ, αλήθεια. Μια μάνα σε απουσία, μια μεγάλη αδερφή να αναλαμβάνει το ρόλο και δυο ανήλικα παιδιά να μεγαλώνουν. Όλα νοτισμένα φτώχεια και τοποθετημένα σε επαρχία της Αμερικής. Δράμα δίχως λύση, δηλαδή. Αν ήτανε σε ελληνική επαρχία θα ήταν καλύτερα; Θα ήτανε τουλάχιστον πιο ωραία. Δεν θα ακουγότανε απαίσια country μουσική, μα ένα οποιοδήποτε δημοτικό τραγούδι. Βαδίζω γρηγορότερα, να φτάσω σπίτι, να προλάβω ύπνο. Με περιμένει ξύπνημα πρωινό. Ταξίδι. Καστέλλια, Γραβιά, Βάργιανη. Σαββατοκύριακο στη Ρούμελη. Στο γυρισμό θα κόψουμε από Λιβαδειά.

Προς Μπράλο υπαγορεύει ο χάρτης. Εθνική οδός άδεια. Κάμπος γεμάτος αποχρώσεις καφέ. Πόσες υπάρχουν! Χώμα παντού. Ούτε καταχείμωνο να είναι όλα άσπρα, ούτε άνοιξη να είναι όλα πολύχρωμα, ούτε φθινόπωρο να είναι όλα μοβ και μπορντό. Γυμνά κλαδιά ζωγραφίζουνε γραμμές στον ουρανό. Σαν μολυβάκι, που το κράτησε χέρι παιδιού, αφηρημένα, κι έκανε σχέδια στο γαλάζιο μουσαμά. Κοπάδια κυπαρισσιών ξεπετάγονται εκεί που δεν το περιμένεις. Εκκλησάκια γενούν πλατείες ανύπαρκτων κοινωνιών. Στη μέσα του πουθενά, χωρίς τίποτα άλλο να υπάρχει. Ζεσταίνει η πίστη τελικά, κι ας λείπουν όλα από τριγύρω. Εστία και σημείο αναφοράς. Να στρίψουμε γράφει ο χάρτης. Μία κατσίκα με κοιτάζει μες τα μάτια.

Πέτρινα σπίτια μας υποδέχονται στη Γραβιά και ο κυρ Ηλίας με το κλειδί του ξενώνα. Πουθενά δεν βλέπω τα απαίσια σπίτια από λαμαρίνα που έδειχνε χθες η ταινία. Ακόμα και τα λιγότερο όμορφα, τα τσιμεντένια, έχουνε μέσα τους το όνειρο. Να χτίσουν από πάνω. Να βάλουν κεραμίδι. Να γίνουν κάτι άλλο, καλύτερο. Έχουνε βάση. Ρέμα που τραγουδάει μού εξαφάνισε το λογισμό. Υγρό στοιχείο θανατώνει τη σιωπή. Ψωμί χωριάτικο και χόρτα άγρια, πικρά. Καταβροχθίζω και την ψίχα, μού λαδώνονται τα δάχτυλα, μυρίζουν λαχανοντολμάδες στην κουζίνα. Μυρίζει χοιρινό σε τηγανιά και κάτι σε κοκκινιστό, νομίζω. Μυρίζουνε αναπνοές τζακιού. Φευγαλέα υποψία άνοιξης. Χαμομήλι, μαργαρίτες, όχι πολλές, δυο τρεις, φτάσανε μόλις μουσαφίρηδες στην διπλανή αυλή. Αυτά τα λουλούδια είναι συνέχεια το ένα του άλλου. Μάνα και κόρη ή μπαμπάς και γιος; Άσπρο και κίτρινο το DNA, και στα δύο. Πιατάκι με τηγανιτές πατάτες. Καίνε πολύ.

Χορταίνω θέα, βουνίσια. Όσο ανεβαίνουμε υψόμετρο, χορταίνω και λευκότητα στο μάτι. Στη Βάργιανη είχε χιονίσει. Λιώνει η λιακάδα τα υπολείμματα του πάγου. Τα ακούς που πέφτουν, με απόγνωση. Δεν μπορούσαν άλλο να κρατηθούν απ' τις σκεπές. Σε αμερικάνικη ταινία ο ήρωας θα κρατιόταν με το ένα χέρι, για πόση ώρα. Αηδίες. Χορταίνουνε περπάτημα τα γούνινα μποτάκια. Χορταίνουνε νερό από πηγές, τα χέρια. Χορταίνουνε γιαούρτι με όλα του τα λιπαρά, οι γλώσσες. Στέρεο σχεδόν, με μέλι και καρύδια. Χορταίνουνε κρυάδα τα μάγουλα. Χορταίνουνε γαλήνη οι ανάσες; Αυτό δεν χορταίνεται. Χορταίνουνε ζωή οι ώρες, τα λεπτά. Εγώ που δεν προλαβαίνω κι εδώ μου περισσεύει χρόνος. Πίνω καφεδάκι, ξεφυλλίζω βιβλία με το πάσο μου, φωτογραφίζω άδεια ποτήρια σε ξύλινα τραπέζια. Αναλογίζομαι το μεγαλείο του νερού. Όπου κυλάει, ρέει ζωή. Ένα ρυάκι, αφορμή να τρέξει κάτι. Ένα ποτάμι, αιτία χωριού. Γιατί να πας να το χτίσεις κάπου που δεν υπάρχει; Το χτίζεις γύρω του.

Μια γέφυρα ενώνει και χωρίζει. Πέρα Καστέλλια και Δώθε. Κόλλυβα μασουλάω από ντόπιο μνημόσυνο. Ξένο. Πού να με έβλεπε η μαμά να αρχίσει τις φωνές. Είναι επικίνδυνα όταν δεν ξέρεις ποιός τα φτιάχνει. Γυναίκα του χωριού τα έφτιαξε, κανένας κίνδυνος. Τα μουστάκια μου γεμάτα ζάχαρη άχνη. Όλα αγνά όταν προσφέρονται από χωριάτικα χέρια. Νόστιμα. Όλα καθαρά, νοικοκυρεμένα. Όχι σαν τη βρωμιά που έδειχνε χθες το φιλμ. Με σημάδεψε τελικά αυτό το έργο. Εντάξει, η σκληρότητα της επαρχίας, όμοια παντού, μπορεί να της γίνει όμως και κάποια ένεση ομορφιάς. Είναι η παράδοση που λείπει, είναι τα χρόνια που είναι λίγα στην Αμερική, είναι η συνέχεια που κόβεται απότομα και δεν έχει να συνεχιστεί στο βαθύ παρελθόν. Εδώ, και στο πιο ταπεινό σπιτάκι θα υπάρχει ένα κέντημα να στολίσει το τραπέζι, ένα υφαντό να ζεστάνει τον τοίχο. Ίσως και σε άλλες ευρωπαϊκές επαρχίες, τις φέρνω τώρα στο νου μου από ταινίες, ιταλικές, γαλλικές, ακόμα και πιο βόρειες. Θα υπάρχει ένα σπίτι ζεστό, κι ας μην είναι πλούσιο. Θα υπάρχει ένας κήπος γεμάτος ελπίδα, μία μπουγάδα που θα ευωδιάζει στον αέρα, κι ας είναι φθαρμένες οι ραφές της.

Στο γυρισμό είναι όλα πιο γεμάτα. Τσάντες με χυλοπίτες και χειροποίητα ζυμαρικά. Το ντεπόζιτο με βενζίνη. Το στόμα μας με γεύση σκόρδου. Σιγά μην δεν τρώγαμε σουβλάκι με απ' όλα. Διαβάζω δυνατά φυλλάδια που συλλέξαμε. Η μάχη, οι Τούρκοι, ο Οδυσσέας Ανδρούτσος, η ιστορία. Η ιστορία. Μόνο. Αυτή είναι η λέξη. Βουίζουνε παράσιτα στο αυτί μας. Δεν πιάνει ραδιόφωνο, ούτε σταθμοί της Αθήνας, ούτε τοπικοί. Η Ειρήνη με κοιτάζει πονηρά πριν βάλει το cd να παίξει. *Σου έχω κάτι που μας πάει γάντι.* Με κάνει πάντα να χαμογελώ αυτό το πλάσμα.

...honey-honey...let me feel it... Στο Χάνι δεν ήμασταν; Καλά τα λέει.

....honey-honey...how you thrill me...

Στιγμιαία ενοχλούμαι που χώθηκε λέξη αμερικάνικη σε κάτι τόσο ελληνικό, μα ξανασκέφτομαι νηφάλια το πράγμα κι ηρεμώ. Οι Abba που το τραγουδούν είναι ευρωπαίοι κι από την ηλιοροφή του smart, λάμπει ότι πιο φωτεινό και αισιόδοξο υπάρχει. Η ελληνική μαρτιάτικη λιακάδα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΤΑΣΣΟΠΟΥΛΟΥ

Σ.Σ. Η Κωνσταντίνα Τασσοπούλου (δεύτερο βραβείο στον Πρώτο Διαγωνισμό «Στέλιος Ξεφλούδας» με το διήγημα «Θωριά») επισκέφθηκε το χωριό μας χάρη στην ευγενική προσφορά του συμπατριώτη μας ***Ηλία Κορομπίλη*** *ο οποίος, στο πλαίσιο των βραβεύσεων,* ***χάρισε δυο διανυκτερεύσεις στον Ξενώνα που διατηρεί στη Γραβιά.*** *Είχαμε, αδικαιολόγητα, παραλείψει να τον ευχαριστήσουμε στο προηγούμενο φύλλο των «Κ.Ν.» όπου μνημονεύσαμε μόνο το Κτήμα Σπυρόπουλου. Το κρασί βλέπετε...* ***Τον ευχαριστούμε λοιπόν τώρα διπλά!*** *Ο ιδιοκτήτης των... «Ξενώνων του συγγραφέα» πλέον θα πρέπει να αισθάνεται υπερήφανος και λίγο... συνυπεύθυνος, αφού χάρη στην προσφορά του, η βραβευμένη λογοτέχνης μας ευχαρίστησε -με τη σειρά της- με τον μοναδικό και ιδιαίτερο τρόπο που τόσο καλά γνωρίζει. Με τα Μαρτιάτικα Καστέλλια ιδωμένα μέσα από το βλέμμα – ξυράφι της δημιουργού. Ούτε... «παραγγελιά» να ήταν! Και όπως λέει η εξαίσια μαμά της «Η Πίστη εξαγιάζει και η Αγάπη ομορφαίνει». Η Τίνα τα υπηρετεί και τα δύο...*

Επιστροφή στο χωριό

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

αποτυχαίνει»

(**ΣΤΕΛΙΟΣ ΞΕΦΛΟΥΔΑΣ**, Τα τετράδια του Παύλου Φωτεινού)

Κι όμως η προσπάθεια πέτυχε. Η τουλάχιστον έτσι νομίζουμε. Πάντως το βιβλίο εκδόθηκε. Σπαρταριστό, φρεσκοτυπωμένο και λαχταριστό. Μοσχομυρίζει μελάνι, πολιτισμό και… χωριό. Το ταλέντο ξεχειλίζει και η έμπνευση περισσεύει. Ευτυχώς που υπάρχει ακόμη η βούληση να ακουστούν τέτοιες φωνές και να προβληθούν τέτοιες δημιουργίες. Ιδιαίτερα σήμερα, στην Ελλάδα της απαισιοδοξίας, του ευτελισμού και της ισοπέδωσης όπου *«μάθαμε πια στις στριγγιές φωνές και δεν ακούμε τους υπόγειους ήχους που κυλάνε βαθιά και ποτίζουν τις ρίζες μας»* (Καρολίνα Μέρμηγκα, με αφορμή τον Α' Διαγωνισμό Διηγήματος).

Δέκα βραβευμένα διηγήματα. Δέκα ιστορίες που ξεχώρισαν. Δέκα *«θωριές»* σε ένα θέμα: Επιστροφή στο χωριό. Δέκα *«αρνητικά του ονείρου»*. Δέκα *«αρώματα του Νοέμβρη»*. Να μοσχοβολήσουμε λίγο και να αναθαρρήσουμε…

Η Συλλογή Διηγημάτων **Επιστροφή στο χωριό – Δέκα ιστορίες που ξεχώρισαν,** κυκλοφόρησε τον Φεβρουάριο του 2011 σε συνεργασία με τις εκδόσεις **Α/Συνέχεια**. Το βιβλίο περιλαμβάνει τα διηγήματα που διακρίθηκαν στον Α΄ Διαγωνισμό Διηγήματος Στέλιος Ξεφλούδας τον οποίο οργάνωσε και υλοποίησε ο Προοδευτικός Σύλλογος «Τα Καστέλλια». Ο διαγωνισμός απευθυνόταν σε όσους γράφουν στην ελληνική γλώσσα, ανεξαρτήτως τόπου διαμονής και εθνικότητας. Ως θέμα του επιλέχθηκε το «Επιστροφή στο χωριό», ενώ καθορίστηκε ότι η ανάπτυξη του διηγήματος θα πρέπει να έχει τη μορφή «εσωτερικού μονολόγου», συμβολικός φόρος τιμής στον εισηγητή αυτού στην νεοελληνική λογοτεχνία, στον πρωτοπόρο Καστελλιώτη δημιουργό Στέλιο Ξεφλούδα. Η τελετή απονομής βραβείων και επαίνων έλαβε χώρα σε μια φορτισμένη συναισθηματικά εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στο μέγαρο του Πνευματικού Κέντρου Ρουμελιωτών στις 26-11-2010, ανήμερα του αγίου Στυλιανού και προηγούμενη της επετείου του θανάτου του Στέλιου Ξεφλούδα (27 Νοεμβρίου 1984).

Στην ανθολογία αυτή δημοσιεύονται τα δέκα καλύτερα διηγήματα, έργα νέων αλλά και μεγαλύτερων σε ηλικία συγγραφέων, πρωτοεμφανιζόμενων αλλά και γνωστότερων, που ξεχώρισαν ανάμεσα σε συνολικά ενενήντα τέσσερις συμμετοχές από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Ιστορίες για το χωριό και τη σχέση μας με αυτό, για το παρελθόν αλλά και το παρόν, για τις *«διαφορετικές επιστροφές στα ίδια»*, στους τόπους του βιώματος και της μνήμης. Οι αποκλίνουσες οπτικές, η ποικιλία των τρόπων γραφής και το ξεχωριστό - προσωπικό συγγραφικό ήθος και ύφος του κάθε δημιουργού καθιστούν την ανάγνωση των διηγημάτων ακόμη πιο ενδιαφέρουσα και απολαυστική.

Από τις συνεχείς μετακομίσεις μιας φοιτήτριας και τη σπαρταριστή ματιά στην κοινωνία της Πάτρας, μέχρι τα βιώματα του Εμφυλίου, της Κατοχής και τα όνειρα ενός αστέγου κι από τη νοσταλγία της παιδικής ηλικίας μέχρι τη τωρινή πραγματικότητα που προβάλλει στις αστείες αλλά και στις δραματικές πτυχές της, οι συγγραφείς σμιλεύουν, ο καθένας με τον δικό του ιδιαίτερο τρόπο, το προσωπείο της σημερινής Ελλάδας.

Οι συγγραφείς των δέκα διηγημάτων είναι οι:

Κατερίνα Χαραλαμποπούλου, Κωνσταντίνα Τασσοπούλου, Άνθιμος Νοταρίδης, Δώρα Διέννη, Παναγιώτης Κεχαγιόγλου, Χρήστος Θωμάς, Μαρία Δασκαλάκη, Γεωργία Χιόνη, Μίνως Σκουντάκης, Αντιγόνη Κατσαδήμα.

Ο Σύλλογος μας έχει ήδη προκηρύξει και τον Β' Διαγωνισμό Διηγήματος με θέμα **Έγκλημα στο χωριό**. Είναι πολύ σημαντικό όλοι οι Καστελλιώτες να ενισχύσουν την προσπάθειά μας αγοράζοντας το βιβλίο. Η πρωτοβουλία που πήραμε έχει ήδη κάνει ευρύτερα γνωστό το όνομα του χωριού μας, ανοίγοντας πολλές προοπτικές για το μέλλον.

Το εξώφυλλο του βιβλίου, στο χρώμα της φωτιάς των φαναριών του ουρανού, αποτελεί μια εικαστική ματιά εμπεριέχουσα αφενός τη λαογραφική συνιστώσα, αφού προβάλλει ένα πατροπαράδοτο καστελλιώτικο έθιμο και αφετέρου ποικίλους συμβολισμούς. Πολυσυλλεκτικό και όχι μονοδιάστατο. Πολυφωνικό και όχι μονόπλευρο. Τέσσερα αερόστατα σε αποκλίνουσες τροχιές τραβούν τον ξεχωριστό, μοναχικό τους δρόμο, αναζητώντας, σαν γνήσιοι ρεαλιστές, το απραγματοποίητο. Εφήμερες τροχιές, καταδικασμένες πτήσεις. Τόξο ακμής και παρακμής, ακατάλυτος νόμος αέναου σύμπαντος. Αργά η γρήγορα η φλόγα θα σβήσει και τα περήφανα και αδάμαστα σύμβολα, που θάρρεψαν πως αντροκαλούν τον δημιουργό, θα μαραθούν.

«Μ' ένα αερόστατο να πάμε στο φεγγάρι, ένα αεράκι να μας πάρει...

Φωτιά κι αέρας να κάνουμε δική μας τη μικρή ζωή μας...»[1]

Τράνεψαν τα επιτεύγματα, πέταξε η καρδιά μας, ψήλωσε -σαν αερόστατο- κι ο νους μας. Ακούς εκεί να πάμε στο φεγγάρι! Στο χωριό θα επιστρέψουμε πάλι. Βραχύβια η πτήση στο τίποτα, στο άπειρο, σαν τη μικρή ζωή μας. Που στο χέρι μας όμως είναι να 'χει κάτι απ' το βλέμμα του αετού κι απ' το πέταγμα του γερακιού.

Οι πίνακες του εξωφύλλου είναι έργα -προσφορά προς το Σύλλογο- του γνωστού Καστελλιώτη ζωγράφου Τριαντάφυλλου Ελευθερίου. Σε τελική ανάλυση όλο το βιβλίο είναι απότοκο προσφοράς, έννοιας υπό εξαφάνιση στην Οργουελική Ελλάδα της δυστοπίας. Όπως και η ανιδιοτέλεια, η δημιουργικότητα, το μεράκι, το όνειρο, η ελπίδα... Τις αναζητούσαμε στην θεωρία, τις βρήκαμε στην πράξη ύστερα απ' την προκήρυξη του διαγωνισμού. Ενενήντα τέσσερις προσφορές, ενενήντα τέσσερα αερόστατα, ενενήντα τέσσερα ταξίδια. Δέκα ιστορίες που ξεχώρισαν, δέκα τροχιές που αψήφησαν τον κίνδυνο κι έφτασαν, όπως ο Ίκαρος, μια δρασκελιά κοντύτερα απ' τις άλλες στον ήλιο, στο φως…

Και φωτίστηκαν. Κι από 'δω και πέρα κρίνονται. Τα έργα, οι δημιουργοί, η κριτική επιτροπή, ο διοργανωτής Σύλλογος. Άλλος θα ενθουσιαστεί, άλλος θα αδιαφορήσει, άλλος θα απαξιώσει. Εμείς πάντως, ως Σωματείο, τολμήσαμε να ενδυθούμε τη γύμνια μας…

«Κι αν είναι οι νότες και οι λέξεις αφελείς, τραγούδησέ τες να χαρείς...

Μ' ένα τραγούδι να κάνουμε δική μας τη μικρή ζωή μας...»[2]

Επιστροφή στο χωριό, δέκα διαλεχτές ιστορίες που ξεχώρισαν. Δέκα στροφές απ' το τραγούδι της μικρής ζωής μας. Που στο χέρι μας όμως είναι να την χαρούμε και να την κάνουμε δική μας…

*(**1, 2.** Στίχοι απ' την «Παράκληση» του Αλκίνοου Ιωαννίδη)*

ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΟΦΟΡΟΣ
ΠΑΝΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Η **Κωνσταντίνα Τασσοπούλου** *(από την ιστοσελίδα της http://tassopoulou.gr)*
Φωτογραφία: ***Βάσια Αναγνωστοπούλου***

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΑ ΚΑΣΤΕΛΛΙΑ ΦΩΚΙΔΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

Μετά τη διάλυση της Δωρικής Τετράπολης και κατά τους χρόνους των επιδρομών (6ος αιώνας και μετά), οι κάτοικοι της ξέφυγαν στα βουνά και σχημάτισαν τις ορεινές κοινότητες για μεγαλύτερη ασφάλειά τους, μεταξύ των οποίων το Καστέλλι, το Χλωμό, τη Βάργιανη, την Κουκουβίστα, το Σκλήθρο, την Άνω Κάνιανη κ.λπ. Ιδιαίτερα οι δύο κοινότητες, του Παλιού Καστελλίου και του Χλωμού, που δημιουργήθηκαν στον ίδιο ορεινό χώρο στις υπώρειες της Γκιώνας, διατήρησαν άρρηκτους τους δεσμούς της κοινής τους δωρικής καταγωγής και συμπορεύτηκαν μαζί, από τους Βυζαντινούς ακόμα χρόνους στους χρόνους της τουρκοκρατίας και στους μετεπαναστατικούς χρόνους, ώσπου στο τέλος απετέλεσαν μια ενιαία Κοινότητα. Απόδειξη, ότι τα παιδιά τους φοίτησαν στο σχολείο που λειτουργούσε από τους Βυζαντινούς χρόνους στο μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου Άνω Καστελλίου.

Πράγματι η λειτουργία του μοναστηρίου του Αγίου Γεωργίου Παλαιού Καστελλίου, ως σχολείου καθ' όλη τη διάρκεια της τουρκοκρατίας, αλλά και στους μετέπειτα χρόνους της επαναστάσεως μέχρι του έτους 1830 που διορίστηκε ο πρώτος δάσκαλος από το νεοσύστατο Ελληνικό Κράτος, είναι βεβαιωμένο γεγονός, διότι είναι πολύ έντονη όχι μόνο η αναφορά στο αρχείο της οικογένειας Ζεΐνη, το οποίο ευρίσκεται σήμερα στα Καστέλλια και περιλαμβάνει σημαντικά έγγραφα από την περίοδο της τουρκοκρατίας, αλλά και σε όλους τους παλαιότερους Καστελλιώτες και φέρεται πάρα πολύ επιτακτικά μέχρι σήμερα ως αδιαμφισβήτητη παράδοση.

Άλλωστε προκύπτει καθαρά και αβίαστα από τα έγγραφα αυτά της τουρκοκρατίας του αρχείου, τα οποία αναφέρονται στις συναλλαγές των Καστελλιωτών της εποχής αυτής, τα οποία εκτός από τα συμβόλαια (κιτάπια) μεταβιβάσεως ακινήτων, (βεράτια) που έχουν συνταχθεί στην αραβοτουρκική γραφή –και αυτό για καθαρά φορολογικούς λόγους εισπράξεως του Χαρατσιού, που η είσπραξή του ανετίθετο στους Τούρκους Σπαχήδες του Σουλτάνου- όλα τα άλλα είναι γραμμένα στην νεοελληνίζουσα βυζαντινή γραφή, όπως διδασκόταν από τους ιερείς του Μοναστηριού του Αγίου Γεωργίου και υπογράφονται άνετα από τους συμπράττοντες Καστελλιώτες που όλοι γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση, ως συμβαλλόμενοι ή μάρτυρες. Πουθενά δεν θα ιδεί κανείς στα έγγραφα του αρχείου την ένδειξη «αγράμματος». Μάλιστα η εμπέδωση της βυζαντινής γραφής έχει μεταξύ των Καστελλιωτών, αλλά και όλων των κατοίκων των χωριών της περιοχής σε τέτοιο βαθμό εδραιωθεί, ώστε και οι τούρκοι ζαμπίτες (φοροεισπράκτορες) να αλληλογραφούν μεταξύ τους στα Ελληνικά. Στο Μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου, που λειτουργούσε ως σχολείο, εκτός από τα Καστελλιωτάκια, συνέρεαν για να μάθουν γράμματα και άλλα μαθητούδια της περιφέρειας από τη Βάριανη, τον Χλωμό, τον Μπράλλο, την Πάνω και Κάτω Κάνιανη, το Σκλήθρο και την Καλοσκοπή. Η διδασκαλία κατά την παράδοση ήταν ανάγνωση, απλοποιημένη βυζαντινή γραφή, αριθμητική, ψαλτική και θρησκευτικά. Βιβλία που χρησιμοποιούσαν ήταν το «Οχτωήχι», «ο Απόστολος», το «Ψαλτήρι» και το Ευαγγέλιο.

Η διδακτική της εποχής ήταν η εκμάθηση των κειμένων από στήθους και η γραφή τους στα πινάκια (πλάκες με κοντύλι). Ιερείς που αναφέρονται στα έγγραφα του αρχείου Ζεΐνη που θήτευσαν και ως διδάσκαλοι στο Μοναστήρι από το 1600 και δώθε, ήσαν με την χρονολογική σειρά τους οι παρακάτω: Παπά Αυγέρης Κάντζος, Παπά Μιχάλης, Παπά Γιώργης Αναγνώστης, Παπά Σταμάτης Ζεΐνης, Παπά Πέτρος, Παπά Γιωργάκης, Παπά Γιάννης Παπαδάκης, Παπά Νικόλας Κόλιας, Παπά Ευθύμιος Ρούλιας, και Παπά Γιώργης Αδαμόπουλος. Έχουν μείνει μέχρι σήμερα παροιμιώδεις οι εκφράσεις «το παιδί μου δεν παίρνει τα γράμματα», δηλαδή δυσκολευόταν στην εκμάθηση και σώζεται και η λέξη «ατσίδας» (κουνάβι), που σημαίνει τον επιμελή και ευμαθή καλό μαθητή, αλλά και η άλλη βαριά έκφραση που κυκλοφορεί άνετα μέχρι σήμερα «κάτσε καλά γιατί θα σε μάθω γράμματα», που σημαίνει ξυλοδαρμό για τη μαθητική απραξία, ή «τον έστρωσε κάτω και τον έμαθε γράμματα», που λέγεται σε περίπτωση αφόρητης πίεσης σε άνθρωπο, για να πραγματοποιήσει υποχρεωτικά κάτι αναγκαίο και απαραίτητο.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΛΑΤΣΑΣ

ΑΕΡΟΣΤΑΤΑ

Φαίνεται ότι το αποκριάτικο έθιμο του σηκώματος αεροστάτων στο χωριό μας είναι πανάρχαιο. Γιατί μεταφέρθηκε από το πάνω χωριό, όταν στη σημερινή του θέση εγκαινιάστηκε και επίσημα το χωριό μας στα 1864. Η όλη διακίνηση και η τήρηση της συνέχειας ως παράδοση πλέον και ως απαραίτητη συνοδεία της Αποκριάς είχε περάσει στο ιερατείο του χωριού διαδοχικά από ιερέα σε ιερέα. Στα παλιά τα χρόνια στο σήκωμα του αερόστατου πρωτοστατούσε ο παπα Γιώργης που προφανώς είχε παραλάβει τη δάδα από τον προκάτοχο του τον παπα Νικόλα -πρόγονο των σημερινών Παπανικολάου- το συνέχισε ο παπα Θρασύβουλος και τελικά επί των ημερών μας ο παπα Παναγιώτης (ο παπα κόκκινος). Για τους διάμεσους παπάδες - τον παπα Ηλία κ.λπ.- δεν υπάρχουν πληροφορίες, αλλά είναι βέβαιο ότι και μ' αυτούς η παράδοση συνεχίστηκε για να φτάσει ως εμάς. Ο παπα Παναγιώτης από ημέρες μπροστά μάζευε τους οβολούς -ένα πενηνταράκι απ' όλους- ώσπου να συγκεντρωθεί το ποσό για ν' αγοραστούν κόλλες, σύρμα, σφουγγάρι και πετρέλαιο.

Η κατασκευή του που γινόταν στο δρόμο των μαγαζιών της Λυκορράχης ήταν αληθινή μυσταγωγία. Αρχιτέκτονας ο παπάς. Απλώνονταν οι πολύχρωμες κόλλες δυο-δυο πλάι-πλάι και άρχιζε η συγκόλληση τους με ζυμάρι. Αυτό γινόταν εις διπλούν, σε δύο πόστες όπως λεγότανε, για ν' αποτελέσουν συγκολλημένες τον κύλινδρο του αεροστάτου. Από πάνω -όχι όλες τις φορές- σχηματιζόταν η «κατσούλα» για να κλείσει ο κύλινδρος το κυρίως σώμα και κάτω, σε κύκλο με χοντρό σύρμα, προσαρμοζόταν το στεφάνι. Για στερέωμα του συρμάτινου κύκλου (στεφανιού) τεντωνόταν διάμεσος συρμάτινος σταυρός που έδενε το συρμάτινο κύκλο και στο τέλος, μεσ' στη μέση του σταυρού, κρεμιόταν με σύρμα το σφουγγάρι με το πετρέλαιο που αναμμένο συντηρούσε και ενίσχυε τον καπνό μέσα στον κύλινδρο.

Μόλις στέγνωνε η συγκόλληση, το αερόστατο ήταν έτοιμο για τύλωμα, δηλαδή για να γεμίσει με καπνό προκειμένου να σηκωθεί. Ο καπνός έπρεπε να είναι πυκνός για μεγαλύτερο ύψος. Πρώτη ύλη η βρούλη, δηλαδή τα άχυρα από τα στάχυα των σταριών μετά το ξεσπείρισμά τους που δεν την τρώγανε τα ζα γιατί είχε αγάνες. Ο σωρός της βρούλης άναβε και τέσσερις κρατούσαν γερά τον κύλινδρο του αεροστάτου από το συρμάτινο κύκλο για να γεμίσει με καπνό. Όταν πόμωνε για τα καλά, γινόταν μερικές ξεδοκιμές, αν είναι έτοιμο να σηκωθεί και όταν πια ερχόταν στα τζένια του κρεμιόταν το σφουγγάρι, στη μέση στο συρμάτινο σταυρό, με το πετρέλαιο αναμμένο και το αερόστατο αφηνόταν να πετάξει. Οι χαρές -ιδιαίτερα της μαρίδας (των παιδιών)- δεν είχαν τέλος. Το ακολουθούσαν στο πέταγμά του, όσο έπαιρνε και μετά γύριζαν πίσω τρισευτυχισμένοι. Μικροί - μεγάλοι το παρακολουθούσαν στην αέρινη πορεία του και το σχολίαζαν ικανοποιημένοι. Το έθιμο κρατούσε με αληθινή ιερότητα κάθε χρονιά εκείνα τα χρόνια. Καιρός είναι να το αναβιώσουμε.

Χ.

ΑΕΡΟΣΤΑΤΑ

Πέρα εκεί τις Αποκρές
που ήταν Μεγάλες και μικρές,
Αγιοργιώτες και Χλωμίσιοι
μπράτιμοι Λυκορραχήσιοι,
για σταθείτε - μαζωχτείτε
θυμηθείτε - αφουγκρασθείτε:
πέρα εκεί τις Αποκρές
στο μασκαριό το στρώναμε
κι αερόστατο εσηκώναμε.
Πρώτος στους πρώτους ο παπάς
το ρεφενέ εμάζωνε,
(πως μαζωνόταν ο παράς;
Καθένα μας - μας γάζωνε -
ένα πενηνταράκι, καθένας για να δώσει),
κόλλες ν' αγορασιούνε
ν' αλευροκολληθούνε
και να συνταιριαστούνε,
αερόστατο να στρώσει,
αερόστατο να κάνει
με σύρμα και στεφάνι.
Φρόντιζε να το στήσουμε
όλοι μικροί μεγάλοι
μεσ' στην ανεμοζάλη,
και κάτω το σφουγγάρι
το ύψος του να πάρει
ψηλά για να το ιδούμε,
(μ' αλαλαγμούς και γέλια
στα πέρα τα Καστέλλια)
να το ψχαριστηθούμε.
Και σαν το απολούσαμε
με τόση περηφάνια,
με φόβους το κοιτούσαμε
πού 'ψτανε στα ουράνια
και το καμάρωνε κανείς
που το 'βλεπε μεσουρανίς.

Και είναι αυτά τόσο παλιά,
εί' όλα περασμένα
σχεδόν λησμονησμένα,
τώρα με τ' άσπρα μας μαλλιά.
Χρόνοι παλιοί που πάνε
και πίσω δε γυρνάνε.

Α. ΚΑΣΤΕΛΛΙΩΤΗΣ

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΑΣ ΣΧΟΛΕΙΟ

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

θα εγκαταλείψει όλα τα μη ολοκληρωμένα προγράμματα των Δημαρχιών του Καποδίστρια.

Ένα τέτοιο πράγμα, εκτός από το χαμένο κόστος, θα σήμαινε και απαράδεκτη παλινδρόμηση. Βέβαια οι συνθήκες στη Δημαρχία των Δελφών με τον Καλλικράτη, θα είναι τελείως διαφορετικές. Χιλίων ειδών προβλήματα και κυρίως το πρόβλημα της κατανομής των αρωγών, των δαπανών του προϋπολογισμού και της ενισχύσεως των έργων των Τοπικών Διαμερισμάτων, των πρώην Κοινοτήτων.

Θα λάβει άραγε η νέα Τοπική Αυτοδιοίκηση με το καινούργιο της σχήμα υπ' όψη τα παλαιά έργα που ξεκίνησαν την εποχή του Καποδίστρια ή θ' αρχίσει από την αρχή με νέες δικές της προοπτικές και αποτιμήσεις; Κανείς δεν μπορεί να γνωρίζει. Το πιθανότερο είναι ότι θα σεβαστεί τα ήδη εν ενεργεία προγράμματα της εποχής του Καποδίστρια και θα τα συνεχίσει. Όπως όμως και αν έχει το πράγμα εμείς από της πλευράς μας, πρέπει να στέρξουμε με κάθε τρόπο και με ό,τι ενέργειες θα χρειαστούν για την περαίωση της ανακαινίσεως του Σχολείου μας. Από εκεί και πέρα η αναθεώρηση της χρήσεως του από τη Διοίκηση, δεν εμποδίζεται από κανένα.

Εμείς ως Σύλλογος, έχομε υποχρέωση από τις στήλες της Εφημερίδας μας ν' απευθυνθούμε από τώρα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και καλωσορίζοντάς την και ευχόμενοι κάθε ευόδωση του έργου της για το καλό του Τόπου μας, να υποβάλουμε την παράκληση μέσα στις πρώτες της μέριμνες, όσον αφορά τα έργα της, να είναι και η συνέχιση και περαίωση της αναμορφώσεως του Δημοτικού μας Σχολείου και στη συνέχεια η άμεση χρησιμοποίησή του.

Χ.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«Η Φωκίδα της Επανάστασης»

Ημίτομος Β΄, Αθήνα 2010 - Ευθυμίου Ν. Σταθόπουλου

Αποβλέποντας στο σχηματισμό μιας γενικότερης εικόνας για τον τόπο και τις τύχες του στην περίοδο της Επανάστασης, αλλά και στις πριν και μετά από αυτή περιόδους της Ιστορίας, ο Ευθύμιος Ν. Σταθόπουλος είχε ξεκινήσει μια πολύμοχθη και καρποφόρα ερευνητική προσπάθεια στην Εθνική Βιβλιοθήκη και τα ΓΑΚ, ήδη από το 1984. Έτσι εκδόθηκε ο Α΄ Ημίτομος της «Φωκίδας της Επανάστασης» (1994) που δεν έτυχε μόνο ευμενέστατης υποδοχής, αλλά παρακίνησε και παρωθεί στην έρευνα αποτελώντας μια στέρεη βάση και φωτεινή κατευθυντήρια γραμμή, όλων σχεδόν των νεώτερων σχετικών προσπαθειών.

Η ξαφνική επώδυνη και παρατεταμένη, ως τον αδόκητο θάνατο του ασθένεια (2007), δεν επέτρεψε την έκδοση του Β' Ημίτομου, που βρισκόταν στο στάδιο της αποπεράτωσης. Ύστερα από συντονισμένες προσπάθειες της συζύγου του, κ. Λούλας Τομαρά-Σταθοπούλου και δυο φίλων, με τον δέοντα σεβασμό σε έναν τέτοιο μοναδικό μόχθο, την ανάλογη προσοχή και συνέπεια προς το σχεδιασμό και τις υποθήκες τού συγγραφέα, κυκλοφόρησε προσφάτως το βιβλίο «Η Φωκίδα της Επανάστασης», Β΄ Ημίτομος του Ευθυμίου Ν. Σταθόπουλου, αείμνηστου συμπατριώτη μας, μεγάλου δωρητή και σημαντικού πνευματικού ανθρώπου.

Έτσι ολοκληρώνεται ένα έργο σταθμός για την Ιστορία και την έρευνα του τόπου μας, κάθε ενδιαφερόμενος διαθέτει μια πλούσια και αληθινή βάση στο δικό του αγώνα και, κυρίως, ένα πρότυπο σοβαρής επιστημονικής ενασχόλησης, αντάξιο της προσφοράς των αγωνιστών προγόνων μας.

Με ιδιαίτερη συγκίνηση και υπερηφάνεια το βιβλίο παραδίδεται σήμερα στο κοινό, η διάθεση του γίνεται από τη σύζυγο του συγγραφέα, το Σύλλογο Αγιοευθυμιωτών «Ο Άγιος Ευθύμιος» (τηλ.2103250354) και από το Πρακτορείο Εφημερίδων και Περιοδικών ΤΥΠΟΣ του κ, Στάθη Ρίζου στην Άμφισσα.

Οι εισπράξεις από την διάθεση του βιβλίου, κατόπιν επιθυμίας της κ. Λούλας Τομαρά-Σταθοπούλου, θα διατεθούν για την ενίσχυση του Συλλόγου Αγιοευθυμιωτών.

Ο Β΄ Ημίτομος θα παρουσιαστεί σύντομα κι επίσημα σε Άμφισσα και Αθήνα.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΓΙΟΕΥΘΥΜΙΩΤΩΝ